

# ПАМ'ЯТКА УЧАСНИКАМ АТО

---

ПРАВА, ОБОВ'ЯЗКИ  
ТА ГАРАНТІЇ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ



МІНІСТЕРСТВО  
ОБОРОНИ УКРАЇНИ



МІНІСТЕРСТВО  
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ  
УКРАЇНИ



ДЕРЖАВНА СЛУЖБА  
УКРАЇНИ У СПРАВАХ  
ВETERANІВ ВІЙНИ  
ТА УЧАСНИКІВ АТО



ГРОМДСЬКА  
ОРГАНІЗАЦІЯ  
«ЮРИДИЧНА СОТНЯ»



## ЗМІСТ

Ця пам'ятка розроблена Громадською Організацією «Юридична Сотня» спільно з фахівцями Міністерства соціальної політики України, Державної служби з питань ветеранів війни та учасників АТО, Міністерства оборони України та Генерального Штабу Збройних Сил України з метою забезпечення військовослужбовців базовою інформацією щодо пільг, прав і соціальних гарантій, а також - надання рекомендацій щодо порядку дій в певних ситуаціях. Матеріал викладений в чотирьох розділах:

I. Військовозобов'язаним .....	5-28
1.1. Призов під час мобілізації .....	6-10
1.2. Контракт .....	11-16
1.3. Кредити .....	17-22
1.4. Трудові права .....	23-28
II. Військовослужбовцям .....	29-74
2.1. Речове забезпечення .....	30-34
2.2. Жетони .....	35
2.3. Грошове забезпечення .....	36-37
2.4. Грошові винагороди .....	38-41
2.5. Відпустка .....	42-46
2.6. Ротація .....	47
2.7. Медичне забезпечення .....	48-49
2.8. Речове забезпечення в лікувальних закладах .....	50
2.9. Переміщення .....	51
2.10. Дострокове звільнення .....	52
2.11. Звільнення в запас .....	53-57
2.12. Відповідальність .....	58-74
III. Ветеранам .....	75-164
3.1. Статус УБД .....	76-84
3.2. Статус інваліда війни .....	85-97
3.3. Статус сім'ї загиблого .....	98-105
3.4. Соціально-правові гарантії (пільги) .....	106-148
3.5. Додаткові пільги інвалідам війни .....	149-158
3.6. Пенсійне забезпечення .....	159-170
IV. Корисні контакти .....	172-184

Додаткову інформацію по кожному питанню можна знайти на сайті ГО «Юридична Сотня» – [www.legal100.org.ua](http://www.legal100.org.ua) або скористатися телефонами гарячих ліній та центрів допомоги, наведених у розділі «Корисні контакти».

Просимо звернути увагу на те, що військовослужбовці та члени їх сім'ї мають право на отримання додаткової допомоги та підтримки з боку органів місцевої влади, військових комісаріатів, органів соціального захисту населення.



# **I. Військовозобов'язаним**

II. Військовослужбовцям

III. Ветеранам

IV. Корисні контакти

## 1.1 Призов під час мобілізації

**КОНСТИТУЦІЯ УКРАЇНИ СТАТТЯ 65. ЗАХИСТ ВІТЧИЗНИ, НЕЗАЛЕЖНОСТІ ТА ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ЦІЛІСНОСТІ УКРАЇНИ, ШАНУВАННЯ ЇЇ ДЕРЖАВНИХ СИМВОЛІВ Є ОБОВ'ЯЗКОМ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ  
ГРОМАДЯНИ ВІДБУВАЮТЬ ВІЙСЬКОВУ СЛУЖБУ ВІДПОВІДНО ДО ЗАКОНУ.**



### **МОБІЛІЗАЦІЯ ПРОВОДИТЬСЯ ЗГІДНО УКАЗІВ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ**

У РАЗІ ОГолошення МОБІЛІЗАЦІЇ  
У ДЕРЖАВІ НАСТАЄ ОСОБЛИВИЙ ПЕРІОД

### Хто підлягає призову під час мобілізації



Військовозобов'язані



Резервісти



Чоловіки 20-60 років  
(жінки до 50 років)

Категорії осіб, які підлягають  
призову під час мобілізації  
можуть визначатися указом  
Президента України



Які проходили військову  
службу, або є офіцерами  
запасу та мають  
військово-облікову  
спеціальність (ВОС)

СТАТТЯ 23. ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО МОБІЛІЗАЦІЙНУ ПІДГОТОВКУ ТА МОБІЛІЗАЦІЮ»

Не підлягають призову під час мобілізації:



Зарезервовані на період мобілізації за державними органами, підприємствами, організаціями

**УВАГА!**

Особа має бути заброньованою



**Довідка з місця роботи**



Визнані непридатними до військової служби за станом здоров'я

**УВАГА!**

Необхідно мати відповідний висновок військово-лікарської комісії



**Довідка ВЛК**



Чоловіки, на утриманні яких перебувають троє та більше дітей віком до 18 років

**УВАГА!**

Всі три дітини повинні мати менше 18 років!

Не має значення чи батько проживає в одній родині зі своєю дитиною, яку утримує!



**Довідка про склад сім'ї**



Жінки та чоловіки:

- які САМОСТІЙНО виховують дитину віком до 18 років
- на утриманні яких перебуває повнолітня дитина-інвалід I чи II групи віком до 23 років
- на утриманні яких перебувають діти-сироти або діти, позбавлені батьківського піклування, віком до 18 років
- зайняті постійним доглядом за особами, якщо більше нікому забезпечити такий догляд



**Довідка про склад сім'ї**  
**Довідка про потребу у догляді**



Студенти та аспіранти, які навчаються на денній формі навчання



**Довідка з місця навчання**



Народні депутати України



**Посвідчення нардепа**

**УВАГА!**

Якщо Ви належите до осіб, які не підлягають мобілізації, але повістка все одно прийшла, потрібно з'явитися до військокомату та надати документи, які підтверджують Ваш статус

## Порядок призову



**СТАТТЯ 21. ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО МОБІЛІЗАЦІЙНУ ПІДГОТОВКУ ТА МОБІЛІЗАЦІЮ»**

## Оповіщення



**СТАТТЯ 21. ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО МОБІЛІЗАЦІЙНУ ПІДГОТОВКУ ТА МОБІЛІЗАЦІЮ»**

Закон передбачає обов'язок оповіщати про виклик до віськомату та відповідальність за неоповіщення. Кодекс України про адміністративні правопорушення Ст. 210<sup>1</sup>, 211<sup>1-6</sup>

Не прибуття до військомату в термін вказаний в повістці тягне за собою відповідальність. див. стр. 10

### УВАГА!

Виклик (повістка) до військомату - ще не призов: викликають для уточнення стану здоров'я, соціально-демографічних даних, місця проживання тощо.



## 2. Співбесіда та перевірка документів



військовий квиток



паспорт



характеристика/довідка з місця роботи/навчання



копія дипломів про освіту



свідоцтва про технічно-професійну спеціальність, права водія, посвідчення УБД (за наявності)



довідка про склад сім'ї

## 3. Військово-лікарська комісія (ВЛК)

### УВАГА!

Всі військовозобов'язані повинні проходити медичний огляд. Закон України «Про військовий обов'язок і військову службу» Ст. 1, п. 10

ВІЙСЬКОКОМАТ

**ОГЛЯД ПРОВІДИТЬ**

РАЙОННА ПОЛІКЛІНІКА  
(із залученням цивільних лікарів)



Терапевт



Окуліст



Невропатолог



Психіатр



ЛОР



Стоматолог



Дерматолог



Хірург



Ортопед



Флюорографія

Аналізи



Загальний аналіз крові/сечі

Кожен лікар робить свій висновок, ставить підпис, печатку та вказує своє прізвище

**Рекомендується: по можливості здайте аналізи на Гепатит С, ВІЛ/СНІД до проходження медкомісії!!!**

## 4. Відправлення мобілізованих до в/ч

**УВАГА!**

Строк, який може пройти моменту отримання призовної повістки до отримання бойової повістки не врегульований і може тривати від кількох днів до кількох місяців

Початком військової служби є день відправлення у військову частину з районного (міського) військового комісаріату.

У районному віскоматі робиться запис до військового квитка про призов на військову службу.

**УВАГА!**

Для посвідчення мобілізації на військову службу можете просити Довідку про прикріплення до військової частини та витяг з наказу військової частини про зарахування до списків військової частини

В разі настання непередбачених обставин прибуття на збірний пункт може відкладатись

- хвороба, яка позбавляє можливості з'явитись;
- смерть чи важка хвороба близького родича;
- перешкода стихійного характеру або інші обставини, які позбавляють можливості з'явитись на збірний пункт.



Причини неявки повинні підтверджуватись документально.

## Відповідальність за ухилення від призову під час мобілізації

**ст. 336 КК України**  
«Ухилення від призову за мобілізацію»

**2-5 роки**  
ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ

ПОКАРАННЯМИ Є:

**ст. 337 КК України**  
«Ухилення від військового обліку або спеціальних зборів»

**штраф** до 50 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або **2 роки виправних робіт,** або **6 міс арешт**

## Хто може укласти контракт?

### На військову службу за контрактом приймаються

(Ст. 20 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу»)

Особи, які пройшли професійно-психологічний відбір і відповідають установленим вимогам проходження військової служби

громадяни України призовного віку, які не проходили строкової військової служби



військовослужбовці, які проходять строкову військову службу

військовозобов'язані, резервісти, які не мають військових звань сержантського, старшинського і офіцерського складу, та жінки з відповідною освітою віком від 18 до 40 років

іноземці та особи без громадянства раніше не судимі та які перебувають в Україні на законних підставах

військовослужбовці, які проходять військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період

## Строки служби за контрактом

(Ст. 23 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу»)



**На час навчання у ВНЗ**

для курсантів вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів вищих навчальних закладів



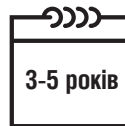
**6 місяців**

для осіб, які відслужили не менше 11 місяців за призовом під час мобілізації, на особливий період або за строковою службою та особи, які були звільнені з військової служби під час особливого періоду



**3 роки**

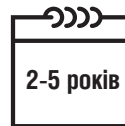
для осіб рядового складу



**3-5 років**

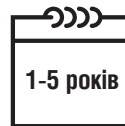
для осіб сержантського і старшинського складу

### ДЛЯ ОСІБ ОФІЦЕРСЬКОГО СКЛАДУ



**2-5 років**

для осіб офіцерського складу, яким первинне військове звання присвоєно після проходження повного курсу військової підготовки за програмою підготовки офіцерів запасу або в порядку атестування осіб до присвоєння первинних звань офіцерського складу запасу



**1-5 років**

для інших осіб офіцерського складу

## УВАГА!

Перевіряйте, щоб в контракті був передбачений строк дії контракту. Обов'язково читайте зміст контракту перед тим, як підписувати. Контракт укладається у двох примірниках. Вимагайте отримання своєї копії контракту.

**Постанова КМУ від 7 листопада 2007 року № 1294 «Про упорядкування структури та умов грошового забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та деяких інших осіб»**

У разі підписання контракту особам, які були призвані за мобілізацією, **ВИПЛАЧУЄТЬСЯ**

Особам сержантського і старшинського складу



**33 507 грн.**

9 мінімальних заробітних плат

Особам офіцерського складу



**37 230 грн.**

10 мінімальних заробітних плат

Особам рядового складу



**29 784 грн.**

8 мінімальних заробітних плат

Виплата допомоги здійснюється на підставі наказу командира в/ч

Військовослужбовці, які уклали контракт, мають право на отримання підійомної допомоги у розмірі місячного грошового забезпечення. Наказ МОУ від 22.10.2001 року №370 «Про затвердження Інструкції про порядок виплати військовослужбовцям Збройних Сил України підійомної допомоги».

## ВАЖЛИВО!

Право на таку виплату мають мобілізовані, які підписали контракт з дня набрання чинності постановою КМУ №406, тобто від 24 червня 2015 року.

Основною умовою для призначення такої одноразової грошової виплати є факт підписання особою контракту відразу після закінчення служби за мобілізацією.

## Соціальні гарантії під час контрактної служби



### Ст. 119 КЗпПУ

За такими особами зберігається:

- Місце роботи
- Посада
- Середній заробіток

На підприємстві, установі, організації незалежно від форми власності **на весь період служби за контрактом.**



### ЗУ «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби та деяких інших осіб»

За особою зберігається **право на пенсію протягом часу служби за контрактом.**

Після звільнення зі служби виплата пенсії такій особі здійснюється з урахуванням додаткової вислуги років від часу їх призову на військову службу.



### ЗУ «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей»

З підписанням особою контракту на неї розповсюджуються всі гарантії за цим законом.

---

## **Робочий час військовослужбовців контрактної служби**

### Статут внутрішньої служби військовослужбовців ЗСУ, ст. 199, 201

Для військовослужбовців (крім військовослужбовців строкової військової служби, курсантів) встановлюється п'ятиденний робочий тиждень з двома вихідними днями.

Згідно Кодексу законів про працю України, ст.50 - тривалість робочого часу не може перевищувати 40 годин на тиждень.

АЛЕ! Заходи, пов'язані із забезпеченням бойової та мобілізаційної готовності військової частини, виконуються за наказом її командира в будь-який час доби з наданням військовослужбовцям не менше ніж 4 годин відпочинку на добу

## Контракти до «закінчення особливого періоду»

**З 07.01.2017 року формулювання «до кінця особливого періоду або до оголошення рішення про демобілізацію» не передбачено законодавством ЗУ N1769-VIII від 06.12.2016**

**Якщо у вас контракт «до кінця особливого періоду або до оголошення рішення про демобілізацію» або контракт, який було автоматично продовжено після «особливого періоду», то ви можете:**



### ПЕРЕУКЛАСТИ КОНТРАКТ

**1**

Напишіть рапорт на укладення нового контракту

**2**

Подайте вашому безпосередньому командирі

**3**

Переукладіть контракт на:

**3 роки:**

для осіб рядового складу

**3-5 років:**

для осіб сержантського і старшинського складу

**5-10 років:**

для осіб офіцерського складу

**2-10 років:**

для осіб офіцерського складу, які мають право на пенсію за вислугу років, але не більше ніж до досягнення граничного віку перебування на військовій службі



### РОЗІРВАТИ КОНТРАКТ

**1**

Напишіть рапорт на звільнення

**2**

зареєструйте його у в/ч або надішліть рапорт рекомендованим листом з повідомленням на адресу в/ч



**3**

Якщо ви виступили «до кінця особливого періоду або оголошення рішення про демобілізацію», вас звільнять після цього, як ви виступите 24 місяці за контрактом

Якщо контракт був автоматично продовжений, вас звільнять, якщо з моменту продовження контракту ви виступили не менше 18 місяців.

Звільнення відбувається на основі графіків звільнення, які укладає Генеральний штаб Збройних Сил України, згідно директиви від 15.02.2017 № Д-2 «Про визначення строків та обсягів звільнення військовослужбовців з військової служби».

## Порядок розірвання контрактів, які закінчилися/ закінчуються після 07.01.2017

 <b>ДО</b> <b>06.01.2017</b>	<p>Строкові контракти, які закінчилися до 06.01.2017 року включно, були автоматично продовжені. Військовослужбовці, які мають такі контракти, отримують право на звільнення, відслуживши ще 18 місяців після закінчення строку дії контракту.</p>
 <b>ПІСЛЯ</b> <b>07.01.2017</b>	<p>Контракти, строк дії яких закінчився після 07.01.2017, автоматично не продовжуються, а особи за таким контактом звільняються з військової служби наступного дня після закінчення строку дії контракту. Переслужувати при цьому ще 18 місяців не потрібно.</p>

### Для цього необхідно написати рапорт

#### Увага!

В разі неприйняття рапорту військовою частиною, звертайтеся в письмовому порядку до вищого командування, а також до Генерального штабу Збройних Сил України.

#### Увага!

На осіб, контракти яких закінчилися після 07.01.2017 не поширюється норма про звільнення протягом року з дня набуття чинності змін до ЗУ «Про військовий обов'язок і військову службу» та графіки звільнення. Вони звільняються у строк, зазначений в контракті

## Грошова компенсація військовослужбовцям офіцерського складу Збройних Сил України за піднайом ними жилих приміщень

**Наказ МОУ від 9.02.2017 №88 «Про бюджетну політику Міністерства оборони України на 2017 рік»**

**[ 3000 грн/міс ] [ 2250 грн/міс ] [ 1500 грн/міс ]**

у місті Києві

в обласних центрах

в інших населених пунктах

#### Увага!

За наявності у військовослужбовця трьох і більше членів сім'ї зазначені розміри збільшуються в 1,5 рази

## Зразок рапорту на розірвання контракту

Командиру в/ч \_\_\_\_\_

## Рапорт

Я, звання, підрозділ, ПІБ, повідомляю Вас про своє небажання продовжувати військову службу та на підставі

\*Якщо контракт до кінця особливого періоду - частини 8 пункту «і» статті 26 Закону України «Про військову службу та військовий обов'язок»

\*Якщо контракт був автоматично продовжений – прикінцевих положень Закону України №1769-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення порядку проходження військової служби» від 6.12.2016 року та прошу звільнити мене з лав Збройних Сил України.

На день звільнення прошу виплатити належні мені до видачі грошові кошти, а саме:

- грошове забезпечення, включно до дня звільнення;
- грошову компенсацію за невикористану щорічну основну відпустку за 2017 р. (абз. 3, п.14, ст.10 -1 ЗУ «Про соціальний захист військовослужбовців і членів їх сімей»);
- допомогу на оздоровлення п.1, ст.10 -1 ЗУ «Про соціальний захист військовослужбовців і членів їх сімей»;
- матеріальну допомогу на вирішення соціально – побутових питань, у розмірах передбачених пп.3, п.5 Постанови КМ України №1294 від 07.11.2007 р. «Про упорядкування структури та умов грошового забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та деяких інших осіб»;
- грошову допомогу для оздоровлення на підставі пункту 30.2 Наказу МОУ №260 від 11.06.2008 р.;
- підйомну допомогу у розмірах передбачених п.1 Наказу Міністра оборони України №370 від 22.10.2001 р. «Про затвердження Інструкції про порядок виплати військовослужбовцям Збройних Сил України підйомної допомоги».
- грошову компенсацію за неотримане речове майно, передбачену Постановою КМУ №178 від 16.03.2016 р.

Документи для постановки на військовий облік прошу направити до \_\_\_\_\_ РВК.

У разі незадоволення мого рапорту прошу дати мотивовану відмову з посиланням на чинні нормативно-правові акти.

\_\_\_\_\_  
(дата)\_\_\_\_\_  
(звання, підпис, ПІБ)



Зразок рапорту на переукладання контракту

Командиру в/ч \_\_\_\_\_

Рапорт

Я, звання, підрозділ, ПІБ, відповідно до пункту \_ свого контракту повідомляю Вас про бажання продовжувати військову службу та прошу Вас переукласти мій контракт на строк \_\_\_\_ років.

\_\_\_\_\_  
(дата)

\_\_\_\_\_  
(звання, підпис, ПІБ)

## 1.3 Учасники АТО, які мають кредитні

ВИД ПЛАТЕЖУ	ВСТАНОВЛЕНА ЗАКОНОМ ПІЛЬГА	ПЕРІОД ДІЇ ПІЛЬГИ
Тіло кредиту	Не передбачена	-----
Відсотки за користування кредитом	Звільнення від сплати	Для військовослужбовців з початку (18 березня 2014 року) і до закінчення особливого періоду.  Для резервістів та військовозобов'язаних - з моменту призову під час мобілізації і до закінчення особливого періоду.
Штраф/пеня за несвоєчасну сплату платежів по кредиту	Звільнення від сплати	Для військовослужбовців з початку (18 березня 2014 року) і до закінчення особливого періоду.  Для резервістів та військовозобов'язаних - з моменту призову під час мобілізації і до закінчення особливого періоду.
Комісія по кредиту	Не передбачена	-----

## зобов'язання перед банками

### НОРМАТИВНЕ ОБГРУНТУВАННЯ

п.3.3. Постанови Правління Національного банку України від 06.08.2009 № 461 «Про заходи щодо забезпечення погашення кредитів»

п. 15 ст. 14 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей»

Лист Національного Банку України від 02.09.2014 р. N 18-112/48620

Лист Міністерства оборони України від 21.08.2014 р. N 322/2/7142

п. 15 ст. 14 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей»

Лист Національного Банку України від 02.09.2014 р. N 18-112/48620

Лист Міністерства оборони України від 21.08.2014 р. N 322/2/7142

### ПОРЯДОК ОТРИМАННЯ

Звернутись до банку з письмовою заявою про проведення реструктуризації та додати документи, що підтверджують проходження військової служби або іншу участь в АТО, а також скрутне матеріальне становище (копію довідки про розмір заробітної плати, копію довідки про доходи). Приклад заяви додається (Додаток № 1).  
АЛЕ: реструктуризація проводиться тільки у випадку згоди на це банку.

Банки під час дії особливого періоду не мають право нараховувати відсотки, а у випадку нарахування зобов'язані їх списувати.

Для реалізації вказаного права необхідно письмово повідомити банк, що Ви проходите військову службу та надати підтверджуючий документ (копію військового квитка з відповідною службовою відміткою, копію довідки про призов військовозобов'язаного на військову службу, копію витягу із наказу або довідка про зарахування до списків військової частини, які видаються військовою частиною (для резервістів)). Приклад повідомлення додається (Додаток № 2).

Банки під час особливого періоду не мають права нараховувати неустойку (штраф, пеню), а у випадку нарахування зобов'язані її списувати по кредиту у разі невиконання зобов'язань військовослужбовцем.

Для реалізації вказаного права необхідно письмово повідомити банк, що Ви проходите військову службу та надати підтверджуючий документ (копію військового квитка з відповідною службовою відміткою, копію довідки про призов військовозобов'язаного на військову службу, копію витягу із наказу або довідка про зарахування до списків військової частини, які видаються військовою частиною (для резервістів)). Приклад повідомлення додається (Додаток № 2).

Звернутись до банку з письмовою заявою про проведення реструктуризації та додати документи, що підтверджують проходження військової служби або іншу участь в АТО, а також скрутне матеріальне становище (копію довідки про розмір заробітної плати, копію довідки про доходи). Приклад заяви додається (Додаток № 1). При зверненні до банку із заявою про реструктуризацію обов'язково необхідно вказати про реструктуризацію (або відстрочку) сплати комісії по кредиту.

1.

Звернутись до банку із проханням зупинити нарахування відсотків та неустойки Вам необхідно особисто, однак деякі банки надають можливість представництва інтересів учасника АТО близькими родичами. Крім того, з проханням здійснити реструктуризацію Ви можете звернутись особисто або через представника за довіреністю чи адвоката.

2.

Довідка про призов військовозобов'язаного на військову службу або витяг з наказу чи довідка про зарахування до списків військової частини, які видаються військовою частиною, можуть видаватись родинам військовозобов'язаних та резервістів для пред'явлення їх за місцем вимоги.

3.

Без попередньої консультації із юристом бажано не підписувати ніяких документів, що пропонуються банком для підписання (додаткових угод, заяв тощо).

4.

У Постанові Правління Національного банку України від 06.08.2009 № 461 «Про заходи щодо забезпечення погашення кредитів» банкам рекомендовано здійснювати реструктуризацію кредитної заборгованості позичальникам, що потрапили у скрутне матеріальне становище. Таким чином, при зверненні необхідно посилатись на дану Постанову та надсилати копію листа до НБУ та Міноборони з метою підвищення шансів на отримання позитивного рішення.

5.

Необхідно обов'язково зберігати всі розрахункові документи (квитанції, чеки тощо) протягом трьох років.

6.

Після повної сплати коштів по кредиту необхідно отримати у представників Банку довідку про відсутність заборгованості.

7.

Ряд банків (Дельта Банк, Приватбанк, Universal bank) у разі смерті або отримання інвалідності учасником АТО прощають кредитну заборгованість. З процедурую та переліком документів можна ознайомитись на сайтах вказаних банків.

8.

Статус осіб, що беруть добровільну участь у недержавних військових формуваннях не визначений законодавством, тому можуть виникати проблеми з отриманням вказаних пільг такими особами. Однак, необхідно зберігати усі документи, що підтверджують участь в АТО на добровільних засадах, для захисту прав таких осіб в майбутньому.

## Зразок повідомлення про проходження військової служби для припинення нарахування відсотків за кредитом

\_\_\_\_\_ (назва банківської установи)

\_\_\_\_\_ (місцезнаходження банківської установи)

Заявник: \_\_\_\_\_  
(прізвище, ім'я, по батькові)  
який зареєстрований за адресою: \_\_\_\_\_

Засіб зв'язку: \_\_\_\_\_

### Повідомлення про проходження військової служби

Я, \_\_\_\_\_, є Позичальником відповідно до укладеного Договору про \_\_\_\_\_ № \_\_\_\_\_ від «\_\_» \_\_\_\_\_ 201\_ року (надалі – Договір) (копія додається).

«\_\_» \_\_\_\_\_ 2014 року мене було призвано для проходження військової служби у \_\_\_\_\_, де я служу по сьогоднішній день (докази додаються).

Положеннями п. 15 ст. 14 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» із внесеними змінами від 20.05.2014 року закріплено, що військовослужбовцям з початку і до закінчення особливого періоду, а резервістам та військовозобов'язаним - з моменту призову під час мобілізації і до закінчення особливого періоду штрафні санкції, пеня за невиконання зобов'язань перед підприємствами, установами і організаціями усіх форм власності, у

тому числі банками, та фізичними особами, а також проценти за користування кредитом не нараховуються.

Керуючись п. 15 ст. 14 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» повідомляю про проходження мною військової служби та прошу не нараховувати проценти за користування кредитом та штрафні санкції у зв'язку із невиконанням зобов'язань.

Додатки:

1. Копія договору про \_\_\_\_\_ № \_\_\_\_\_ від \_\_\_\_\_.
2. Копія паспорту Заявника.
3. Копія довідки про присвоєння ідентифікаційного номера.
4. Копія військового квитка Заявника. (або довідка про призов на військову службу)
5. \_\_\_\_\_.

(інші документи: довідка з військової частини, лист командира тощо)

«\_\_» \_\_\_\_\_ 2014 рік

\_\_\_\_\_ (ініціали, прізвище)

## Зразок заяви про реструктуризацію кредитної заборгованості

\_\_\_\_\_ (назва банківської установи)

\_\_\_\_\_ (місцезнаходження банківської установи)

Заявник: \_\_\_\_\_  
(прізвище, ім'я, по батькові)  
який зареєстрований за адресою: \_\_\_\_\_

Засіб зв'язку: \_\_\_\_\_

### Заява про реструктуризацію кредитної заборгованості

Між мною, \_\_\_\_\_, та \_\_\_\_\_ був укладений Договір про \_\_\_\_\_ № \_\_\_\_\_ від «\_\_» \_\_\_\_\_ 201\_ року (надалі – Договір), відповідно до якого мені був наданий кредит у розмірі \_\_\_\_\_ (\_\_\_\_\_ ) гривень.

Відповідно до п. \_\_\_\_\_ Договору, я, як Позичальник, повинен сплачувати не пізніше \_\_\_\_\_ числа кожного місяця проценти за користування кредитом та щомісячну суму по кредиту у розмірі \_\_\_\_\_ (\_\_\_\_\_ ) гривень.

До \_\_\_\_\_ року я сумлінно виконував свої зобов'язання за договором та вносив чергові платежі.

Станом на сьогоднішній день я тимчасово не маю можливості здійснювати оплату по кредиту у зв'язку з тим, що з «\_\_» \_\_\_\_\_ 2014 року по сьогоднішній день проходжу військову службу та беру участь у проведених антитерористичній операції на Сході України, що підтверджується документами, доданими до цієї заяви. У зв'язку з об'єктивними обставинами моє фінансове становище погіршилось та я наразі не маю достатнього заробітку для виконання кредитних зобов'язань у повному обсязі відповідно до раніше обумовленого Договору.

Положення ч. 12 ст. 11 Закону України «Про захист прав споживачів» передбачає, що кредитор має право проводити за погодженням із споживачем реструктуризацію заборгованості за договором про надання споживчого кредиту. Реструктуризація може здійснюватись шляхом зміни механізму нарахування відсотків таким чином, щоб частина щомісячних платежів з обслуговування кредитів не перевищувала 35 відсотків сукупного місячного доходу сім'ї.

На підставі вищевикладеного, керуючись ст. 11 Закону України «Про захист прав споживачів», п. 15 ст. 14 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», п.3.3. Постанови Правління Національного банку України від 06.08.2009 № 461 «Про заходи щодо забезпечення погашення кредитів»,

#### ПРОШУ:

1. Розглянути дану заяву у встановленому законодавством порядку.
2. Провести реструктуризацію заборгованості за Договором про \_\_\_\_\_ № \_\_\_\_\_ від «\_\_» \_\_\_\_\_ 201\_ року, для оплати суми по кредиту у вигляді щомісячного платежу у розмірі \_\_\_\_\_ (\_\_\_\_\_ ) гривень 00 копійок на строк до «\_\_» \_\_\_\_\_ 201\_ року або надати кредитні канікули із відстроченням сплати суми основного боргу, відсотків та інших платежів по Договору № \_\_\_\_\_ від «\_\_» \_\_\_\_\_ 201\_ року строком на \_\_\_\_\_ місяців з «\_\_» \_\_\_\_\_ 201\_ року.
3. Про результати розгляду мого звернення прошу проінформувати мене письмово, надіславши лист за адресою: \_\_\_\_\_, у строк, що не перевищує встановленого у ст. 20 Закону України «Про звернення громадян».

#### Додатки:

6. Копія Договору про \_\_\_\_\_ № \_\_\_\_\_ від \_\_\_\_\_.
7. Копія паспорту Заявника.
8. Копія довідки про присвоєння ідентифікаційного номера.
9. Копія військового квитка Заявника.
10. Копія Довідки про майновий стан та доходи.
11. \_\_\_\_\_
12. \_\_\_\_\_

(інші документи, що можуть виступати доказами)

«\_\_» \_\_\_\_\_ 2014 рік

\_\_\_\_\_ (ініціали, прізвище)

## 1.4 Трудові права

### ПРАЦЕВЛАШТОВАНИМ

Ст. 119 КЗпП

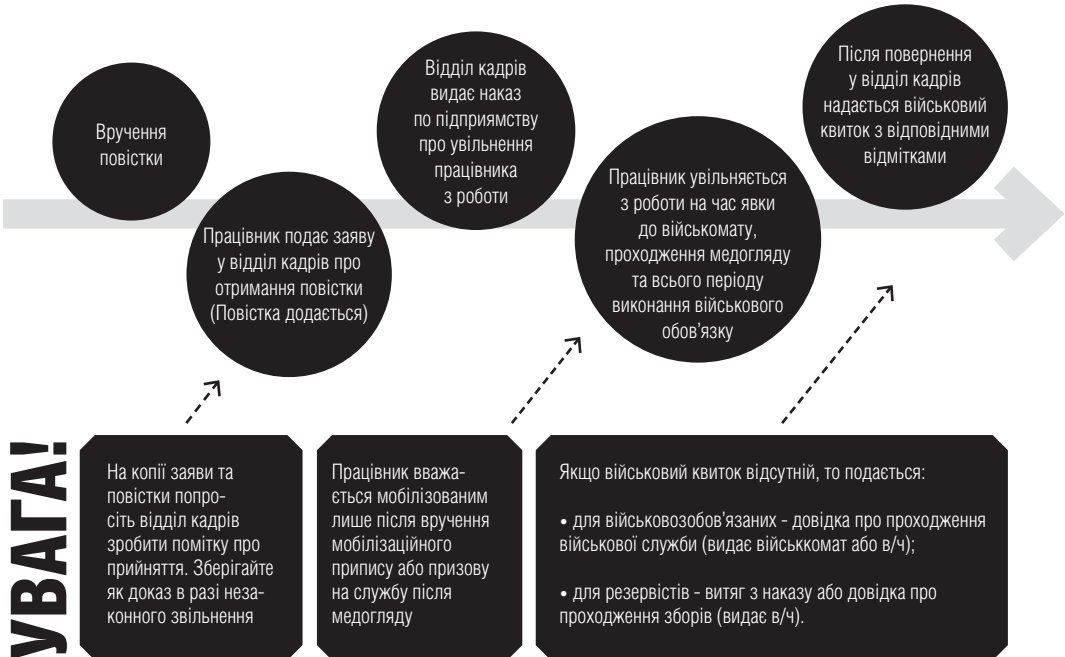
- Мобілізовані не можуть бути звільнені! Лише увільнені від виконання посадових обов'язків
- За мобілізованим зберігається робоче місце до моменту фактичної демобілізації
- Роботодавець зобов'язаний виплачувати мобілізованому середню заробітну плату на підприємстві за останні два місяці
- Полонені, поранені, зниклі безвісти НЕ можуть бути звільнені з роботи до їх демобілізації
- Трудовий стаж не переривається (ст. 2 ЗУ «Про військовий обов'язок і військову службу»)
- Виплата пенсії не припиняється (ст. 2 ЗУ «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби та деяких інших осіб»).

### БЕЗРОБІТНИМ

п.5 ч.1 ст. 31 ЗУ «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття»

- В разі призову по мобілізації виплата допомоги по безробіттю припиняється
- Після звільнення в запас, при повторній реєстрації у Службі зайнятості, виплати по безробіттю здійснюватимуться з урахуванням фактичного працевлаштування протягом проходження служби та розміру грошового забезпечення

## Як правильно оформити відносини з роботодавцем?



## Зразок заяви про увільнення від посадових обов'язків

Директору ТОВ «Назва»  
ПІБВаша посада  
ПІБ

Заява

Прошу увільнити мене від виконання посадових обов'язків на час (проходження військової служби в особливий період), на період від «\_\_\_» \_\_\_\_\_ 2015 р. із збереженням посади та середньої заробітної плати.

До цієї заяви додаю повістку з військомату.

Дата

\_\_\_\_\_

(підпис)

\_\_\_\_\_

(ініціали, прізвище)

## Зразок заяви про увільнення від посадових обов'язків

03 квітня 2015 р.  
Вих. 03/04-2015

ТОВ «Назва»

Наказ

Про увільнення від роботи (звільнення від виконання посадових обов'язків)  
Петренка П.П. на час проходження військової служби в особливий період  
Згідно ст.119 Кодексу законів про працю України

НАКАЗУЮ:

Увільнити від виконання посадових обов'язків Петренка П.П., заступника керівника відділу продажів, з 03.04.2015 р. на час проходження військової служби в особливий період, із збереженням посади та середньої заробітної плати.

Підстава: повістка Святошинського РВК м. Києва від 20.03.2015 р.

\_\_\_\_\_

(підпис)

Директор \_\_\_\_\_

(ініціали, прізвище)

З наказом ознайомлений (підпис)  
Петренко П.П.  
Дата



## Розрахунок середньої з/п на виробництві

**ВИПЛАЧУЄТЬСЯ 2 РАЗИ НА МІСЯЦЬ** (ст. 115 КЗпП)

Постанова КМУ №100 від 08.02.1995  
«Про затвердження Порядку обчислення середньої зарплати»

**1**

Розрахунок середньої офіційної з/п за останні 2 місяці роботи

*Не враховуються надбавки, премії, добові інші виплати разового характеру*

$(2000 + 2000) : 2 = 2000$  грн.

**СЕРЕДНЯ З/П**

**2**

Розрахунок середньоденної з/п:

*Поділити з/п за фактично відпрацьовані протягом 2 міс робочі дні на число відпрацьованих робочих днів.*

$2000 : 22 = 90,90$  грн.

**СЕРЕДНЬОДЕННЯ З/П**

**3**

Розрахунок середнього заробітку за період проведення зборів середньоденний заробіток множиться на число робочих днів, які припадають на період, в який будуть проводитися збори.

$90,90 * 365 = 33,179$  грн.

**СУМА, ЯКА МАЄ БУТИ КОМПЕНСОВАНА ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЮ**

**33,179** грн.

**УВАГА!**

При відсутності виплат за останні 2 місяці, беруться попередні 2 місяці або робиться розрахунок згідно окладу.

Якщо особа пропрацювала менше 2 міс, береться з/п за фактично відпрацьований час.

## ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ РОБОТОДАВЦЯ ЗА НЕВИПЛАТУ З/П:

Порушення термінів виплати зп/неповну виплату

Умисна невивплата протягом більше 1 місяця

**ШТРАФ**

**510-1 700 грн**  
(ст. 41 КУпАП)

**8 500 – 17 000 грн**  
або до 2 років виправних робіт або позбавлення волі до 2 років з позбавленням права обіймати певні посади до трьох років (ст. 175 ККУ)

Що робити  
якщо перестали виплачувати з/п?

**1**

Написати заяву на ім'я роботодавця з вимогою виплатити кошти та пояснити причини затримки зп

**2**

В разі подальшої невивплати зп написати заяву до прокуратури про притягнення роботодавця до відповідальності за невивплату зп

**3**

Звернутися до суду з позовом до роботодавця з вимогою виплатити зп та відшкодувати збитки, завдані невивплатою

**4**

Повідомте про ситуації командир у в/ч

**5**

Командир в/ч звертається до роботодавця та РБК з повідомленням

**УВАГА!**

При першій можливості наголодьте контакт з роботодавцем та надайте довідку про проходження військової служби

## Що робити в разі незаконного звільнення



## Поновлення на роботі

**ПРАЦІВНИКИ, ЯКІ БУЛИ ЗВІЛЬНЕНІ У ЗВ'ЯЗКУ З МОБІЛІЗАЦІЄЮ ПОВИННІ БУТИ ПОНОВЛЕНІ НА РОБОТІ (ЗУ №1275 ВІД 20.05.2014)**



## ЩОБ ПОНОВИТИ ЗВІЛЬНЕНОГО В ЗВ'ЯЗКУ З МОБІЛІЗАЦІЄЮ ПРАЦІВНИКА РОБОТОДАВЕЦЬ ПОВИНЕН



---

## Повернення на роботу

### ПІСЛЯ ДЕМОБІЛІЗАЦІЇ ПРАЦІВНИК ЗОБОВ'ЯЗАНИЙ ВИЙТИ НА РОБОТУ ОДРАЗУ ПІСЛЯ СТАНОВЛЕННЯ НА ОБЛІК У ВІЙСЬКОМАТІ

#### Додаткові права:

Переважне право на залишення на роботі в разі скорочення на підприємстві (ст. 42 КЗпП)

Право на щорічну відпустку повної тривалості до закінчення 6 місяців у перший рік роботи на підприємстві для інвалідів війни; працівників, які мають путівку для санаторно-курортного лікування та у інших випадках, передбачених законодавством чи договором (ст. 10 ЗУ «Про відпустки»)

Можливість використовувати чергову щорічну відпустку у зручний час (ст. 10 ЗУ «Про відпустки»)

14 календарних днів на рік додаткової відпустки, зі збереженням з/п (ст.16-2 ЗУ «Про відпустки»)

Додаткові гарантії щодо працевлаштування осіб до 35 років, які влаштовуються на роботу вперше (ст. 196 КЗпП, п. 10 ст.1, ст. 14 ЗУ «Про зайнятість населення»)

**Більше інформації при зверненні в Державну службу зайнятості  
(м. Київ, вул. Еспланадна, 8/10, тел.: (044) 284-38-94)**

## Мобілізація фізичних осіб підприємців (ФОП)

Державна реєстрація підприємницької діяльності ФОП не припиняється (ст. 39 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу»)

Мобілізація такої особи під час особливого періоду є додатковою підставою розірвати трудовий договір з найманими працівниками ФОП (ст.ст. 36, 40 і 431 КЗпП). Працівників можна звільняти без завчасного попередження.

При залишенні працівників на роботі, ФОП повинен уповноважити керівника на своє місце

Протягом 1 міс після демобілізації ФОП зобов'язаний провести остаточні розрахунки з працівниками, щоб уникнути штрафів

У разі, якщо ФОП має працівника, який вже мобілізований на військову службу і за яким зберігаються місце роботи, посада і середній заробіток, то необхідно уповноважити іншу особу виконувати обов'язки за розрахунками з найманими працівниками

## Податки

Щодо себе ФОП звільняються від обов'язку нарахування, сплати та подання податкової звітності з ПДФО або єдиного податку, а також ЄСВ на весь період служби

Документи для звільнення від сплати податків:

- заява;
- копія військового квитка або інший документ із зазначенням даних про призов

Документи надаються протягом 10 днів після демобілізації до територіального органу доходів і зборів за місцем своєї податкової реєстрації.

I. Військовозобов'язаним

**II. Військовослужбовцям**

III. Ветеранам

IV. Корисні контакти

## 2.1 Речове забезпечення

Що видають при мобілізації:

### [ майно особистого користування ]



Кашкет польовий



Шапка-підшоломник\*



Костюм польовий  
(куртка та штани)



Куртка польова  
утеплена



Штани польові  
утеплені\*



Черевики  
з високими берцями



Футболка та труси  
(2 комплекти)



Білизна натільна  
трикотажна  
(2 комплекти)\*



Білизна тепла  
трикотажна\*



Рукавиці бавовняні теплі  
(або трикотажні)



Шкарпетки бавовняні (літні)  
(3 пари)



Шкарпетки напів-вовняні  
(зимові) (2 пари)\*



Ремінь  
до штанів



Шапка  
зимова



Шарф-труба  
зимова



Бахіли  
утеплені



Капці  
казармені

\* – Зазначені предмети видаються в зимову пору року. Кашкет польовий, футболки та труси видаються в літню пору року.

### [ інвентарне майно ]



Рушники  
(2 шт)



Мішок  
речовий



Казанок



Фляга

Все інвентарне майно підлягає здачі при демобілізації

[ **постільні речі** ]



Матрац ватяний



Подушка (1 шт)



Ковдра (1 шт)



Наволочка (1 шт)



Простирadlo (2 шт)

При розміщенні в польових умовах, замість матраца, подушки та ковдри можуть видаватись каремати та мішки спальні.

Предмети, що видаються для речового забезпечення на період виконання спеціальних завдань, в тому числі під час участі в АТО

[ **захист** ]



Бронежилет + чохол



Розвантажувальна система



Шолом кулезахисний – кевларовий!



Чохол до шолома кулезахисного – 1 шт. (камouflьований або білий – за сезоном)



Окуляри захисні балістичні

[ **голівні убори** ]



Шапка-підшоломник



Балаклава



Панама літня польова



Окуляри стрілкові



Беруші багаторазові – 4 шт

**УВАГА!**

В разі видачі б/у бронезелета ретельно перевірте його. В разі пошкодженень вимагайте заміну!

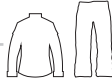
**КОСТЮМИ**



Костюм утеплювач (куртка і штани)



Костюм маскувальний літній



Костюм маскувальний зимовий



Вітро-вологий захисний костюм



Сорочка бойова



Костюм снайпера (снайперам)

**РУКАВИЦІ**



Рукавиці тактичні



Рукавиці зимові

**поверненню підлягає все майно, крім форми, у якій звільняється військовослужбовець (див. розділ 2.12), а також наліжна та тепла білизна, фufайки з короткими рукавами та труси, шкарпетки, рукавички.**

**ІНШЕ УСТАТКУВАННЯ**



Тент універсальний захисний



Мішок спальний



Рюкзак рейдовий



Наколінники



Налікотники



Килимок (каремат)



Рюкзак індивідуальний



Сітка протимоскітна

**УВАГА!**

Видача нових предметів речового майна проводиться після встановлення його непридатності до подальшого використання, **НЕЗАЛЕЖНО** від терміну експлуатації в АТО.



## Видача майна



Видача майна проводиться після прибуття до в/ч та зарахування до списків військових частин



Майно видається під розпис військовослужбовця зі складу в/ч або в підрозділі



Облік ведеться у картці обліку (Форма Ф-45)

### УВАГА!

Якщо, прибувши у в/ч, Вам не видають речове забезпечення, звертайтеся з рапортом до командира підрозділу (взводу, роти, батальйону).

Якщо командир підрозділу не реагує, військовослужбовець має право звернутися до командира військової частини з рапортом (скаргою).

## Заміна майна



При отриманні майна пересвідчіться, що розміри Вам підходять. За необхідності, вимагайте заміну



Заміна непридатного майна проводиться згідно висновку комісії в/ч. Терміни використання майна не враховується, якщо майно стало непридатним при виконанні спеціальних завдань (у тому числі в АТО).

Оформлення висновку комісії здійснюється складанням акту, який затверджує командир військової частини.

Непридатне майно здається на склад частини для подальшої утилізації або ремонту та використання в якості робочої форми одягу.



У випадку отримання неякісних предметів речового забезпечення військовослужбовець негайно доповідає безпосередньому командирі. Командири підрозділів зобов'язані забезпечити якісним майном підлеглих.

## Здача майна



Здача речового майна оформляється накладними на здачу (здавальними відомостями).

В разі втрати майна, яке підлягає поверненню військовослужбовець подає рапорт командирі підрозділу з поясненням обставин втрати майна, проханням провести розслідування та списати майно

### УВАГА!

**Речі, куплені за власний рахунок або надані в користування волонтерами є особистими речами та не підлягають обліку/поверненню!**

Командир в/ч має право обмежити користування такими речами (зокрема, телефонами, планшетами тощо), виходячи з інтересів служби.

В разі встановлення необхідності відшкодувати майно:

- дозволяється заміна майна рівноцінним, яке не вилучено з обігу  
**вартість майна відшкодовується з урахуванням зносу**

### УВАГА!

Відповідальність за умисне знищення/пошкодження майна - див. стр. 64

Приклад рапорту на видачу речового забезпечення

Командиру В/ч \_\_\_\_\_

Рапорт

Я, \_\_\_\_\_  
(Звання, ПІБ, посада, підрозділ, в/ч)

прошу видати мені речове забезпечення згідно нормативам, передбачених керівними документами, а саме прошу забезпечити мене наступним: (перелік предметів речового забезпечення, яких не вистачає).

Доповідаю, що безпосереднім командиром мого підрозділу речове забезпечення здійснене не було.

« \_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

\_\_\_\_\_  
(Звання, Підпис)

**УВАГА!**

Ст.58 Безпосередній начальник особисто відповідає перед державою за забезпечення ввіреного йому підрозділу.

Ст.59 Безпосередній начальник зобов'язаний організувати своєчасну видачу всіх видів забезпечення та перевіряти його повноту.

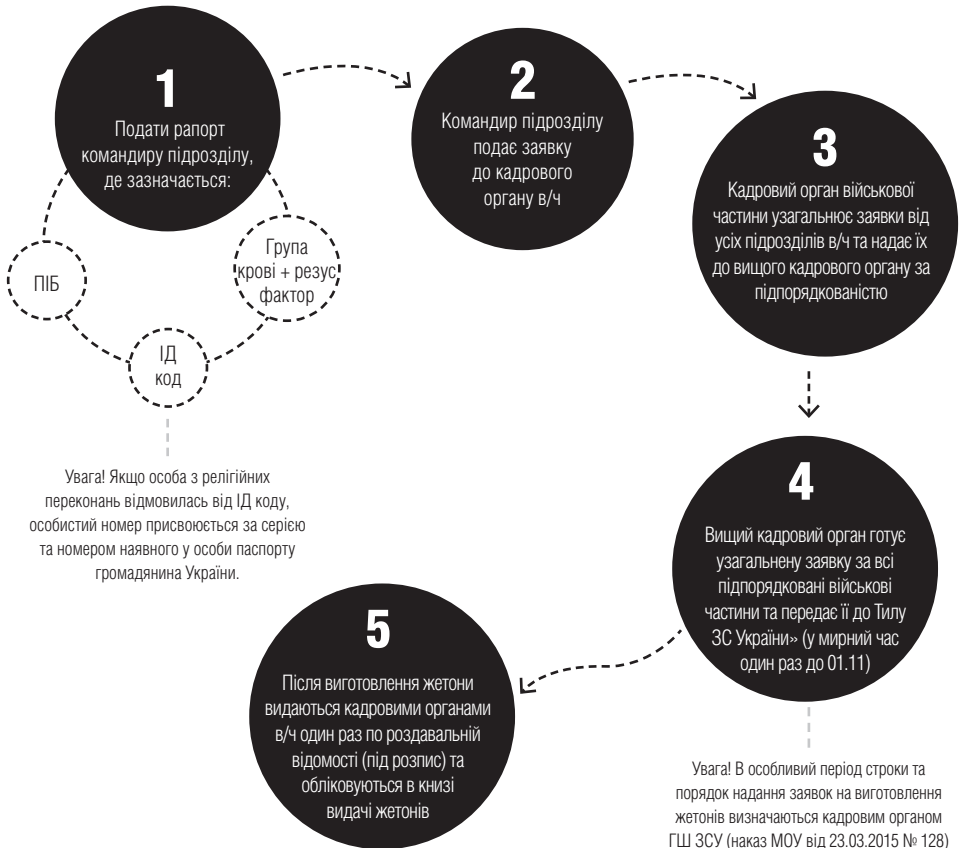
## 2.2 Жетони

Наказ МОУ №333 від 26.05.14



Жетони видаються при призові в військкоматі або у військовій частині  
Після звільнення з військової служби жетони здаються до військкомату та прикріплюються до особової справи

### Порядок отримання жетону:



### УВАГА!

У разі втрати жетону, виготовлення нового жетону здійснюється за власний кошт. В особливий період під час перебування військовослужбовця у складі військових частин, які беруть участь у бойових діях, жетон закріплюється на міцному шнурку (панцюжку) і носить на шії військовослужбовця.

У мирний час військовослужбовець повинен постійно зберігати жетон при собі в документі, що посвідчує особу військовослужбовця.

## 2.3 Грошове забезпечення

Наказ МОУ від 11.06.2008 року №260 Про затвердження Інструкції про порядок виплати грошового забезпечення військовослужбовцям Збройних Сил України та деяким іншим особам

Розмір грошового забезпечення залежить від посади, звання та щомісячних додаткових видів грошового забезпечення

**Виплачується щомісяця до 20 числа кожного місяця в касі в/ч або перерахуванням на банківський рахунок**

### [ ЗВАННЯ ]



### [ ПОСАДИ ]



Військове звання	Виплата грн.	Тарифний розряд	Посадовий оклад (ПО) грн.	Розмір премії (% від ПО)	Орієнтовний розмір ГЗ грн.
Солдат	30	I	450-485	680%	6000
Ст. солдат	35	II	485-530	680%	7000
Мол. сержант	40	III	530-565	630%	7100
Сержант	45	IV	565-605	580%	7200
Ст. сержант	50	V	605-645	540%	7300
Старшина	55	VI	645-685	515%	7500
Прапорщик	60	VII	685-720	485%	7550
Ст. прапорщик	65	VIII	720-740	470%	7600
Молодший л-т	105	IX	740-760	455%	7700
Лейтенант	110	X	760-800	425%	8000
Старший л-т	115	Команд.взводу	750-850	450%	9000
Капітан	120	Команд.роти	950-1050	450%	11000
Майор	125	Команд.батальйону	1000-1100	450%	13000
Підполковник	130	Команд.полку	1050-1150	450%	16000
Полковник	135	Команд.бригади	1150-1200	450%	16000

Для військовослужбовців, які виконують завдання в районах АТО встановлюються винагороди:



**+ 10000** грн на лінії зіткнення  
**+ 4500** грн за перебування в інших районах АТО

Наказ МОУ від 10.02.2016 року №67



Всім військовослужбовцям виплачується щомісячна грошова винагорода у розмірі 60% від грошового забезпечення, незалежно від перебування в зоні АТО

## Щомісячні додаткові види грошового забезпечення



За вислугу років



щомісячна додаткова винагорода  
60% від основного  
грошового забезпечення



За виконання особливо  
важливих завдань



щомісячна премія всім,  
крім строковиків



За особливі  
умови служби



За класну  
кваліфікацію



За роботу  
з таємними  
документами

### УВАГА!

Звертайтеся до фінансового органу з проханням ознайомитись з порядком нарахування грошового забезпечення

### УВАГА!

В разі загибелі військовослужбовця членам його сім'ї виплачуються всі кошти, в тому числі і додаткові винагороди, на які мав право військовослужбовець на день загибелі. До членів сім'ї належать:

- дружина (чоловік), або повнолітні діти, які проживали разом з особою, або законний опікун чи усиновлювач неповнолітніх дітей;
- особи, які перебували на утриманні військовослужбовців, або батьки військовослужбовців рівними частками, якщо військовослужбовці не перебувають у шлюбі і не мають дітей.

## Одноразові додаткові види грошового забезпечення



За стрибки  
з парашутом



Морське грошове забезпечення  
(в межах тер. вод 40%)



За  
розмінування



За  
бойове чергування

### УВАГА!

Для отримання одноразової допомоги звертайтеся до командира в/ч з рапортом в поточному році.

Допомога



Для  
оздоровлення



Для вирішення  
соціально-  
побутових  
питань



При звільненні з військової служби:

- за станом здоров'я + 50% за кожен календарний рік служби
- за сімейними обставинами +25% за кожен рік служби
- за віком
- в разі закінчення контракту
- скорочення

Розмір допомоги залежить від вислуги років

**НАКАЗ МОУ ВІД 10.02.2016 №67 ПРО ЗАТВЕРДЖЕННЯ ІНСТРУКЦІЇ ПРО ПОРЯДОК ТА РОЗМІРИ ВИПЛАТИ ВИНАГОРОДИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ ЗА БЕЗПОСЕРЕДНЮ УЧАСТЬ У ВОЄННИХ КОНФЛІКТАХ ЧИ АНТИТЕРОРИСТИЧНІЙ ОПЕРАЦІЇ, ІНШИХ ЗАХОДАХ В УМОВАХ ОСОБЛИВОГО ПЕРІОДУ**

**1**

**ЗА УСПІШНЕ ВИКОНАННЯ БОЙОВОГО ЗАВДАННЯ**



Виплачується (грн)

**[ 365 400 ]**

на бригаду

**[ 243 600 ]**

на полк, батальйонно-тактичну групу

**[ 121 800 ]**

на батальйон, дивізіон та прирівняні до них військові частини

**[ 60 900 ]**

на роту, батарею, ескадрилью, взвод, групу та прирівняні до них підрозділи

Порядок оформлення виплати

1.



Штаб АТО видає розпорядження, де визначає завдання командир в/ч

2.



Командир в/ч, підрозділу, видає бойовий наказ

3.



Після бою, командир підрозділу, заповнює журнал бойових дій та подає рапорт командир в/ч про результати завдання та перелік осіб, які брали в ньому участь

4.



Командир в/ч готує рапорт (донесення) з клопотанням про призначення одноразової винагороди

5.



Штаб АТО видає наказ про підтвердження успішного виконання бойового завдання і зазначенням кожного, хто брав в ньому участь

6.



Наказ штабу АТО доводиться до командира в/ч

7.



На підставі наказу штабу АТО командир в/ч видає наказ про виплату

8.



Виплата здійснюється за місцем проходження служби на підставі наказу командира в/ч

У разі спільного виконання завдань підрозділами різних  
військових частин



**НАКАЗ ПРО ВИПЛАТУ ДОДАТКОВОЇ ВІНАГОРОДИ ВИДАЄТЬСЯ ШТАБОМ АТО НА ПІДСТАВІ ПОДАННЯ КОМАНДИРА ЗВЕДЕНОГО ПІДРОЗДІЛУ, ЯКИЙ УСПІШНО ВИКОНАВ ЗАВДАННЯ.**



**ДОДАТКОВА ВІНАГОРОДА КОМАНДИРАМ**

Накази про виплату додаткової винагороди на командирів видаються органами військового управління, у підпорядкуванні яких вони перебувають.

**2 ЗА БЕЗПОСЕРЕДНЮ УЧАСТЬ У БОЙОВИХ ДІЯХ**



**1000** грн.  
**1** день

Виплата здійснюється при виконанні завдань:

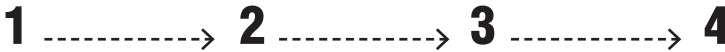
На напрямку  
головного удару  
при зіткненні  
з противником

Ракетними  
військами та  
артилерією  
з вогневого  
ураження  
противника

За дні, коли  
військові беруть  
участь у:

- розвідці;
- контррозвідувальному забезпеченні в районі АТО в умовах безпосереднього зіткнення з противником та (або) взаємного вогневого контакту з ним;
- здійсненні польотів у районі АТО в зоні ураження;
- веденні повітряного, морського бою.

Порядок оформлення виплати



Участь військовослужбовця у бойових діях в районі АТО після видання бойового наказу командира в/ч фіксується у журналі бойових дій безпосереднім командиром та передається командирі в/ч.

Командир в/ч подає рапорт про безпосередню участь у бойових діях до штабу АТО, із зазначенням кожного військовослужбовця.

За результатом розгляду рапортів штаб АТО підтверджує конкретні дні безпосередньої участі у бойових діях зазначених військовослужбовців.

На підставі підтвердження штабу АТО командир військової частини видає наказ на виплату додаткової винагороди за безпосередню участь військовослужбовців у бойових діях.

Виплати за успішне виконання завдань із знищення (захоплення) техніки (грн)



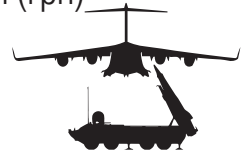
**[ 121 800 ]**

При знищенні бойового літака, ЗПК



**[ 60 900 ]**

При знищенні реактивної системи залпового вогню



**[ 54 810 ]**

При знищенні тактичного ракетного комплексу, військового літака



**[ 48 720 ]**

При знищенні танка, наземної артилерії (самохідної), бойового вертольота



**[ 42 630 ]**

При знищенні наземної артилерії (іншої), військового вертольота, протитанкового ракетного комплексу



**[ 42 630 ]**

При знищенні бойової машини піхоти (десанту), бронетранспортера, броньованої розвідувально-дозornoї машини



**[ 36 540 ]**

При знищенні іншого літального апарата, оснащеного засобами ураження або спостереження



**[ 30 450 ]**

При знищенні переносного ЗПК



**[ 12 180 ]**

При знищенні військового автомобіля (вантажного, спеціалізованого), малогабаритного судна бойового (розвідувального) призначення, військового тягача



## Порядок оформлення виплати



### ДОКУМЕНТИ, ЩО ПІДТВЕРДЖУЮТЬ УСПІШНЕ ВИКОНАННЯ ЗАВДАННЯ ЗІ ЗНИЩЕННЯ ТЕХНІКИ:



журнал бойових дій

- рапорт командира підрозділу, який безпосередньо виконував завдання,
- рапорт командирів суміжних підрозділів, які за результатом візуального спостереження підтверджують знищення (захоплення) техніки;
- дані фото- та відеоспостереження з координатами місця знищення техніки;
- особистий рапорт командира екіпажу літака (вертольота), льотчика - щодо знищеної техніки;
- акт оприбуткування трофейного майна щодо безпосередньо захопленої техніки.

## 2.5 Відпустки

**Закон України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», ст.10-1**

Відпустки, що надаються військовослужбовцям з моменту оголошення мобілізації до введення воєнного стану або оголошення демобілізації

Вид	Щорічна відпустка	За станом здоров'я	За сімейними обставинами
Тривалість	30 днів - вислуга до 10 років 35 днів – вислуга 10-15 років 40 днів – вислуга 15-20 років 45 днів – вислуга 20 + років  Кошти на оздоровлення виплачуються щорічно у розмірі місячного грошового забезпечення, незалежно від відпустки.	залежно від стану здоров'я на підставі висновку ВЛК  В разі поранення: 30, 45 або 60 днів з можливістю продовження до 60 днів (макс. 4 міс)  В разі захворювання: 10, 15 днів з можливістю продовження на 10 днів (макс. 30 днів)	до 10 днів за сімейними обставинами та в інших обставинах  Зберігається в особливий період
Грошове забезпечення	Зберігаються кошти на оздоровлення, виплачуються щорічно у розмірі місячного грошового забезпечення, незалежно від відпустки.	Зберігається винагорода за участь в АТО, а також у разі поранення	

### УВАГА!

При обчисленні тривалості відпусток не враховуються святкові дні

На наступний день після прибуття до місця проведення відпустки потрібно стати на облік у військовій Службі правопорядку або в найближчому військоматі, за день перед вибуттям до місця служби - знятися з обліку. Вимога щодо становлення та зняття з обліку стосується також відпустки після поранення для реабілітації



**ВІЌД ЗА КОРДОН ДОЗВОЛЕНО  
ЗА УМОВИ ПОПЕРЕДЖЕННЯ ПРО  
КРАЌНУ ТА МЌСЦЕ ПЕРЕБУВАННЯ**



## Щорічна основна відпустка

Порядок розрахунку днів відпустки у рік призову (прийняття на службу за контрактом):  
 кількість відслужених повних місяців поділити на 12 та помножити на кількість днів відповідно до вислуги років  
**Наприклад:** за 2 місяці служби солдат з вислугою до 10 років буде мати 5 днів відпустки  $(30/12 \cdot 2 = 5)$

**УВАГА!** відпустка може надаватися авансом за місяці, які будуть відслужені. У разі звільнення військовослужбовця до закінчення календарного року, за який він уже використав відпустку провадиться відрахування із грошового забезпечення за дні відпустки, що були використані в рахунок тієї частини календарного року, яка залишилася після звільнення військовослужбовця.



### Щорічна основна відпустка

- Надається згідно графіку відпусток, який складається у підрозділах.
- За умови відсутності не більше 30% особового складу в/ч
- Відпустка переривається при оголошенні воєнного стану, мобілізації чи за рішенням командира
- В разі затримки повернення до в/ч через хворобу, сімейні обставини, проблеми в дорозі через сполучення військовий повідомляє свого безпосереднього командира та дає телеграму на командира в/ч через найближчий військкомат



### В особливий період

- не використана щорічна відпустка може бути використана в наступному році
- дозволяється об'єднувати щорічні відпустки за 2 роки (макс 90 днів) і ділити їх на частини будь-якої тривалості та кількості
- Члени сім'ї мають право на використання своєї відпустки в той же час, що і військовослужбовець



### При демобілізації

- За невикористані дні відпустки виплачується компенсація у році звільнення
- Невикористана відпустка (її частина) може бути надана по звільненню після виключення зі списків в/ч

**УВАГА!**  
 У разі смерті військовослужбовця відрахування з його грошового забезпечення за використані дні відпустки не провадиться.

Зразок рапорту на щорічну відпустку

Командиру підрозділу

Рапорт

Прошу надати мені, \_\_\_\_\_  
(звання, ПІБ), щорічну основну відпустку на \_\_\_\_\_ діб, виплатити грошову допомогу на оздоровлення та надати військовий проїзний документ.

Відпустку буду проводити за адресою:

\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

Тел.: \_\_\_\_\_

« \_\_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 20 \_\_\_\_ р.

Підпис, Звання, Прізвище, Ініціали

Командиру в/ч \_\_\_\_\_

Клопочу по суті рапорту \_\_\_\_\_ (звання, ПІБ військовослужбовця, що подав рапорт на відпустку).

Дата

Звання Підпис  
Прізвище, ініціали



## Відпустка за станом здоров'я

У госпіталі військовослужбовець може отримати рекомендацію щодо

- звільнення від виконання службових обов'язків
- надання відпустки у зв'язку з хворобою/для лікування після тяжкого поранення

Госпіталь у взаємодії з командиром в/ч повинен забезпечити можливість реалізації права на відпустку

### УВАГА!

За необхідності госпіталь може видати військовий проїзний документ, який дає право на безкоштовний проїзд до в/ч або місяця проведення відпустки

## Військово-проїзний документ

Видається в частині, засвідчується гербовою печаткою та підписом командира

Пред'являється в касі для отримання безкоштовного квитка (бланк «Проїзний документ»)

ВПД та бланк здають при поверненні до в/ч

До ВПД можуть вписуватись члени сім'ї

Діє 6 міс з моменту видачі

- Військовослужбовець повинен отримати дозвіл на убуття у відпустку у порядку визначеному командиром в/ч

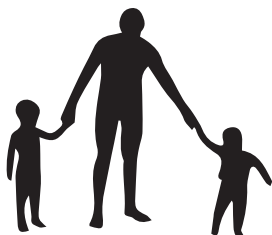
### УВАГА!

Зазвичай, для оформлення відпустки військовослужбовець зобов'язаний прибути до в/ч. З дозволу командира в/ч, при наявності відповідних обставин (стан здоров'я, відстань, тощо) така вимога може бути недотриманою

- Завжди зв'яжіться з безпосереднім командиром та командиром в/ч для отримання дозволу на відпустку та повідомлення місця перебування

### УВАГА!

В разі відсутності контакту з безпосереднім командиром, можна повідомити в/ч надіславши телеграму через військкомат за місцем перебування або рапорт рекомендованим листом з повідомленням



## Відпустка за сімейними обставинами

- Кожна обставина має бути підтверджена документами, завіреними військоматом або головою закладу охорони здоров'я
- Надається строком до 10 днів за рішенням командира в/ч

### Зразок рапорту на відпустку за сімейними обставинами

Командиру В/ч \_\_\_\_\_

Рапорт

Прошу надати мені, \_\_\_\_\_ (звання, ПІБ),  
відпустку на \_\_\_\_\_ днів за сімейними обставинами: \_\_\_\_\_ (опис обставин).

До рапорту додаю:

Довідку № \_\_\_\_\_ від \_\_\_\_\_ 2015 року

Свідоцтво про смерть № \_\_\_\_\_ від \_\_\_\_\_ 2015 року

Відпустку буду проводити за адресою:

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

Тел.: \_\_\_\_\_

« \_\_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 20 \_\_\_\_\_ р.

Підпис, Звання, Прізвище, Ініціали

## 2.6 Заміна особового складу військових частин та підрозділів в районах проведення АТО чи виконання інших завдань за призначенням («РОТАЦІЯ»)

**УВАГА!**

Не плутати з відпусткою!!!

В законі термін «Ротація» відсутній

Відповідно до рішень командира в/ч / стану боєздатності підрозділу / необхідності поновлення запасів, втрат

Після передислокації, особовий склад в/ч може бути розміщений на полігоні, в п.п.д., на території іншої в/ч, де є умови для психологічного та фізичного відновлення



Підстава: рішення органу військового управління, який здійснює керівництво військовим підрозділом

Порядок ротації



Військовослужбовець виводиться з району виконання завдань у складі підрозділу або індивідуально у разі перебування у відрядженні



Після виведення проводиться робота з психологами, надається час для відпочинку (вихідні дні/відпустка/ відпочинок в межах нового місяця дислокації)

Грошова компенсація військовослужбовцям офіцерського складу Збройних Сил України за піднайом ними жилих приміщень  
Наказ МОУ від 9.02.2017 №88 «Про бюджетну політику Міністерства оборони України на 2017 рік» у місті Києві - 3000 грн на місяць, в обласних центрах - 2250 грн на місяць, в інших населених пунктах - 1500 грн на місяць

**УВАГА!**

За наявності у військовослужбовця трьох і більше членів сім'ї зазначені розміри збільшуються в 1,5 рази

## 2.7 Медичне забезпечення

Закон України «Про соціальний та правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», ст.11



Військовослужбовці мають право на безоплатну медичну допомогу у військових госпіталях



У невідкладних випадках військовослужбовці отримують допомогу в інших лікувально-профілактичних закладах



Якщо військовослужбовець прослужив більше 20 років в ЗСУ, члени сім'ї мають право на медичне обслуговування у військових госпіталях



Військовослужбовці, звільнені з військової служби внаслідок захворювання, пов'язаного з виконанням обов'язків військової служби, та члени їх сімей приймаються на обстеження та лікування до військово-медичних закладів



Військовослужбовці, які направляються до санаторіїв для продовження лікування на основі висновку ВЛК отримують путівки безкоштовно



Якщо сукупний дохід сім'ї в розрахунку на одну особу становить менше трьох прожиткових мінімумів, військовослужбовець та члени його сім'ї мають право 1 раз на рік на пільгові путівки в санаторії МОУ та інших військових формувань

## Порядок звернення за медичною допомогою

Статут внутрішньої служби ЗСУ, ст. 254, ст. 257



Військовослужбовець повідомляє безпосереднього командира про хворобу



Командир зобов'язаний направити військовослужбовця в медпункт



Після огляду, лікар (фельдшер) може звільнити від виконання службових обов'язків (максимум на 6 днів, з можливістю продовження терміну звільнення)

**УВАГА!**

В медпункті частини лікування може тривати до 14 днів (Статут внутрішньої служби ЗСУ, ст. 259)



## Евакуація та лікування у стаціонарі

### поранення



У разі поранення евакуйовують до найближчого закладу охорони здоров'я

У подальшому потрібно оформити: направлення від командира в/ч, ідентифікаційні документи, довідку про травму

Якщо військовий здає пересуватися сам, йому видають проїзні документи до госпіталю і назад

### госпіталь



Начальник госпіталю повідомляє командира в/ч про прибуття та стан військовослужбовця

Робить запит на документи, якщо їх не мав при собі поранений

На період лікування військовослужбовець знаходиться на обліку, речовому та грошовому забезпеченні госпіталю

За 5 днів до виписки начальник госпіталю повідомляє командира в/ч

Під час лікування військовослужбовець знаходиться на обліку та продовольчому забезпеченні госпіталю та підпорядковується начальнику госпіталю

### постанова ВЛК



Для визначення придатності до подальшої військової служби Військово лікарська комісія (ВЛК) проводиться після завершення лікування при визначеному наслідку (стан здоров'я, коли подальше лікування не приведе до відновлення придатності)

У постанові ВЛК зазначається причинний зв'язок між пораненням та участь у бойових діях (необхідно для оформлення одноразової грошової допомоги)

При ухиленні від призначеного обстеження, порушення режиму лікування особу може бути виписано з госпіталю без ВЛК. Про відмову в обстеженні повідомляється командир в/ч

Постанова ВЛК чинна протягом 12 місяців після проведення медогляду та повинна бути реалізована негайно

### в/ч



Після завершення лікування військовослужбовець зобов'язаний з'явитися у в/ч

Начальник госпіталю може видавати проїзний документ для забезпечення проїзду до в/ч

В разі неможливості пересування, можна направити рапорт з поясненням командир в/ч та копії медичних документів

## УВАГА!

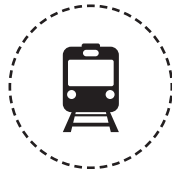
Після важких поранень лікар може рекомендувати реабілітацію, відпустку, санаторно-курортне лікування, лікування закордоном, протезування

**4 міс**

максимальний термін, який надається для безперервного лікування, включаючи відпустку (12 міс при лікуванні туберкульозу)



Після спливу 4 місяців обов'язково проводиться медогляд для визначення ступеню придатності до подальшої служби



Під час лікування всі витрати на дорогу з в/ч до госпіталю та з госпіталю до в/ч сплачує МОУ

## УВАГА!

В разі продовження лікування понад 4 міс начальник госпіталю повинен оформити клопотання на командира в/ч щодо продовження виплат грошового забезпечення у повному обсязі

## 2.8 Речове забезпечення в лікувальних закладах

**Інструкція щодо забезпечення речовим майном військовослужбовців, які були поранені (захворіли) та відправлені до лікувальних установ**



В разі вибуття військовослужбовця до лікувального закладу у зв'язку з пораненням (хворобою) командир підрозділу подає донесення за формою 24 для списання майна з обліку військової частини.



При оформленні пораненого (хворого) в лікувальному закладі складається акт для обліку його речового майна (форма 11).

Донесення складають у двох примірниках:

1. В речову службу тилу в/ч
2. Залишається у підрозділі

В акті вказуються найменування та кількість речового майна, яке надійшло з пораненими (хворими).

(Наказ Міністра оборони України від 24 грудня 2010 року № 690 «Про затвердження Тимчасового керівництва з обліку військового майна у Збройних Силах України», розділ 8, п. 8.1.21)



Придатне до подальшого використання речове майно, яке надійшло з пораненим (хворим) підлягає санітарній обробці (пранню, хімічному чищенню), зберігається окремо та перед випискою підлягає видачі військовослужбовцю.



Непридатні до подальшого використання предмети речового майна списуються в лікувальній установі та перед випискою військовослужбовцю видаються нові предмети та атестат за формою 21.

### ПРЕДМЕТИ, ЯКІ ВИДАЮТЬСЯ ПРИ ВИПИСЦІ З ЛІКУВАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ\*



Шапка-феска



Кашкет польовий



Куртка польова  
утеплена



Костюм літній  
польовий



Білизна натільна



Футболка, труси



Черевики  
з високими берцями



Шкарпетки літні  
(2 шт)



Шкарпетки  
зимові

\* – Видаються за сезоном та лише у разі набуття раніше виданих предметів непридатного до експлуатації стану

## 2.9 Переміщення



Про затвердження Інструкції про організацію виконання Положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України» №170 від 10.04.2009

Право на переведення з частини в частину обмежене законодавством і можливе лише:

**1**

за станом здоров'я згідно висновку ВЛК\*

**2**

за сімейними обставинами\*

**3**

в разі службової необхідності

**4**

в разі проведення організаційних заходів

**5**

за висновком службової характеристики

Переведення можливе за наявності посад та погодження командирів в/ч.

Рішення про переведення приймає старший начальник над обома військовими частинами

\* – для переведення військовослужбовець має подати рапорт

### ПОРЯДОК ПЕРЕМІЩЕННЯ

**1**

рапорт  
військовослужбовця

**2**

відношення-згода  
командира частини,  
який приймає на  
військову службу

**3**

подання  
на переведення  
командира в/ч

**4**

рішення/наказ військового  
керівника, який має право  
здійснювати переведення

**УВАГА!**

В разі зміни місця дислокації в/ч військовослужбовець зобов'язаний переміщуватися в складі в/ч

## 2.10 Дострокове звільнення

**Підстави для дострокової демобілізації (звільнення)  
визначені в ч.8 ст. 26 ЗУ «Про військовий обов'язок і військову службу»**



народження третьої дитини, якщо старший з них немає 18 р (підтверджується свідоцтвом про народження)



необхідність постійного догляду за хворою дружиною, дитиною до 18 р, батьками (своїми чи дружини) (підтверджується свідоцтвом МСЕК/ЛКК)



якщо військовослужбовець не перебуває у шлюбі: (підтверджується довідкою про склад сім'ї) утримання дитини віком до 23 р, якщо дитина - інвалід I чи II групи виховання 1 + дитини до 18 р, яка **ПОСТІЙНО** проживає з батьком без матері, непридатний зі зняттям з військового обліку

**60+**

досягнення граничного віку перебування на службі



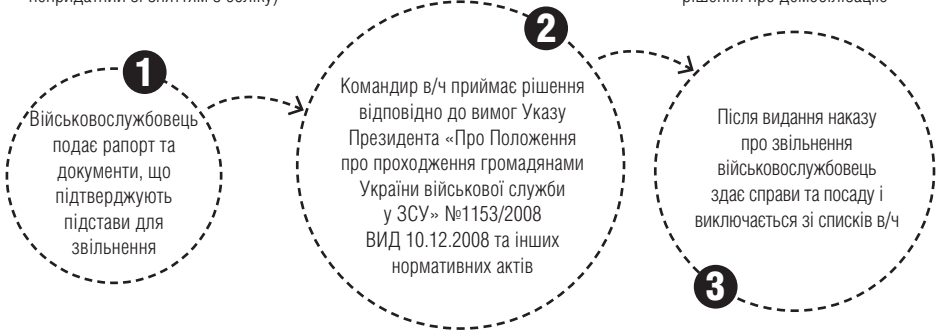
стан здоров'я (на підставі висновку ВЛК: непридатний до військової служби у мирний час, обмежено придатний у воєнний час; непридатний зі зняттям з обліку)



студенти, аспіранти, докторанти денної форми навчання; наукові та науково-педагогічні працівники



Особи, прийняті на військову службу за короткостроковим контрактом, звільняються до закінчення терміну дії контракту в разі оголошення рішення про демобілізацію



### УВАГА!

У разі відмови у достроковому звільненні, рішення повідомляється із зазначенням причини відмови

**При звільненні видається припис, службова характеристика, грошовий атестат, мед книжка та документи необхідні для оформлення статусу УБД**

## 2.11 Звільнення в запас

Звільнення в запас проводиться згідно Указу Президента України.  
Військовослужбовець виключається зі списків в/ч та стає на облік до військкомату за місцем фактичного проживання

### УВАГА!

Звільнені в запас в обов'язковому порядку зараховуються до першої черги оперативного військового резерву, в якому вони перебувають до закінчення особливого періоду

### УВАГА!

Звільнені в запас, які не зарахованні до військового резерву **не підлягають повторному призову** протягом шести місяців з дня звільнення

## Особливості звільнення в запас



### Контрактники

Звільняють після завершення особливого періоду або видання окремого рішення по демобілізації



### Поранені в госпіталі

Звільняються після закінчення лікування у разі визнання непридатним до проходження військової служби за рішенням ВЛК



### Безвісно відсутні

Виключаються зі списку в/ч після визнання судом безвісно відсутнім або оголошення померлим

### УВАГА!

За пораненими, військовополоненими, безвісно відсутніми зберігається місце роботи та середній зарібок до дня наступного після їх взяття на облік у районному військкоматі після їх звільнення з частини

## Порядок звільнення в запас

1

Підготовка списку на звільнення та ознайомлення з планом звільнення

*Військовослужбовець ставить підпис, про ознайомлення з планом*

2

Бесіда про права та обов'язки військовослужбовця

*Начальник кадрової служби повинен довести про подальші дії військовослужбовцям, їх права та обов'язки у зв'язку зі звільненням*

3

**РАПОРТ ПРО ЗВІЛЬНЕННЯ**

*на ім'я командира частини подається в стройову частину. Приклад рапорту на стр. 56*

4

**ОТРИМАННЯ ДОКУМЕНТІВ**

*у стройовій частині при звільненні в запас*



Наказ про виключення зі списків частини



**ПАКЕТ ДОКУМЕНТІВ ДЛЯ НАДАННЯ СТАТУСУ УБД**

*Довідка про участь в АТО;*

*Витяг з наказу по стройовій частині про прибуття/вибуття для виконання завдань в АТО;*



Наказ про звільнення



Направлення на військовий облік до військкомату

*Витяг з наказу АТЦ СБУ про залучення до завдань АТО.*



Припис до військкомату

*Вказується вихідний номер надіслані особової справи та запис про видачу документів на оформлення статусу УБД*

**УВАГА!**

Демобілізований має стати на облік в військкоматі протягом 5 ДНІВ з дня виключення зі списків частини!

**УВАГА!**

Якщо командир частини подав документи на оформлення статусу УБД до демобілізації, посвідчення УБД отримає частина, яка повинна переслати його до районного військкомату

ТАКОЖ МОЖУТЬ ВИДАВАТИСЯ

5

**СТАВИТЬСЯ  
ВІДМІТКА ТА ПЕЧАТКА  
У ВІЙСЬКОВОМУ  
КВИТКУ ПРО  
ЗВІЛЬНЕННЯ  
В ЗАПАС**



Витяг з наказу  
про звільнення



Службова  
характеристика

7

**ОСОБОВА СПРАВА  
НАПРАВЛЯЄТЬСЯ**

до військкомату за вказаним  
місцем проживання  
військовослужбовця

6

**РОЗРАХУНОК  
У ФІНАНСОВОМУ  
ОРГАНІ**

Виплачується

Компенсація за невикористані  
дні відпустки за компенсація за невикористані дні  
відпустки у році звільнення.

Одноразова грошова допомога у зв'язку з демобілізацією  
в розмірі 4% місячного грошового забезпечення  
(без урахування винагороди за АТО) за кожний повний  
календарний місяць служби, але не менш  
як 25 відсотків місячного грошового забезпечення.

Грошове забезпечення на оздоровлення,  
якщо у році звільнення не отримав.

8

**ПІСЛЯ  
ЗВІЛЬНЕННЯ В ЗАПАС  
ОСОБА ЗАРАХОВУЄТЬСЯ  
ДО ОПЕРАТИВНОГО  
РЕЗЕРВУ ПЕРШОЇ  
ЧЕРГИ**

**УВАГА!**

При звільненні в запас вимагайте у командира в/ч копії ваших медичних документів. Вони вам знадобляться в разі необхідності підтвердження зв'язку між станом здоров'я та участю у бойових діях, що в свою чергу є підставою для виплати одноразової грошової допомоги

**ВАРТО ЗНАТИ!**

На роботу потрібно вийти на наступний день ПІСЛЯ ЗВІЛЬНЕННЯ В ЗАПАС

Військовослужбовці мають право на безкоштовний проїзд до місця проживання

## Зразок рапорту на звільнення

Командиру в/ч \_\_\_\_\_

## РАПОРТ

Прошу Вас звільнити мене \_\_\_\_\_  
(посада, звання та ПІБ)

який був призваний \_\_\_\_\_.\_\_\_\_\_.\_\_\_\_\_. року

через \_\_\_\_\_  
(військовий комісаріат)

з лав Збройних Сил України за пп. «є» п. 3 ч.8 ст. 26 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» від 25.03.1992 року (зі змінами) (які вислужили встановлені строки військової служби).

Документи для постановки на військовий облік прошу надати до \_\_\_\_\_  
(військовий комісаріат)

Прошу виплатити грошову компенсацію за невикористану частину щорічної основної відпустки за 2016 рік.  
Ідентифікаційний номер: \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_.\_\_\_\_\_.2015 року \_\_\_\_\_  
(підпис)

\_\_\_\_\_  
(звання , прізвище та ініціали)

Звільнення в запас проводиться згідно Указу Президента України.  
Військовослужбовець виключається зі списків в/ч та стає на облік до військомату  
за місцем фактичного проживання.



При звільненні не здаються особисті речі:



Костюм літній  
(2 комплекти)



Черевики з високими  
берцями (2 пари)



Фуфайка з коротким  
рукавом (3 шт.)



Труси (3 шт.)



Шкарпетки  
літні (6 пар)



Шкарпетки  
зимові (3 пари)



Ремінь  
брючний



Кепі польове



Куртка зимова  
(1 шт.)



Білизна для холодної  
пори року (2 комплекти)



Білизна тепла  
(1 комплект)



Штани ввітро  
і вологозахисні (1 шт.)



Рукавички шерстяні



Рукавички зимові



Мішок речовий



Шапка-феска



Шапка зимова

**УВАГА!**

В разі призову на збори/навчання у військовому резерві, військовослужбовець зобов'язаний прибути у формі одягу, в якій його було звільнено!

Інвентарне майно, яке підлягає здачі:



Шолом кулезахисний –  
кевларовий!



Бронежилет  
та чохол



Окуляри захисні  
балістичні



Килимок  
(каремат)



Мішок  
спальний



Чохол до шолома  
кулезахисного – 1 шт.



Розвантажувальна  
система



Ремінь  
з пряжкою



Казанок



Тент універсальних  
захисний

## 2.12 Відповідальність

За правопорушення в районі АТО військовослужбовці та командування несуть такі види відповідальності:



### ДИСЦИПЛІНАРНА

за проступки, пов'язані з порушенням військової дисципліни, норм моралі та військової честі, якщо за такі діяння не передбачена адміністративна або кримінальна відповідальність



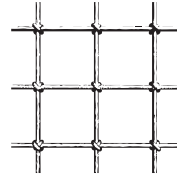
### КРИМІНАЛЬНА

за злочини передбачені Кримінальним кодексом України



### МАТЕРІАЛЬНА

за шкоду заподіяну державі під час виконання ними службових обов'язків



### АДМІНІСТРАТИВНА

Військовослужбовці притягуються до адміністративної відповідальності на загальних підставах лише за правопорушення вказані у статті 15 Кодексу України про адміністративні правопорушення (КУпАП).

За решту адміністративних правопорушень військовослужбовці притягуються до дисциплінарної відповідальності на підставі матеріалів про адміністративні правопорушення, переданих до військових частин правоохоронними органами.

За військові правопорушення адміністративна відповідальність настає згідно розділу 13-Б КУпАП.

### УВАГА!

Військовослужбовцям можуть бути призначені такі покарання, які зумовлюють подальше проходження служби (не вимагають звільнення):

- арешт з відбуванням на гауптвахті
- службове обмеження
- тримання в дисциплінарному батальйоні

## ДИСЦИПЛІНАРНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Настає в разі невиконання (неналежного виконання) військовослужбовцем своїх службових обов'язків порушення військовослужбовцем військової дисципліни або громадського порядку (за правопорушення застосовується дисциплінарна відповідальність, крім випадків, коли передбачена адміністративна чи кримінальна відповідальність)

### Види стягнень



зауваження



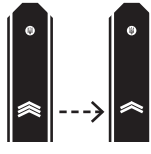
догана



сувора догана



призначення  
поза чергою в наряд  
на роботу - до 5 нарядів



позбавлення/пониження  
військового звання



пониження  
в посаді



попередження/звільнення  
за службу невідповідність

### Порядок накладання стягнень

- 1) У разі потреби, командир в/ч видає наказ про призначення службового розслідування;
- 2) Службове розслідування проводиться протягом місяця ( може бути продовжено на 1 місяць);
- 3) Результати розслідування доповідають командирю в/ч;
- 4) Командир в/ч проводить бесіду з військовослужбовцем, який вчинив правопорушення;
- 5) Якщо вину військовослужбовця повністю доведено, командир приймає рішення про накладення дисциплінарного стягнення.

#### УВАГА!

Заборонено:

- за одне правопорушення накладати кілька дисциплінарних стягнень
- за діяння конкретної особи карати весь підрозділ

### Порядок оскарження

Військовослужбовець, який вважає, що не вчинив правопорушення, має право протягом місяця з часу накладення дисциплінарного стягнення подати скаргу старшому командирю або звернутися до суду у визначений законом строк.

## Оскарження дисциплінарного стягнення

\_\_\_\_\_ (звання та ПІБ командира, якому  
подається скарга)

\_\_\_\_\_ (Звання/ПІБ)

\_\_\_\_\_ (військова частина)

\_\_\_\_\_ (місце проживання)

\_\_\_\_\_ (телефон)

## СКАРГА

Відповідно до Наказу № \_\_\_\_\_ від « \_\_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 20\_\_ р. (далі – Наказ) до мене \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_ (ПІБ, звання)

було застосовано дисциплінарне стягнення

\_\_\_\_\_ (ПІБ, звання особи, якою було застосовано стягнення)

у вигляді \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_ (вид стягнення згідно наказу)

Я не погоджуюсь з застосованим дисциплінарним стягненням з наступних причин:

\_\_\_\_\_ (опис обставин та причин, що підтверджують не вчинення правопорушення)

На підставі викладеного, керуючись вимогами статті 88 Дисциплінарного статуту Збройних Сил України, прошу скасувати дисциплінарне стягнення, застосоване згідно Наказу.

« \_\_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.

\_\_\_\_\_ (підпис)

\_\_\_\_\_ (ПІБ)

---

## Кримінальна відповідальність за військові злочини

Настає в разі скоєння злочину, передбаченого розділом XIX ККУ  
На посадових осіб ЗСУ (в тому числі мобілізованих) поширюються норми  
Закону України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 №1700-VII

---

### Порядок притягнення до відповідальності

**1**

Командир в/ч повідомляє  
військову прокуратуру або  
інший орган досудового  
розслідування про скоєне  
правопорушення.

**2**

Справа  
передається  
до суду

**3**

Якщо вину  
буде встановлено,  
суд призначає покарання

**4**

Вирок суду підлягає оскар-  
женню протягом 30 днів з  
моменту винесення

---

## Адміністративна відповідальність за військові правопорушення

Настає в разі скоєння правопорушення, передбаченого главою 13-Б КпАП

---

### Порядок притягнення до відповідальності

**1**

Командир в/ч складає прото-  
кол про скоєння правопору-  
шення.

**2**

Справа  
передається  
до суду

**3**

Якщо вину  
буде встановлено,  
суд призначає покарання

**4**

Рішення суду підлягає  
оскарженню протягом 10 днів  
з моменту винесення

**ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ «Про затвердження Положення про матеріальну відповідальність військовослужбовців за шкоду, заподіяну державі» від 23.06.1995 №243/95-ВР**

## Порядок притягнення до відповідальності:



### УВАГА!

В ході розслідування встановлюється розмір шкоди, обставини, що сприяли її заподіяно, форми вини (умисно, з необережності), до якої відповідальності (обмежена, повна, підвищена) буде притягнений військовослужбовець, пропозиції по порядку відшкодування.

Матеріали розслідування надаються винній особі під розпис.

### УВАГА!

Під час розслідування всі пояснення, заперечення та клопотання подавайте письмово та вимагайте їх реєстрації!

Сума стягнення утримується з місячного грошового забезпечення (Місячне грошове забезпечення = посадовий оклад + оклад за звання + надбавка за вислугу років)

Якщо з грошового забезпечення провадяться інші передбачені законом утримання, то загальний розмір усіх утримань не може перевищувати 50% місячного грошового забезпечення

### УВАГА!

СУМА СТЯГНЕННЯ МОЖЕ БУТИ ЗМЕНШЕНА у зв'язку з сімейними обставинами, матеріальним становищем. Для зменшення подайте рапорт вищому командуванню.

Якщо до демобілізації чи виключення зі списку в/ч сума збитків за заподіяну шкоду залишається не відшкодованою, командир в/ч надсилає виконавчий напис до суду за місцем проживання винної особи.

Порядок оскарження наказу про матеріальну відповідальність

**1**

**[ ВИЩЕ КОМАНДУВАННЯ ]**

Рапорт + пояснення про оскарження наказу командира в/ч

Грошові стягнення продовжують нараховуватися під час розгляду скарги

Рішення вищого командування оскаржуються у суді

**2**

**[ СУД ]**

Адміністративний позов

+ Клопотання про припинення грошового стягнення до прийняття рішення по справі

**У разі скасування наказу сума стягнень повертається**

Приклад скарги

\_\_\_\_\_ (звання та ПІБ командира, якому подається скарга)

\_\_\_\_\_ (звання/ПІБ)

\_\_\_\_\_ (військова частина)

\_\_\_\_\_ (місце проживання)

\_\_\_\_\_ (телефон)

СКАРГА

Відповідно до Наказу № \_\_\_\_\_ від « \_\_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 20\_\_ р. (далі – Наказ) мене \_\_\_\_\_ (ПІБ, звання) було притягнуто до матеріальної відповідальності у сумі \_\_\_\_\_.

Я не погоджуюсь з притягненням мене до матеріальної відповідальності з наступних причин:

(опис обставин та причин, що підтверджують необґрунтованість застосованого стягнення)

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

На підставі викладеного, керуючись вимогами пунктів 23, 24 розділу IV Постанови ВРУ №243/95-ВР від 23.06.1995р. «Про затвердження Положення про матеріальну відповідальність військовослужбовців за шкоду, заподіяну державі», прошу скасувати матеріальне стягнення, застосоване згідно Наказу.

« \_\_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 20\_\_ р. \_\_\_\_\_ (підпис) \_\_\_\_\_ (ПІБ)

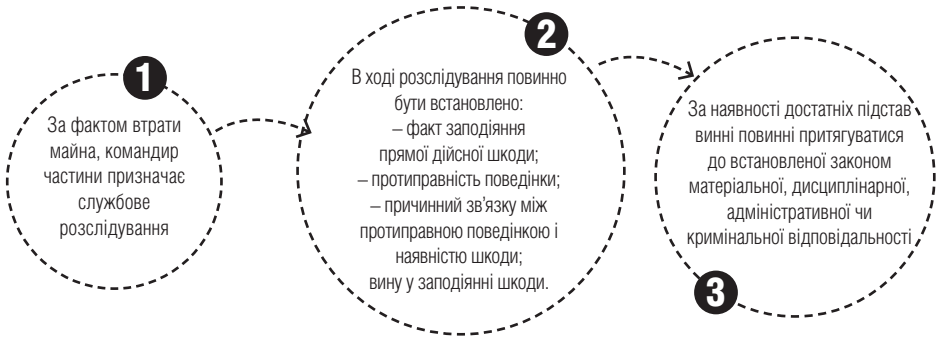


## Знищення/пошкодження **військового майна**

Військове майно – це зброя, техніка, боєприпаси, паливно-мастильні матеріали, продовольство, технічне, аеродромне, шкіперське, речове, культурно-просвітницьке, медичне, ветеринарне, побутове, хімічне, інженерне та інше майно, а також кошти.

Військовослужбовець зобов'язується берегти та дбати про видане йому військове майно.

**За знищення, пошкодження, псування, розкрадання, незаконне витрачання військового майна відповідальність настає у наступних видах:**



## МАТЕРІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

**Постанова ВРУ №243/95-вр «Про затвердження Положення про матеріальну відповідальність військовослужбовців за шкоду, заподіяну державі»**

Військовослужбовці, які посягають на державну власність, недбало ставляться до озброєння, техніки та іншого військового майна, притягаються до матеріальної відповідальності ЗА РІШЕННЯМ КОМАНДИРА В/Ч.

### **УВАГА!**

Притягнення до матеріальної відповідальності не звільняє від дисциплінарної, суспільно-правової, адміністративної чи кримінальної відповідальності.



Військовослужбовці **за шкоду, заподіяну розкраданням, марнотратством або втратою** деяких видів військового майна несуть матеріальну відповідальність у кратному розмірі вартості цього майна:

**ВІДШКОДОВУЄТЬСЯ У ДЕСЯТИКРАТНОМУ РОЗМІРІ  
ВІД ВАРТОСТІ МАЙНА ЗА ЗАПОДІЯНУ ШКОДУ**



Засоби  
бронезахисту  
(бронежилет та  
шолом)



Вогнепальна і  
холодна зброя



Боеприпаси



Вибухові речовини  
і засоби підриву



Засоби активної  
оборони

**ВІДШКОДОВУЄТЬСЯ У П'ЯТИКРАТНОМУ РОЗМІРІ  
ВІД ВАРТОСТІ МАЙНА ЗА ЗАПОДІЯНУ ШКОДУ**



Куртка і брюки  
утеплені



Валянки



Кожух



Інвентарні речі



Костюм  
бавовняний  
ватяний



Шоломофон  
танковий



Засоби  
індивідуального  
захисту шкіри



ПЕОМ  
та периферія  
до них

**ВІДШКОДОВУЄТЬСЯ У П'ЯТИКРАТНОМУ РОЗМІРІ  
ВІД ВАРТОСТІ МАЙНА ЗА ЗАПОДІЯНУ ШКОДУ**



Біноклі  
(усіх типів)



Приціли  
(усіх типів);



Прилади нічного  
бачення  
(усіх типів)



Запасні частини  
та приладдя до  
оптичних приладів



Дизельне  
паливо



Мастили моторні



Рідина охолоджувальна



Запасні частини до радіостанції



Запасні частини до стабілізатора озброєння



Запасні частини до кулеметів



Інструмент механіка-водія



Вогнегасник ОУ-2



Годинники танкові



Жилет рятувальний



Ізолювальний протигаз



Брезент накривний



Далекоміри

**ВІДШКОДУЄТЬСЯ У ДВОКРАТНОМУ РОЗМІРІ  
ВІД ВАРТОСТІ МАЙНА ЗА ЗАПОДІЯНУ ШКОДУ**



Переносні радіостанції



Телефонні апарати



аккумуляторні батареї, що використовуються для радіостанцій та технічних засобів охорони



Запасні частини і приладдя до радіо- і телеапаратури



М'ясо, молоко, риба і продукти їх переробки



Крупи різні та борошніані вироби

За шкоду заподіяну внаслідок умисного знищення, пошкодження, псування військового майна; заподіяння шкоди у нетверезому стані – відшкодується ПОВНА вартість майна.

**УВАГА!**

Вартість майна визначається за цінами, що діють на момент притягнення до відповідальності

За шкоду заподіяну **внаслідок необережного знищення/пошкодження** майна відшкодовується вартість у розмірі заподіяної шкоди, але **не більше** тримісячного **грошового забезпечення**.

**УВАГА!**

Відшкодування здійснюється з відрухувань зі щомісячного грошового забезпечення до виплати повної суми компенсації. Щомісяця **не може утримуватися більше 20 % грошового забезпечення** на виплату відшкодування.

**Матеріальна відповідальність не настає у випадках:**

- коли завдана шкода є наслідком дії непереборної сили;
- не встановлення винної особи;
- смерті винної особи;
- коли шкоду заподіяно внаслідок виконання наказу старшого начальника, або виправданого в конкретних умовах службового ризику, або правомірних дій.



За знищення, пошкодження, псування, розкрадання, незаконне витрачання військового майна військовослужбовці можуть притягуватися до кримінальної або адміністративної відповідальності ЗА РІШЕННЯМ СУДУ.

<p><b>АДМІНІСТРАТИВНА</b> (ст.172-12 КпАП)</p>	<p><b>КРИМІНАЛЬНА</b></p>
<p>Необережне знищення/пошкодження майна арешт з утриманням на гауптвахті до 10 діб.</p>	<p>Необережне знищення/пошкодження майна, що заподіяло шкоду у великих розмірах.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Штраф до 30 450 грн. або службове обмеження до 2 р. або триманням у дисциплінарному батальйоні до 1 р. (ст. 412)</li> </ul>
	<p>Якщо ці дії спричинили загибель людей або інші тяжкі наслідки.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Тримання у дисциплінарному батальйоні до 2р. або позбавленням волі до 3 р. (ст. 412)</li> </ul>
	<p>Втрата/псування майна, внаслідок порушення правил зберігання військового майна.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Позбавлення волі до 3 р (в бойовій обстановці – 2-5 р). (ст. 413)</li> </ul>
	<p>Викрадення, привласнення, вимагання військового майна.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Позбавлення волі на 5-12 р. (ст. 410)</li> </ul>
	<p>Розбій в бойовій обстановці з метою заволодіння зброєю, боеприпасами, вибуховими чи іншими бойовими речовинами, транспортом, технікою, вимагання цих предметів, поєднане з насильством, небезпечним для життя і здоров'я потерпілого.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Позбавлення волі на 10-15 р. (ст. 262)</li> </ul>
	<p>Умисне знищення/пошкодження військового майна.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Позбавлення волі на 5-8 р (в бойовій обстановці, на 5-10 р). (ст. 411)</li> </ul>



Порушення правил поведження зі зброєю



**АДМІНІСТРАТИВНА**  
(ст.172-19 КпАП)

**КРИМІНАЛЬНА**  
(ст. 414 - 415 ККУ)

Порушення правил поведження із зброєю, боеприпасами, вибуховими, іншими речовинами і предметами, що становлять підвищену небезпеку для оточення тягне за собою такі види відповідальності

- *Арешт з утриманням на гауптвахті до 10 діб.*

- *Службове обмеження до 2 р.*
- *Або тримання у дисциплінарному батальйоні до 2 р.*
- *Або позбавлення волі до 3 р.*

Якщо ці дії заподіяли тілесні ушкодження кільком особам або смерть.

- *Позбавлення волі на 2-10 р.*

При загибелі кількох осіб чи інші тяжкі наслідки.

- *Позбавлення волі на 3-12 р.*

Порушення правил водіння/експлуатації бойової, спеціальної чи транспортної машини, що спричинило потерпілому ушкодження або загибель.

- *Позбавлення волі на 2-5 р.*
- *При загибелі кількох осіб, - 5-10 р.*

ПРАВОПОРУШЕННЯ СКОЄНІ В БОЮ Ст. 429-434 ККУ



**САМОВІЛЬНЕ  
ЗАЛИШЕННЯ  
ПОЛЯ БОЮ  
ПІД ЧАС БОЮ**



позбавлення волі  
**5-10**  
років

**ВІДМОВА  
ПІД ЧАС БОЮ  
ДІЯТИ  
ЗБРОЄЮ**



добровільна здача в полон через боягузтво або легководність  
**позбавлення волі на 7-10 р.**



добровільна участь військовослужбовця, який перебуває в полоні, у  
роботах, що можуть заподіяти шкоду Україні  
**позбавлення волі на 3-7 р.**



насильство над іншими військовополоненими або жорстоке  
поводження з ними з боку військовополоненого, який перебуває  
на становищі старшого **позбавлення волі на 5-8 р.**



вчинення військовослужбовцем, який перебуває в полоні, дій,  
спрямованих на шкоду іншим військовополоненим, з корисливих  
мотивів або з метою забезпечення поблажливого до себе ставлення  
з боку ворога **позбавлення волі до 3 р.**



погане поводження з військовополоненими, яке мало місце  
неодноразово, особливо жорстоке, спрямоване проти хворих і  
поранених **позбавлення волі до 3 р.**



викрадення на полі бою речей, що знаходяться при вбитих  
чи поранених (мародерство) **позбавлення волі 3-10 р.**



насильство, протизаконне знищення майна, а також протизаконне  
відібрання майна під приводом воєнної необхідності, вчинювані  
щодо населення в районі воєнних дій **позбавлення волі 3-8 р.**



розбій, вчинюваний щодо населення в районі воєнних дій  
**позбавлення волі на 7-10 р.**



## Бійки між військовослужбовцями

Порушення статутних правил взаємовідносин, що виявилось в завданні побоїв чи вчиненні іншого насильства між військовослужбовцями, - карається арештом на строк до шести місяців або триманням у дисциплінарному батальйоні на строк до одного року, або позбавленням волі на строк до трьох років. – ст. 406 ККУ

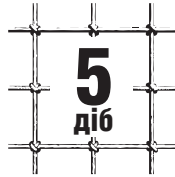
## ПИЯЦТВО

КпАП ст. 172 (20)

### ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ



Розпивання пива та інших алкогольних напоїв під час роходження зборів на території військових частин, військових об'єктів



**АРЕШТ З УТРИМАННЯМ  
НА ГАУПТВАХТІ + ШТРАФ до 2465,00 грн.  
(повторно – до 4845,00 грн.)**



Виконання обов'язків військової служби в нетверезому стані

### ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ КОМАНДУВАННЯ



Участь начальників (командирів) та інших керівників у розпиванні пива та інших алкогольних напоїв під час виконання обов'язків військової служби



Невжиття командиром заходів щодо відсторонення від обов'язків військової служби осіб, які перебувають у нетверезому стані



Приховування командиром випадків розпивання пива та інших алкогольних напоїв чи появи на військовій службі в нетверезому стані підлеглих їм військовослужбовців



**АРЕШТ З УТРИМАННЯМ НА ГАУПТВАХТІ + ШТРАФ до 3665,00 грн.  
(повторно – до 4845,00 грн.)**



## Самовільне залишення частини та неявка на службу

Військовослужбовці НЕ можуть покидати частину без дозволу безпосереднього командира.

За межами в/ч військовослужбовці можуть перебувати на підставі наказу, припису, відпускнуї картки, документів лікувального закладу.

Нез'явлення військовослужбовця вчасно на службу - це його нез'явлення на службу в строк, указаний у відповідному документі.

Фактичний момент з'явлення військовослужбовця має бути задокументований у книзі обліку в/ч.

### УВАГА!

Для припинення цього правопорушення та з метою затримання порушника командир може застосовувати зброю та засоби фізичного впливу

**За самовільне залишення в/ч (СЗЧ), а також нез'явлення вчасно без поважних причин на службу з відрядження, відпустки або з лікувального закладу, у разі переведення до іншої в/ч відповідальність:**

#### АДМІНІСТРАТИВНА (ст. 172-11 КпАП)

СЗЧ/неявка до 3 діб.

- Арешт з утриманням на гауптвахті до 5 діб

#### КРИМІНАЛЬНА (ст. 407 - 409 ККУ)

СЗЧ/неявка.

- Позбавлення волі 3-7 р (в бойовій обстановці – 5-10 р).

СЗЧ/неявка з метою ухилитися від військової служби (дезертирство).

- Позбавлення волі 5-10 р (в бойовій обстановці – 5-12 р).

Ухилення від служби шляхом самокалічення/симуляції, підробки документів/обману.

- Позбавлення волі 3-7 р (в бойовій обстановці – 5-10 р).



## Відмова від виконання наказу

### Статут внутрішньої служби ЗСУ (ст.30)

Начальник має право віддавати підлеглому накази і зобов'язаний перевіряти їх виконання. Підлеглий зобов'язаний беззастережно виконувати наказ начальника, **крім випадків віддання явно злочинного наказу**, і ставитися до нього з повагою.

### Дисциплінарний Статут ЗСУ (ст.6)

У разі непокори чи опору підлеглого командир зобов'язаний для відновлення порядку вжити всіх передбачених законами та військовими статутами заходів примусу аж до арешту винного й притягнення його до кримінальної відповідальності.

## УВАГА!

Для припинення цього правопорушення та з метою затримання порушника командир може застосовувати зброю та засоби фізичного впливу

ДИСЦИПЛІНАРНА (ст. 47 ДСЗСУ)	АДМІНІСТРАТИВНА (ст.172-10 КпАП)	КРИМІНАЛЬНА (ст. 402- 405 ККУ)
<p>Невиконання (неналежне виконання) службових обов'язків, що призвело до людських жертв.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Усунення від службових обов'язків.</li> </ul>	<p>Відмова від виконання наказу/вимог командира.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Арешт з утриманням на гауптвахті до 5.</li> </ul>	<p>Непокора, тобто відкрита відмова виконати наказ начальника, умисне невиконання наказу.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● позбавлення волі на 5-7 р (5-10 р – в бойовій обстановці).</li> </ul>
		<p>Невиконання наказу, якщо воно спричинило тяжкі наслідки</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● позбавлення волі на 2-5 р (3-7 р – в бойовій обстановці).</li> </ul>
<h2>УВАГА!</h2> <p>Якщо військовослужбовець не згодний з рішеннями чи діями командира, або вони йому не зрозумілі, він має право оскаржити їх або попросити роз'яснити, звернувшись до командира усно або письмово у порядку, передбаченому Дисциплінарним статутом Збройних Сил України.</p>		<p>Опір начальника</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● позбавлення волі на 3-10 р (3-12 р – в бойовій обстановці).</li> </ul> <p>погроза вбивством або заподіянням тілесних ушкоджень начальника, знищенням чи пошкодженням майна начальника.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Позбавлення волі на 5-8 р (5-10 р – в бойовій обстановці, вчинені групою осіб, із застосуванням зброї).</li> </ul>

## УВАГА!

Вимагайте реєстрації всіх ваших звернень. Просіть копії поданих рапортів з датою та підписом особи, яка його прийняла. У разі відмови прийняти рапорт надсилайте поштою «рекомендований лист з повідомленням» (якщо лист не приймають, то пошта робить позначку «відмова у прийнятті» і повертає лист відправнику, що і є вашим доказом при оскарженні відмови вашого звернення)





## Недбале ставлення до військової служби



МАТЕРІАЛЬНА	АДМІНІСТРАТИВНА (ст.172-12 КпАП)	КРИМІНАЛЬНА (ст. 418- 421, 425 ККУ)
<p>Недбале виконання військових обов'язків.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Стягується сума у розмірі заподіяної шкоди, але не більше місячного грошового забезпечення.</li> </ul>	<p>Недбале ставлення до служби.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Арешт з утриманням на гауптвахті до 10 діб.</li> </ul>	<p>Недбале ставлення до служби.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Позбавлення волі на 5-7 р.</li> </ul>
	<p>Порушення правил несення бойового чергування.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Арешт з утриманням на гауптвахті до 10 діб.</li> </ul>	<p>Порушення правил вартової служби чи патрулювання.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Позбавлення волі на 3-7 р. (3-8 р в бойовій обстановці).</li> </ul>
	<p>Порушення правил несення прикордонної служби.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Арешт з утриманням на гауптвахті до 10 діб.</li> </ul>	<p>Порушення правил несення прикордонної служби.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Позбавлення волі на 5-10 р. (7-10 р в бойовій обстановці)</li> </ul>
		<p>Порушення правил несення бойового чергування.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Позбавлення волі на 5-8 р. (5-10 р в бойовій обстановці).</li> </ul>
		<p>Порушення статутних правил внутрішньої служби.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Позбавлення волі на 3-5 р.</li> </ul>



## Фальсифікація документів та розголошення даних



МАТЕРІАЛЬНА	КРИМІНАЛЬНА (ст. 422)
<p>Приписка у нарядах та інших документах фактично невиконаних робіт, перекручування звітних даних обман держави.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Відшкодування повної суми заподіяної шкоди.</li> </ul>	<p>Розголошення відомостей військового характеру втрата документів або матеріалів, що містять відомості військового характеру.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Позбавлення волі 2-5 р.</li> </ul> <p>Якщо зазначені дії спричинили тяжкі наслідки.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>● Позбавлення волі до 10 р.</li> </ul>



## Відповідальність командування

**МАТЕРІАЛЬНА**

Видача розпоряджень підлеглим, які призвели до завдання шкоди майну

- Матеріальна відповідальність у розмірі заподіяної шкоди, але не більше тримісячного грошового забезпечення

**УВАГА!** Щомісяця утримується 20% від місячного грошового забезпечення

Невжиття належних заходів щодо запобігання розкраданню, знищенню чи псуванню військового майна або Непритягнення винних до відповідальності

- Матеріальна відповідальність у розмірі заподіяної шкоди, але не більше місячного грошового забезпечення. (п. 11 Положення про матеріальну відповідальність військовослужбовців)

**УВАГА!** Щомісяця утримується 20% від місячного грошового забезпечення

**АДМІНІСТРАТИВНА  
(ст. 172 (13, 14, 16) КпАП)**

Незаконне використання військового майна (у власних цілях/з перевищенням повноважень)

- Арешт з утриманням на гауптвахті до 10 діб.

Умисне неприпинення злочину, що вчиняється підлеглим, або ненаправлення до органу досудового розслідування повідомлення про підлеглого, який вчинив кримінальне правопорушення, а також інше умисне невиконання військовою службовою особою дій, які вона за своїми службовими обов'язками повинна була виконати, якщо це заподіяло істотну шкоду (більше 4250 грн) використання військовослужбовця для виконання завдань, не пов'язаних з військовою службою

- Арешт з утриманням на гауптвахті до 10 діб.

Перевищення влади, умисне вчинення дій, які явно виходять за межі наданих цій особі прав чи повноважень

- Арешт з утриманням на гауптвахті до 10 діб.

Зловживання владою з корисливою метою, в особистих інтересах або в інтересах третіх осіб

- Арешт з утриманням на гауптвахті до 10 діб.

**КРИМІНАЛЬНА  
(ст. 426-427 ККУ)**

Недбале ставлення до служби, якщо це заподіяло втрату майна у розмірі більше 4250 грн.

- Позбавлення волі на 5-7 р. (в бойовій обстановці – від 5-8 р.)

Умисне неприпинення злочину, що вчиняється підлеглим, або ненаправлення до органу досудового розслідування повідомлення про підлеглого, який вчинив кримінальне правопорушення, а також інше умисне невиконання військовою службовою особою дій, які вона за своїми службовими обов'язками повинна була виконати, якщо це заподіяло істотну шкоду (більше 4250 грн)

- Позбавлення волі на 5-7 р. (в бойовій обстановці – 7-10 р.)

Перевищення службових повноважень; застосування нестатутних заходів впливу щодо підлеглого, насильства щодо підлеглого

- Позбавлення волі на 7-10 р. (в бойовій обстановці – 8-12 р.)

Здача ворогові начальником ввірених йому військових сил, залишення ворогові укріплень, бойової та спеціальної техніки чи інших засобів ведення війни,

- Позбавлення волі на 3-10 р.

I. Військовозобов'язаним

II. Військовослужбовцям

**III. Ветеранам**

IV. Корисні контакти

## 3.1 Статус УБД

### ПОРЯДОК ОТРИМАННЯ СТАТУСУ УЧАСНИКА БОЙОВИХ ДІЙ

#### Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» ст. 6 (19), (20)

Постанова КМУ №413 від 20.08.2014 «Про затвердження Порядку надання та позбавлення статусу учасника бойових дій осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення»..



Статус учасника бойових дій надається, якщо ви:

- військовослужбовець
- резервіст
- військовозавоб'язаний
- працівник\*
- особа рядового складу
- особа начальницького складу
- особа, яка перебувала у складі добровольчого формування, яке увійшло до складу ЗСУ/МВС/Нацгвардії



- Збройних сил України
- Нацгвардії
- СБУ
- Служби зовнішньої розвідки України
- Держприкордон служби
- Держспецтрансслужби
- Військових прокуратур
- МВС
- Управління державної охорони
- Держспецв'язку
- ДСНС
- Державної кримінально-виконавчої служби
- Добровольчих та інших військових формувань, які увійшли до складу ЗСУ/МВС/Нацгвардії
- ДФС
- Поліції

\*у разі відмови в наданні статусу, звертайтеся із заявою до суду

### Якщо ви:

- захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення;
- залучалися до проведення антитерористичної операції на строк не менше ніж 30 календарних днів, у тому числі за сукупністю днів перебування в районах її проведення

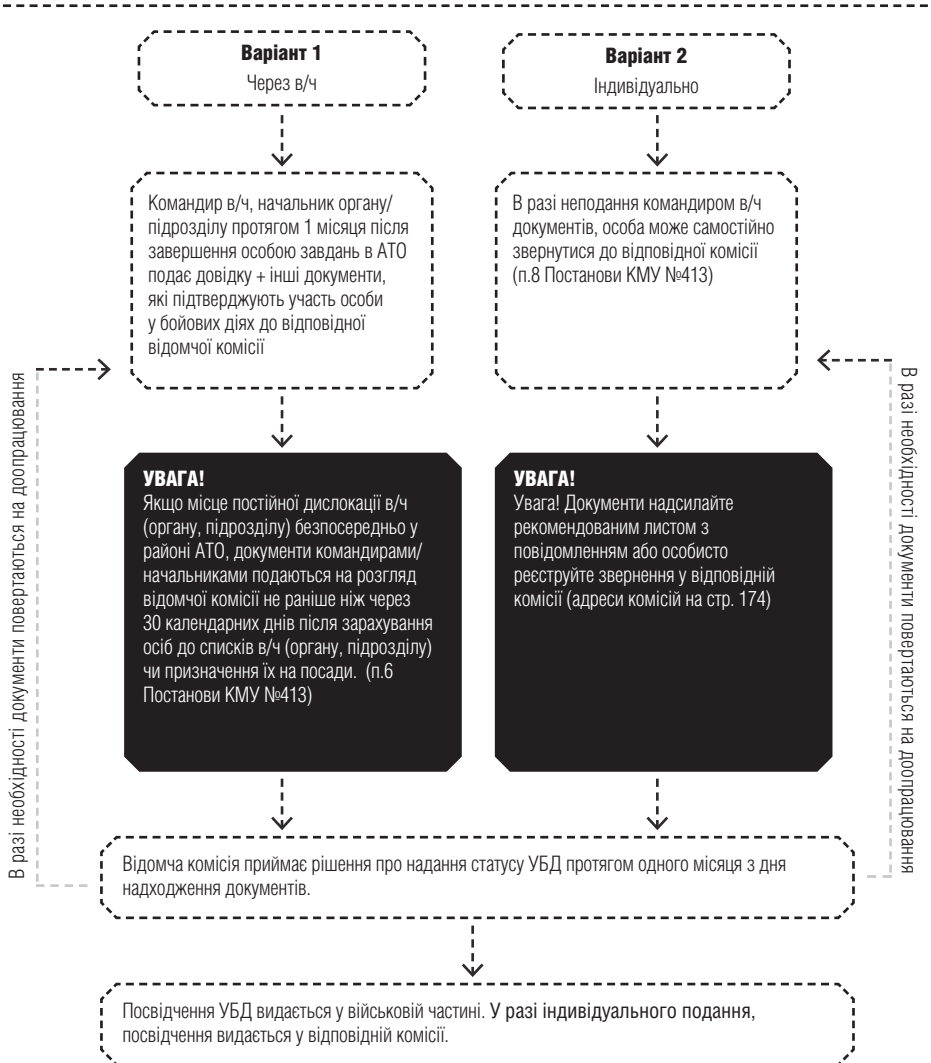


**Наказом антитерористичного центру при СБУ від 07 жовтня 2014 року №33/6/а «Про визначення районів проведення антитерористичної операції та термінів її проведення» визначено такі терміни:**

**Донецька та Луганська область** - з 07.04.2014 року до дати, визначеної Указом Президента України як завершення АТО або військових дій на території України.  
**Харківська область** - з 07.04.2014-14.09.2014.

### УВАГА!

Правило 30 днів не розповсюджується на:  
- інвалідів  
- осіб, які брали участь у виконанні бойових завдань в умовах безпосереднього зіткнення.

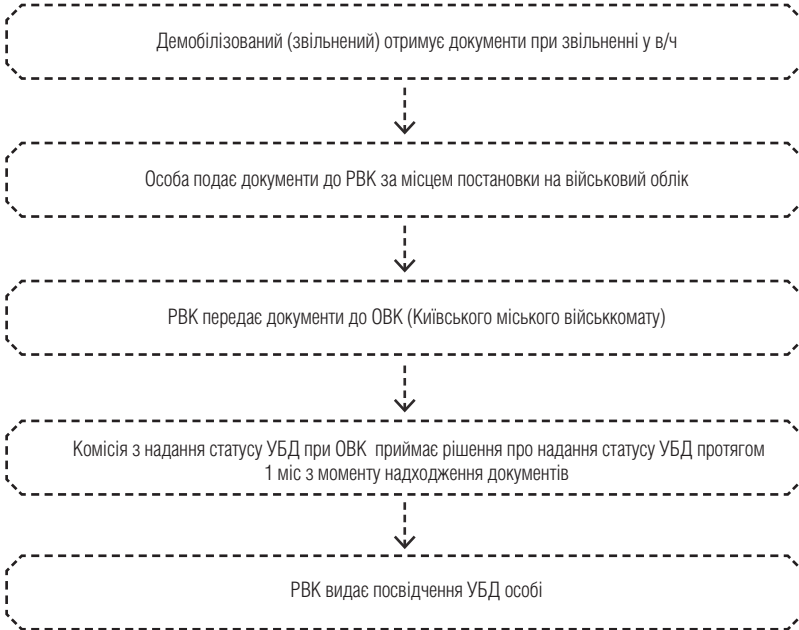


У разі виникнення спірних питань, що потребують міжвідомчого врегулювання, відомча комісія передає документи до Міжвідомчої комісії.



Якщо Ви вже маєте статус УБД, до відповідних комісій необхідно подати документи, які засвідчують Вашу участь в АТО для того, щоб бути включеним в реєстр учасників АТО.

## Порядок оформлення статусу УБД демобілізованим



### УВАГА!

Документи звільнених службовців МВС/Нацгвардії/Держприкордонслужби та інших силових відомств, що беруть участь в АТО Обласними військкоматами не розглядаються.

### УВАГА!

Якщо документи на оформлення УБД були подані у в/ч до демобілізації (звільнення), посвідчення буде видано у відповідній в/ч.

### УВАГА!

Рішення комісії можуть оскаржуватись у судовому порядку!

## Документи, обов'язкові для підтвердження участі в АТО та отримання статусу УБД

- Довідка про участь в АТО, затвердженого зразка (оригінал)
- Витяг із наказу по строевій частині про прибуття (вибуття) до (з) зони проведення АТО
- Витяги з наказів керівника Антитерористичного центру при СБУ (першого заступника чи заступника керівника Антитерористичного центру при СБУ) про залучення до проведення АТО
- Копія першої сторінки паспорта громадянина України
- Згода на збір та обробку персональних даних
- Заява на ім'я голови комісії (в разі індивідуального подання)

### УВАГА!

Документи для індивідуального подання можна отримати, подавши рапорт на ім'я командира в/ч з проханням видати відповідний перелік документів. (Зразок на стр. 82)

### УВАГА!

Всі документи оформляються на аркушах формату А4 та повинні мати поля не менше:

- 30-35 мм — ліве;
- 10-15 мм — праве;
- 20-25 мм верхнє та нижнє.

## Зразок заяви про надання статусу УБД (Подається до відомчої комісії)

Голові Комісії МО України з питань  
визначення учасників бойових дій  
Мехеду П.М.

\_\_\_\_\_  
(звання та ПІБ командира, якому  
подається скарга)

\_\_\_\_\_  
(Звання/ПІБ)

\_\_\_\_\_  
(військова частина)

\_\_\_\_\_  
(телефон)

Заява

Прошу розглянути документи, що підтверджують мою безпосередню участь в антитерористичній операції (АТО) та надати мені статус учасника бойових дій.

До заяви додаю:

1. Довідку про безпосередню участь в АТО № \_\_\_\_\_ від \_\_\_\_\_ 2015 р. (оригінал на 1 ст.)
2. Витяг з наказу командира В/ч № \_\_\_\_\_ від \_\_\_\_\_ 2015 р. (оригінал на 1 ст.)
3. Витяг з наказу Антитерористичного центру при СБУ про прибуття для виконання завдань антитерористичної операції № \_\_\_\_\_ від \_\_\_\_\_ 2015р. (оригінал на 1 ст.)
4. Довідку про обставини травми № \_\_\_\_\_ від \_\_\_\_\_ 2015 р. (оригінал на 1 ст.)
5. Довідку ГВМЦ «ГВКГ» № \_\_\_\_\_ від 25.11.2014р. (оригінал на 1 ст.)
6. Копію паспорта
7. Копію ідентифікаційного коду
8. Згоду на збір та обробку персональних даних

\_\_\_\_\_ .20\_\_ року

\_\_\_\_\_  
(підпис)

\_\_\_\_\_  
(прізвище та ініціали)



Зразок довідки про безпосередню участь в АТО згідно  
додатку №1 до постанови КМУ №413

Кутовий штамп військової частини  
(органу, підрозділу), установи,  
закладу

ДОВІДКА

про безпосередню участь особи в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення і захисті незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України

Видана

\_\_\_\_\_

військове (спеціальне) звання

\_\_\_\_\_

(прізвище, ім'я, по батькові)

про те, що він (вона) дійсно в період з \_\_\_\_\_ по \_\_\_\_\_ безпосередньо брав (брала) участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення і захисті незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України в районі/районах проведення антитерористичної операції

\_\_\_\_\_

Підстава: \_\_\_\_\_

Ця довідка є підставою для надання особі статусу учасника бойових дій.

\_\_\_\_\_

(найменування посади, військове  
(спеціальне) звання командира  
(начальника) військової частини  
(органу, підрозділу) чи  
іншого керівника установи,  
закладу)

\_\_\_\_\_

(підпис)

\_\_\_\_\_

(прізвище та ініціали)

## Зразок рапорту про надання довідки про участь в АТО та витягів з наказу для оформлення УБД

Командиру В/ч

### Рапорт

Я, \_\_\_\_\_ (звання, ПІБ), який проходить військову службу за посадою \_\_\_\_\_ у \_\_\_\_\_ (вказати підрозділ), з метою отримання мною статусу учасника бойових дій, керуючись правом, передбаченим у п.8 Порядку надання статусу учасника бойових дій особам, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, затвердженого Постановою КМУ №413 від 20.08.2014, прошу надати мені такі документи:

- 1) довідку про мою безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення і захисті незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України згідно Додатку 1 до Порядку надання статусу учасника бойових дій особам, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення;
- 2) витяг з наказу військової частини про перебування в списках частини та виконання завдань в районі АТО, зокрема:
  - витяг з наказу по стройовій частині про прибуття до військової частини для виконання завдань антитерористичної операції,
  - витяг з наказу по стройовій частині про вибуття після виконання завдань антитерористичної операції;
- 3) витяг з наказу Антитерористичного центру (командира сектору) про прибуття для виконання завдань антитерористичної операції,
- 4) витяг з наказу Антитерористичного центру (командира сектору) про вибуття до місця постійної дислокації.

\_\_\_\_\_ .20\_\_ року

\_\_\_\_\_ (підпис)

\_\_\_\_\_ (прізвище та ініціали)

**Комісія МОУ**

Приймає рішення щодо надання статусу УБД працівникам Міноборони в/службовцям частин безпосереднього підпорядкування (ЧБП).

Посвідчення УБД видає департамент кадрової політики Міноборони.

Збирає дані від всіх комісій ЗСУ для внесення до єдиного реєстру учасників АТО.

**УВАГА!**

Увага! Якщо Ви маєте статус УБД, документи, що підтверджують Вашу участь в АТО подавайте на комісію Міноборони, щоб Вас включили до реєстру учасників АТО.

**Комісія ГШ ЗСУ**

Приймає рішення щодо надання статусу УБД в/службовцям та працівникам ГШ та ЧБП ГШ.

- Посвідчення УБД видає головне управління персоналу ГШ ЗСУ.
- Посвідчення в/службовцям ВДВ видає кадровий орган ВДВ в Житомирі.

Наказ Міністерства оборони України від 07.05.2015 № 200 «Про затвердження Положення про комісії з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій та Інструкції про порядок видачі в Міністерстві оборони України посвідчень учасника бойових дій, нагрудних знаків «Ветеран війни – учасник бойових дій» та листів талонів на право одержання проїзних квитків з 50-відсотковою знижкою їх вартості»

**Комісії видів ЗСУ**

**Комісія Сухопутних  
Військ**

**Комісія Повітряних  
Сил**

**Комісія  
Військовоморських Сил**

**Приймає рішення щодо надання статусу УБД командуванню та особовому складу таких частин:**

Представник в/ч отримує посвідчення УБД у штабі КСВ ЗСУ:

- ОК Північ
- ОК Південь
- ОК Схід
- ОК Захід

Представник в/ч отримує посвідчення УБД у штабі ПС ЗСУ:

- ПК Центр
- ПК Південь
- ПК Захід

Представник в/ч отримує посвідчення УБД в Комісії ВМС.

Посвідчення, нагрудні знаки та талони на проїзд в/службовці отримують у військових частинах.

**ПОЗБАВЛЕННЯ СТАТУСУ УЧАСНИКА БОЙОВИХ ДІЙ**

**Підстави позбавлення статусу УБД:**



вчинення умисного тяжкого або особливо тяжкого злочину у період участі в АТО;



подання недостовірної інформації про участь в АТО;



заява особи про позбавлення її статусу УБД;

**Рішення про позбавлення статусу УБД приймається протягом місяця комісією, яка приймала рішення про надання статусу УБД за таких умов:**

- комісія отримала копію обвинувального вироку суду, який набрав законної сили про вчинення умисного тяжкого/особливо тяжкого злочину;
- комісія отримала матеріали службових перевірок або будь-які інші документи про факт підроблення документів про участь в АТО, у забезпеченні її проведення або надання недостовірних даних про особу;
- комісія отримала особисту заяву особи, яка просить позбавити її статусу УБД.

**Після прийняття комісією відповідного рішення в місячний строк, вона повинна повідомити про це:**

**особу, стосовно якої прийнято рішення про позбавлення статусу УБД;**

**Державну службу у справах ветеранів війни та учасників АТО;**

**структурні підрозділи/виконавчі органи з питань соціального захисту населення міських, районних у містах рад, де УБД стояв на обліку як пільговик**

**Посвідчення УБД вилучається або визнається недійсним**

Питання щодо строку інформування особи про позбавлення статусу УБД, визнання відповідного посвідчення недійсним та порядку його вилучення можуть бути встановлені положенням про комісію

## 3.2. Статус інваліда війни



ПОВІДЧЕННЯ

**ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІ, ЯКІ ОТРИМАЛИ ТРАВМУ (ПОРАНЕННЯ, КОНТУЗІЮ, КАЛІЦТВО, ЗАХВОРЮВАННЯ) ВНАСЛІДОК БЕЗПОСЕРЕДНЬОЇ УЧАСТІ В АНТИТЕРОРИСТИЧНІЙ ОПЕРАЦІЇ, МАЮТЬ ПРАВО НА ОФОРМЛЕННЯ СТАТУСУ ІНВАЛІДА ВІЙНИ ТА ВИПЛАТУ ОДНОРАЗОВОЇ ГРОШОВОЇ ДОПОМОГИ**

### Статус: Інвалід війни I, II, III групи

**Виплата одноразової грошової допомоги** внаслідок отримання інвалідності або встановлення відсотку втрати працездатності:



\* Розмір виплати залежить від прожиткового мінімуму на дату встановлення інвалідності



**Додаткова матеріальна допомога може виділятися з коштів місцевого бюджету за рішеннями органів місцевого самоврядування. Будь-ласка, уточніть інформацію за місцем проживання.**

## УВАГА!

Статус не надається, а кошти не виплачуються, якщо поранення, каліцтво, контузія настали внаслідок:

- вчинення особою злочину або адміністративного правопорушення;
- вчинення особою дій у стані алкогольного, наркотичного, токсичного сп'яніння;
- навмисного спричинення собі тілесного ушкодження чи іншої шкоди своєму здоров'ю або самогубства (крім випадку доведення особи до самогубства, встановленого судом);
- подання особою завідомо неправдивих відомостей для призначення і виплати одноразової грошової допомоги.

### Корисно знати:

Довідка про обставини травми

Порядок проходження ВЛК

Порядок проходження МСЕК

## ПОРЯДОК НАДАННЯ СТАТУСУ ІНВАЛІДА ВІЙНИ

**Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», ст.7, п.11-13**

**Постанова КМУ №685 від 08.09.2015** «Про затвердження Порядку надання статусу інваліда війни особам, які отримали інвалідність внаслідок поранення, контузії або каліцтва, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення»



Статус інваліда війни надається, якщо ви:

- |  |  |
|--|--|
| <input type="checkbox"/> військовослужбовець   | <input type="checkbox"/> працівник                   |
| <input type="checkbox"/> резервіст   | <input type="checkbox"/> особа рядового складу       |
| <input type="checkbox"/> військовозобов'язаний   | <input type="checkbox"/> особа начальницького складу |
| <input type="checkbox"/> особа, яка перебувала у складі добровольчого формування, яке увійшло до складу ЗСУ/МВС/Нацгвардії |  |



- |   |   |
|---|---|
| <input type="checkbox"/> Збройних Сил України               | <input type="checkbox"/> Управління державної охорони                       |
| <input type="checkbox"/> Нацгвардії                         | <input type="checkbox"/> Держспецзв'язку                                    |
| <input type="checkbox"/> СБУ                                | <input type="checkbox"/> ДСНС   |
| <input type="checkbox"/> Служби зовнішньої розвідки України | <input type="checkbox"/> Державної кримінально-виконавчої служби            |
| <input type="checkbox"/> Держприкордонслужби                | <input type="checkbox"/> Добровольчих та інших військових формувань         |
| <input type="checkbox"/> Держспецтрансслужби                | <input type="checkbox"/> Підприємств, установ, організацій, залучених в АТО |
| <input type="checkbox"/> Військових прокуратур              | <input type="checkbox"/> ДФС  |
| <input type="checkbox"/> МВС                                | <input type="checkbox"/> Поліції  |

- Ви захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України

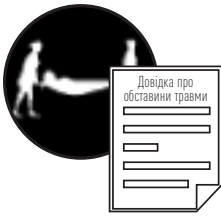


- Ви стали інвалідом внаслідок захворювання, поранення, контузії, каліцтва, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах проведення антитерористичної операції у період її проведення

**НАКАЗОМ АНТИТЕРОРИСТИЧНОГО ЦЕНТРУ ПРИ СБУ ВІД 07 ЖОВТНЯ 2014 РОКУ №33/Б/А «ПРО ВИЗНАЧЕННЯ РАЙОНІВ ПРОВЕДЕННЯ АНТИТЕРОРИСТИЧНОЇ ОПЕРАЦІЇ ТА ТЕРМІНІВ ЇЇ ПРОВЕДЕННЯ» ВИЗНАЧЕНО ТАКІ ТЕРМІНИ:**

**Донецька та Луганська область** - з 07.04.2014 року до дати, визначеної Указом Президента України як завершення АТО або військових дій на території України

**Харківська область** – з 07.04.2014-14.09.2014



**1. Поранення, контузія, каліцтво, захворювання**

Документ: довідка про обставини травми\* (див. стр. 88)  
 Хто видає: командир військової частини  
 \*якщо інвалідність отримана внаслідок захворювання, то довідка не видається

**УВАГА!**

Якщо командир не видав довідку про обставини травми, після прибуття в госпіталь потрібно написати рапорт на командира з проханням видати довідку (див. стр. 90)

**Потрібно для:**

- проходження ВЛК та МСЕК
- отримання одноразової грошової допомоги



**2. Лікувальний заклад (госпіталь)**

Документи: виписний епікриз; направлення на ВЛК  
 Хто видає: начальник відділення, засвідчує начальник госпіталю

**Потрібно для:**

оформлення відпустки за станом здоров'я в частині проходження ВЛК

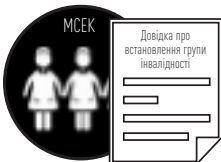


**3. Військово лікарська комісія (ВЛК)**

Що це: комісія лікарів при військово-медичному лікувальному закладі (госпіталі)  
 Документ: постанова ВЛК про причинний зв'язок поранення (травми, контузії, каліцтва)  
 Хто видає: голова комісії ВЛК

**Потрібно для:**

встановлення зв'язку між пораненням та участю у бойових діях



**4. Медико-соціальна експертна комісія (МСЕК)**

Що це: комісія лікарів при районній поліклініці  
 Документ: довідка про встановлення групи інвалідності із зазначенням причинного зв'язку інвалідності  
 Хто видає: голова МСЕК



**5. Орган соціального захисту населення**

Документ: посвідчення інваліда війни, залежно від групи інвалідності, встановленої МСЕК  
 Хто видає: орган соцзахисту населення за місцем реєстрації

**!** ПОСВІДЧЕННЯ ВИДАЄТЬСЯ У ДЕНЬ ЗВЕРНЕННЯ ОСОБИ

ПОСВІДЧЕННЯ  
УБД



ПОСВІДЧЕННЯ  
інваліда війни

При отриманні посвідчення інваліда війни віддається в органи соціального захисту населення. При здачі посвідчення інваліда війни, посвідчення УБД повертається

## Довідка про обставини травми:



оформлення одноразової грошової допомоги у зв'язку з пораненням



встановлення зв'язку між участю в бойових діях та пораненням

## Зразок довідки про обставини травми

Кутовий штамп  
військової частини  
(закладу)**ДОВІДКА  
про обставини травми  
(поранення, контузії, каліцтва)**\_\_\_\_\_  
(військове звання, прізвище, ім'я, по батькові)\_\_\_\_\_  
(рік народження)

« \_\_\_\_ » « \_\_\_\_ » 20 \_\_\_\_ року одержав(ла) \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_  
(вказати вид, характер і локалізацію поранення, травми, контузії, каліцтва)

За обставин \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_  
(докладно вказати, за яких обставин, під час виконання робіт, де, на службі чи ні, у відпустці, в стані алкогольного сп'яніння чи ні тощо)

Підстава: наказ командира (начальника) військової частини \_\_\_\_\_

від « \_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 20 \_\_\_\_ року № \_\_\_\_\_

Видана для пред'явлення \_\_\_\_\_

(назва закладу, організації, куди надається довідка)

Командир (начальник)

військової частини \_\_\_\_\_

(військове звання, підпис, прізвище, ініціали)

М.П.

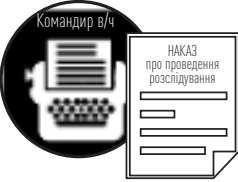
**УВАГА!**

Нааявність довідки впливає на формулювання висновку ВЛК, що в свою чергу впливає на розмір виплати одноразової грошової допомоги та можливість оформлення статусу інваліда війни





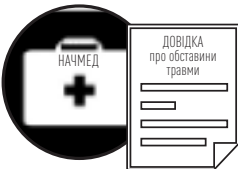
**I** Внаслідок бойових дій в частині відбулись втрати



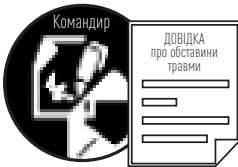
**II** Командир в/ч видає наказ про проведення розслідування та складання акта розслідування



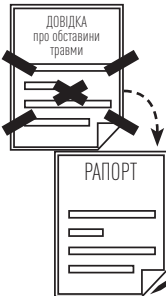
**III** Уповноважений офіцер збирає пояснення постраждалих та свідків, описує події та складає акт розслідування



**IV** На підставі акта розслідування начальник медичної роти видає довідку про обставини травми



**V** Командир військової частини підписує довідку про обставини травми та направляє її до закладу охорони здоров'я, в якому перебуває поранений



**УВАГА!**

Якщо командир в/ч не направив довідку про обставини травми в госпіталь, потрібно уточнити у командира свого підрозділу, чи така довідка є в частині

Якщо довідка **НЕ ВИДАВАЛАСЯ**, потрібно скласти рапорт на командира в/ч з проханням провести розслідування та видати довідку про обставини травми. До рапорту потрібно додати свої пояснення про обставини поранення. За можливості додайте також пояснення свідків (інших військовослужбовців, які були з Вами в момент отримання поранення).

## Зразок рапорту про видачу довідки про обставини травми

Командиру в/ч \_\_\_\_\_

**РАПОРТ**Я, \_\_\_\_\_  
(звання, ПІБ)

прошу Вас видати наказ про призначення розслідування та видати мені довідку про обставини травми (поранення, контузії), отриманої мною під час виконання обов'язків військової служби \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_ (вказати дату та приблизний час поранення)  
під час \_\_\_\_\_\_\_\_\_\_ (опис обставин, за яких отримано поранення)  
в \_\_\_\_\_ райо  
ні \_\_\_\_\_

(вказати населений пункт, де сталися події, які призвели до поранення)

згідно з Додатком 5 до Положення про військово-лікарську експертизу в Збройних Силах України, затвердженого наказом Міністра оборони України від 14.08.2008 р. №402.

До рапорту додаю:

- Копію виписного епікризу з \_\_\_\_\_ № \_\_\_\_\_ від \_\_\_\_\_ 201\_\_ р.;  
(назва медично-лікувального закладу)
- Копію висновку ВЛК № \_\_\_\_\_ від \_\_\_\_\_ 201\_\_ р.;
- Пояснення про обставини отримання поранення.

« \_\_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 20\_\_ р. \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_  
(Звання, прізвище, ініціали)

## Зразок пояснення про обставини поранення

Командиру в/ч \_\_\_\_\_

**ПОЯСНЕННЯ**

Я, \_\_\_\_\_  
 \_\_\_\_\_ (звання, ПІБ)  
 \_\_\_\_\_ (номер в/ч),  
 \_\_\_\_\_ (посада)

з приводу отримання мною \_\_\_\_\_  
 \_\_\_\_\_ (вказати поранення)  
 \_\_\_\_\_ 201\_\_ р. у районі \_\_\_\_\_  
 \_\_\_\_\_ (населений пункт, область)

під час виконання мною обов'язків військової служби під час проведення антитерористичної операції,  
 можу пояснити наступне:

Опис:

\_\_\_\_\_ (дата та час отримання травми)

\_\_\_\_\_ (де саме знаходився (ПТД, на завданні, у транспорті))

\_\_\_\_\_ (під час якого завдання та на підставі якого наказу отримав поранення)

\_\_\_\_\_ (що відбулося, хто був поруч, хто допоміг вибратись або як був доставлений до лікувального закладу і до якого, первинний діагноз)

\_\_\_\_\_ (хронологія переміщення між лікувальними закладами)

До пояснення додаю такі документи:

- 1) Копія виписного епікризу з \_\_\_\_\_ госпіталю № \_\_\_\_\_ від \_\_\_\_\_ 201\_\_ р.  
 (додається перелік та копії всіх виписних епікризів, які у Вас є);
- 2) Копія висновку ВЛК № \_\_\_\_\_ від \_\_\_\_\_ 201\_\_ р.;
- 3) Копія пояснення свідка (звання, ПІБ) \_\_\_\_\_.

« \_\_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 20\_\_ р. \_\_\_\_\_ (підпис) \_\_\_\_\_ (звання, прізвище, ініціали)

**УВАГА!**

- Замість «СЕПАРАТИСТИ» вживати термін «НЕВІДОМІ ОЗБРОЄНІ ОСОБИ»
- Не вживати точних назв озброєнь, які, на Вашу думку, проти Вас застосовувались (наприклад, замість «Град» писати, що «стріляли з механізованих артилерійських установок»)
- За можливості вказувати свідків та подавати їхні пояснення (наприклад, інших військовослужбовців, які були з Вами в момент отримання поранення)



### УВАГА!

Власні пояснення та пояснення свідків направляються з рапортом про надання довідки про отримання поранення та підшиваються до розслідування у справі



### ВСІ ДОКУМЕНТИ СЛІД НАПРАВЛЯТИ РЕКОМЕНДОВАНИМ ЛИСТОМ З ПОВІДОМЛЕННЯМ НА АДРЕСУ В/Ч



Якщо рапорт та пояснення подаються особисто, зробіть **КОПІЇ** всіх документів, та вимагайте особу, яка приймає документи поставити **ПІДПИС, ДАТУ ТА ПЕЧАТКУ** в/ч на Вашій копії документів

### ОСКАРЖЕННЯ НЕВИДАЧІ АБО ВІДМОВИ У ВИДАЧІ ДОВІДКИ



Якщо довідка про обставини травми не буде видана протягом

**15 ДНІВ**

з моменту надходження рапорту та пояснень



звертайтеся до штабу оперативного командування, якому підпорядковується в/ч, з оскарженням бездіяльності



відмова у видачі довідки також може бути оскаржена шляхом подання рапорту до штабу оперативного командування

**Військово-лікарська комісія встановлює придатність до військової служби та видає постанову ВЛК про причинний зв'язок захворювання, травм (поранень, контузій, каліцтв). ВЛК діють при військово-медичних лікувальних закладах (госпіталях).**

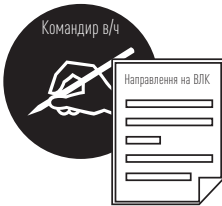
**Наказ Мініборони №402 від 14.08.2008**

«Про затвердження Положення про військово-лікарську експертизу в ЗСУ»

## Порядок проходження ВЛК

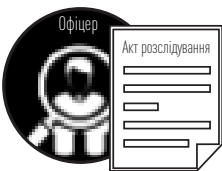


**I** Після завершення лікування військовослужбовець зобов'язаний прибути до військової частини



**II** Командир військової частини дає направлення на ВЛК

**УВАГА!**  
Якщо стан здоров'я не дає змоги прибути до військової частини за направленням на ВЛК, рекомендацію може дати завідувач відділення госпіталю або районний військовий комісар



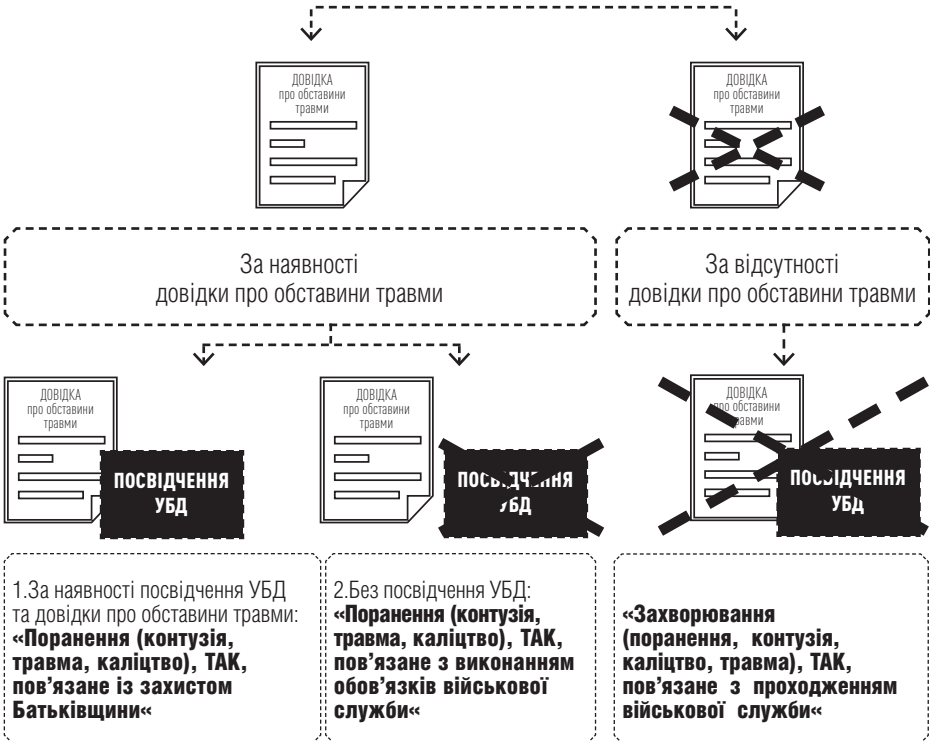
**III** Уповноважений офіцер збирає пояснення постраждалих та свідків, описує події та складає акт розслідування



**IV** ВЛК приймає постанову (рішення) про придатність до служби та встановлює зв'язок між пораненням та участю у бойових діях

### ст. 21.5 Наказу Міноборони №402

Формулювання висновків ВЛК залежать від наявності довідки про обставини травми чи інших документів, які підтверджують зв'язок поранення з участю в бойових діях



## УВАГА!

За відсутності довідки про обставини травми подавайте довідку про безпосередню участь в АТО, витяг з наказу по стройовій частині, копію військового квитка та будь-які інші документи, які засвідчують участь в АТО у період отримання поранення. Комісія може встановити зв'язок на підставі таких документів. У разі відмови звертайтеся до Центральної ВЛК.

Висновок ВЛК підлягає перегляду після надання довідки про обставини травми, незалежно від часу надання. Висновок ВЛК підлягає перегляду вищою ВЛК.

Для перегляду та уточнення будь-яких рішень ВЛК звертайтеся до Центральної ВЛК (м. Київ, вул. Госпітальна, 16).



Довідка МСЕК є підставою для нарахування **одноразової грошової допомоги** та оформлення інших соціальних пільг

### Орієнтовний перелік документів, який подають на МСЕК



- Копія медичної книжки
- Копія витягу з наказу командира в/ч про виключення зі списків особового складу частини (звільненим з військової служби)
- Копія паспорта
- Копія військового квитка (військовослужбовцям)
- Копія ідентифікаційного коду
- Фотокартка
- Копія свідоцтва про хворобу від ВЛК, довідки ВЛК
- 
- Копія трудової книжки (якщо є)

**УВАГА!** При проходженні МСЕК потрібно мати з собою оригінали документів

### Порядок отримання довідки МСЕК



**I** При завершенні стаціонарного лікування у закладі охорони здоров'я обов'язково отримайте довідку військово-лікарської комісії (ВЛК), виписний епікриз, свідоцтво про хворобу



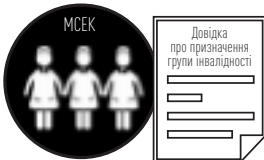
**II** У медроті військової частини візьміть направлення на МСЕК. У направленні має бути вказаний строк служби (наприклад з 01.05.2014 - по теперішній час)

#### УВАГА!

Для звільнених з військової служби направлення на МСЕК видає районний військкомат



**III** У районній лікарні або місцевому воєнному госпіталі зверніться до профільного лікаря (травматолог, невропатолог тощо) з проханням скликати МСЕК



**IV** МСЕК видає довідку про призначення групи інвалідності та визначає відсоток втрати працездатності

**Довідка МСЕК**  
видається у трьох екземплярах:



1) для пенсійного фонду



2) для особистого зберігання



3) залишається в архівах МСЕК

#### ВАЖЛИВО

Для поранених, які перебувають на лікуванні та не можуть пересуватися:

- як тільки стан стабілізується, звертайтеся до завідувача відділення, в якому проходить лікування, з проханням скликати МСЕК
- документи на МСЕК подає медичний заклад
- для оформлення інвалідності скликається «визна» МСЕК





## Одноразова грошова допомога інвалідам війни

### Перелік документів

- |   |   |   |
|---|---|---|
| <input type="checkbox"/> Заява          | <input type="checkbox"/> Копія ідентифікаційного номера платника податків | <input type="checkbox"/> Постанова ВЛК              |
| <input type="checkbox"/> Копія паспорту | <input type="checkbox"/> Довідка про обставини травми                     | <input type="checkbox"/> Довідка МСЕК               |
|   |   | <input type="checkbox"/> Номер банківського рахунку |

### Порядок виплати ОГД внаслідок поранення

Завірений пакет документів подається в Департамент фінансів відповідного силового відомства

Департамент фінансів передає документи на розгляд Комісії з призначення ОГД

Комісія надає рекомендації керівнику відомства щодо рішення про призначення ОГД

Керівник відомства приймає рішення про призначення ОГД та перерахування коштів

### УВАГА!

Документи можуть подаватися на розгляд міжвідомчої комісії згідно постанови КМУ №336: Комісія перевіряє відомості заявника через силові відомства та передає протокол рішення для виплати.

## 3.3 Статус сім'ї загиблого

### ПОРЯДОК НАДАННЯ СТАТУСУ ЧЛЕНА СІМ'Ї ЗАГИБЛОГО

**Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», ст. 10, п. 1**

**Постанова КМУ №740 від 23.09.2015** «Про порядок надання статусу особи, на яку поширюється чинність Закону України «Про статус ветеранів війни»»

Особи, які мають право на встановлення статусу члена сім'ї загиблого:



- утриманці загиблого або того хто пропав безвісти
- батьки
- дружина/чоловік, які не одружилися вдруге
- діти, які не мають і не мали своїх сімей
- діти, які мають свої сім'ї, але стали інвалідами до досягнення повноліття
- діти, обоє з батьків яких загинули або пропали безвісти



- військовослужбовців
- резервістів
- військовозобов'язаних
- працівників
- осіб рядового складу
- осіб начальницького складу
- Збройних Сил України
- Нацгвардії
- СБУ
- Служби зовнішньої розвідки України
- Держприкордон служби
- Держспецтрансслужби
- Військових прокуратур
- МВС
- Управління державної охорони
- Держспецзв'язку,
- ДСНС,
- ДПтС,
- Добровольчих та інших військових формувань
- Підприємств, установ, організацій, залучених в АТО
- ДФС
- Поліції

- які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України
- та які загинули (померли) внаслідок поранення, контузії чи каліцтва, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення

**НАКАЗОМ АНТИТЕРОРИСТИЧНОГО ЦЕНТРУ ПРИ СБУ ВІД 07 ЖОВТНЯ 2014 РОКУ №33/Б/А «ПРО ВИЗНАЧЕННЯ РАЙОНІВ ПРОВЕДЕННЯ АНТИТЕРОРИСТИЧНОЇ ОПЕРАЦІЇ ТА ТЕРМІНІВ ЇЇ ПРОВЕДЕННЯ» ВИЗНАЧЕНО ТАКІ ТЕРМІНИ:**

**Донецька та Луганська область** - з 07.04.2014 року до дати, визначеної Указом Президента України як завершення АТО або військових дій на території України

**Харківська область** – з 07.04.2014-14.09.2014

**1. Зібрати документи:**

- Заява (див стр. 100)
- Довідка про безпосередню участь померлого в АТО

**УВАГА!**

Видає військкомат або військова частина. При наявності, подавайте також всі документи, які засвідчують участь померлого в АТО: витяги з наказів підрозділу, військовий квиток, нагороди тощо.

- Свідоцтво про смерть\повідомлення про загибель
- Постанова штатної ВЛК
- Оригінал та копія паспорта заявника
- Оригінал та копія ідентифікаційного коду заявника
- Фотографія заявника розміром 3x4
- Для дітей померлого : свідоцтво про народження заявника
- Для батьків померлого: свідоцтво про народження померлого
- Для дружини/чоловіка померлого: свідоцтво про одруження
- Для дітей померлого, які не мають і не мали своїх сімей: довідка з ЖЕКу форма 3
- Для дітей померлого, які стали інвалідами до досягнення повноліття: довідка МСЕК про інвалідність

**2. Подати документи до соціального захисту населення за місцем реєстрації (прописки)****3. Посвідчення члена сім'ї загиблого видається безкоштовно та особисто під розписку.**

**Неповнолітнім дітям довідка не видається, інформація про неповнолітніх дітей вноситься в окрему главу довідки, виданій матері (або іншому повнолітньому члену сім'ї)**



ПОСВІДЧЕННЯ

**УВАГА!**

В разі неможливості отримати посвідчення самостійно, можна уповноважити іншу особу, оформивши нотаріальну довіреність.

## Зразок заяви для оформлення статусу члена сім'ї загиблого

Начальнику управління праці та соціального захисту населення від \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_ (прізвище, ім'я, по-батькові)  
проживаю (zareestrovаний) за адресою:

\_\_\_\_\_ (поштовий індекс, найменування населеного пункту, вулиця, будинок)

контактний телефон \_\_\_\_\_

паспорт: серія \_\_\_\_\_ No \_\_\_\_\_,  
виданий \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_ «\_\_» \_\_\_\_\_ 20\_\_ р.  
ідентифікаційний No \_\_\_\_\_

**ЗАЯВА**

Прошу встановити мені статус \_\_\_\_\_ (члена сім'ї загиблого).

Підтверджуючі документи надаю. Даю згоду на обробку моїх персональних даних.  
(Заповнюється особисто заявником)

Додаток: на \_\_\_\_\_ арк. (Перелік документів у додатку)

Дата \_\_\_\_\_

Підпис \_\_\_\_\_

## Довідка члена сім'ї загиблого учасника АТО

ДЛЯ КОРИСТУВАННЯ ВСІМА ПІЛЬГАМИ, ПЕРЕДБАЧЕНИМИ ЧИННИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ ОБОВ'ЯЗКОВА НАЯВНІСТЬ ДОВІДКИ ЧЛЕНІВ СІМЕЙ ЗАГИБЛИХ В АТО

## ПОВНА НАЗВА:

Довідка для осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення та загинули (пропали безвісти), померли внаслідок поранення, контузії або каліцтва, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення

1

Довідка видається кожному члену сім'ї загиблого, який має право на відповідний статус

2

Оформлює довідку військова частина на підставі наказу про виключення особи зі списків військової частини

3

Районний військкомат за місцем проживання особи, яка має право на таку довідку видає особі 2 примірники довідки

**УВАГА!**

! Без такої довідки члени сімей загиблих НЕ зможуть скористатися пільгами у сфері медичного забезпечення та знижками на житлово-комунальні послуги.

**ЗАТВЕРДЖЕНО**

Наказ Міністерства оборони України, Міністерства соціальної політики України, Міністерства юстиції України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства інфраструктури України, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України, Управління державної охорони України, Адміністрації Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України, Генеральної прокуратури України  
16.12.2015  
№ 726/1220/2596/5/1581/526/800/444/745/780/402

## Зразок довідки

(кутовий штамп військової частини  
(інші реквізити з інформацією про  
орган, підрозділ, установу, заклад)  
із зазначенням номера довідки та  
дати її видачі)

Примірник № \_\_\_\_

**ДОВІДКА**

для членів сімей осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України і брали безпосередню участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення та загинули (пропали безвісти), померли внаслідок поранення, контузії або каліцтва, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення

Видана \_\_\_\_\_  
(прізвище, ім'я, по батькові члена сім'ї особи, яка загинула (пропала безвісти),

\_\_\_\_\_ (померла, або його законного представника) про те, що його (її)

\_\_\_\_\_ (ступінь споріднення, військове або спеціальне звання)

\_\_\_\_\_ (для цивільних осіб – посада),

прізвище, ім'я, по батькові особи, яка загинула (пропала безвісти), померла захищав(ла) незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України та \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_ (загинув(ла), помер(ла) внаслідок поранення, контузії або каліцтва,

\_\_\_\_\_ пропав(ла) безвісти)

\_\_\_\_\_ під час \_\_\_\_\_  
(дата) \_\_\_\_\_ (безпосередньої участі в антитерористичній операції,

\_\_\_\_\_ забезпеченні проведення антитерористичної операції)

в \_\_\_\_\_ (район проведення антитерористичної операції)

Підстава: наказ \_\_\_\_\_  
(орган або посадова особа, яка його видала, дата та номер наказу)

про виключення зі списків особового складу військової частини (підрозділу, установи, органу управління) у зв'язку із

\_\_\_\_\_ (загибеллю, смертю, визнанням особи безвісно відсутньою або померлою, серія, номер

\_\_\_\_\_ та дата видачі свідоцтва про смерть, орган що його видав, дата та номер рішення суду,

\_\_\_\_\_ яке набрало законної сили, яким особу визнано безвісно відсутньою або померлою,

\_\_\_\_\_ найменування суду, який його видав)  
Відомості про інших членів сім'ї загиблого (померлої, безвісно відсутньої) особи:

\_\_\_\_\_ (ступінь споріднення, прізвище, ім'я, по батькові, рік народження)

Довідка є документом для розгляду та визначення підстав щодо оформлення посвідчення з написом «Посвідчення члена сім'ї загиблого» органами праці та соціального захисту населення.

\_\_\_\_\_ (посада особи, яка підписує довідку)

\_\_\_\_\_ (військове або спеціальне звання) \_\_\_\_\_ (підпис) \_\_\_\_\_ (прізвище та ініціали)

М.П.

## Виплати членам сім'ї загиблого

**СУМА  
ВИПЛАТИ**

1 321 500

ГРН.

750 прожиткових  
мінімумів

**УВАГА!**

Сума може змінюватися відповідно до встановленого прожиткового мінімуму для працездатного населення на дату загибелі особи.

**Ділиться** рівними частками між членами сім'ї, батькам та утриманцям загиблого (померлого)

**УВАГА!**

Отримати виплату можна протягом трьох років з дня виникнення такого права (ч.8 ст. 16-3 Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей")

Кошти виплачуються у разі загибелі (смерті),  
яка настала внаслідок:



виконання обов'язків  
військової служби



захворювання,  
пов'язаного з виконанням  
військової служби



виконання обов'язків  
служби під час навчальних/  
спеціальних зборів



захворювання  
під час проходження  
військової служби

## Документи для виплати одноразової грошової допомоги

- Заява кожного повнолітнього члена сім'ї, в разі наявності неповнолітніх дітей – одного з батьків (Зразок заяви є у військкоматі)
- Копія свідоцтва про смерть (видає РАЦС за місцем проживання)
- Витяг з наказу про виключення загиблого (померлого) зі списків особового складу військової частини (Видає військова частина)
- Висновок ВЛК про причинний зв'язок загибелі (смерті) військовослужбовця, лікарське свідоцтво про смерть, акт спеціального розслідування нещасного випадку зі смертельним наслідком
- витяг із особової справи про склад сім'ї (видає військова частина)
- Копія про склад сім'ї з ЖЕКу, сільської/селищної ради
- Копія свідоцтва про шлюб (для виплати допомоги дружині/чоловікові)
- Копія свідоцтва про народження дітей (для виплати допомоги дітям)
- Копія свідоцтва про народження померлого (для виплати допомоги батькам)
- Довідка про перебування на утриманні у загиблого (померлого) утриманців.
- Копія паспорту заявника
- Копія ідентифікаційного коду заявника
- Копія посвідчення про призначення особи опікуном чи піклувальником
- Реквізити банківського рахунку

## Порядок виплати ОГД згідно відомчих постанов

Зібраний пакет документів подається до районного військоммату (для загиблих ЗСУ), до регіональних осередків Нацполіції або до відповідальних відомств, в яких служили загиблі особи

Завірений пакет документів передається в Департамент фінансів відповідного силового відомства

Департамент фінансів передає перевірені документи на розгляд Комісії з призначення ОГД

Комісія надає рекомендації керівнику відомства щодо рішення про призначення ОГД

Керівнику відомства приймає рішення про призначення ОГД та перерахування коштів

Визначена рішенням керівнику відомства сума перераховується на рахунок заявника

### УВАГА!

Документи можуть подаватися на розгляд міжвідомчої комісії згідно постанови КМУ №336: Комісія перевіряє відомості заявника через силові відомства та передає протокол рішення для виплати.



## Допомога на поховання

8500

ГРН.

5 прожиткових мінімумів на добу загибелі військовослужбовця на проведення похорону і спорудження пам'ятників



виплата сім'ї та батькам

### ПІДСТАВА:

п. 4 ст. 15 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей»  
п.7 Постанови КМУ №829 від 22.05.2000 «Про грошове забезпечення військовослужбовців»

### УВАГА!

Додаткова допомога на поховання може надаватися за рішеннями органів місцевого самоврядування.

Допомога на поховання надається на підставі:

- заяви;
- копії паспорта;
- копії ідентифікаційного коду;
- копії свідоцтва про смерть;
- копії документу, який підтверджує ступінь спорідненості;
- копії документу, який підтверджує участь в антитерористичній операції.

### 3.4 Соціально-правові гарантії (пільги)

#### Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» №3551-ХІІ від 22.10.1993

СТАТУС	УБД СТ.6,12	ІНВАЛІД ВІЙНИ СТ.7, 13	ЧЛЕН СІМ'Ї ЗАГИБЛОГО СТ.9, 15
Безкоштовні ліки	+	+	+
Зубопротезування	Першочергово	Позачергово	Першочергово
Санаторно-курортне лікування	+	Позачергово	+
Обслуговування в закладах охорони здоров'я	+	+	+
Обслуговування в аптеках	Першочергово	Позачергово	Першочергово
Щорічне медичне обстеження + диспансеризація	+	+	+
Квартплата	Знижка 75 %	Знижка 100 %	Знижка 50 %
Комунальні послуги (газ, електрика, опалення, вода)	Знижка 75 %	Знижка 100 %	Знижка 50 %
Опалення будинків	Знижка 75 %	Знижка 100 %	Знижка 50 %
Проїзд	+	+	-
Забезпечення автомобілем	-	+	-
Забезпечення житлом	Першочергово	Позачергово	Першочергово
Земельні ділянки	Першочергово	Першочергово	Першочергово
Ремонт будинків і квартир	+	+	+
Позика на будівництво	+	+	+
Звільнення від орендної плати	-	За гаражі для спеціальних засобів пересування + надання безоплатної парковки	-
Вступ до кооперативів	Першочергово	Першочергово	Першочергово

СТАТУС	УБД СТ.6,12	ІНВАЛІД ВІЙНИ СТ.7, 13	ЧЛЕН СІМ'Ї ЗАГИБЛОГО СТ.9, 15
Освіта Позаконкурсний вступ до вищих навчальних закладів	+	-	+
Виплата 100% середньої з/п в разі тимчасової непрацездатності	+	+	+
Щорічна відпустка у зручний час	+	+	+
2 тижні додаткової відпустки	Із збереженням заробітної плати	Із збереженням заробітної плати	Без збереження заробітної плати
Переважне право на залишення на роботі при скороченні	+	+	+
Послуги зв'язку	Позачергово	Позачергово	Позачергово
Встановлення стаціонарних телефонів + знижка на абонплату	+	+	+
Пільгове торговельне обслуговування	-	В спецмагазинах	-
Першочергове обслуговування	+	+	+
Виплати до 5 травня	1 200 грн	до 3 500 грн	600 грн
Мінімальний розмір пенсії (без урахування надбавок, підвищень та інших доплат)	1 373 грн	1 група - 1 647,60 грн., 2 група - 1 510,30 грн., 3 групи - 1 441,65 грн.	2 746 грн
Пільги зі сплати податків, зборів, мита та інших платежів до бюджету	+	+	+

**УВАГА!**

- Особа одночасно може мати лише одне посвідчення та один статус
- В разі встановлення інвалідності на визначений термін та непоновлення її після його спливу, особа здає посвідчення інваліда війни та отримує посвідчення учасника бойових дій



## Медичне забезпечення



### БЕЗКОШТОВНІ ЛІКИ ТА ЛІКАРСЬКІ ЗАСОБИ

Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»  
п.1, ст. 12,13,15



**Учасники бойових дій**



**Інваліди війни**



**Члени сімей загиблих**



**ДОКУМЕНТИ  
ДЛЯ ОТРИМАННЯ**

- Рецепт лікаря
- Ветеранське посвідчення

## ДЕ МОЖНА ОТРИМАТИ



Безкоштовні ліки, лікарські засоби можна отримати в аптеках, при медичному закладі, лікар якого видав рецепт на лікування наступних захворювань:



Онкологічні захворювання  
Гематологічні захворювання  
Діабет (цукровий і нецукровий)  
Ревматизм  
Ревматоїдний артрит  
Пухирчатка  
Системний гострий вовчак  
Системні, хронічні, тяжкі захворювання шкіри  
Сифіліс  
Лепра  
Туберкульоз  
Аддісонова хвороба  
Гепатоцеребральна дистрофія  
Фенілкетонурія  
Шизофренія та епілепсія  
Психічні захворювання (інвалідам I та II груп, а також хворим, які працюють в лікувально-виробничих майстернях психоневрологічних і

психіатричних закладів)  
Стан після операції протезування клапанів серця  
Гостра переміжна порфірія  
Муковісцидоз  
Тяжкі форми бруцельозу  
Дизентерія  
Гіпофізарний нанізм  
Стан після пересадки органів і тканин  
Бронхіальна астма  
Хвороба Бехтерева  
Міостенія  
Міопатія  
Мозочкова атаксія Марі  
Хвороба Паркінсона  
Інфаркт міокарду (перші шість місяців)  
Дитячий церебральний параліч  
СНІД, ВІЛ-інфекція  
Післяопераційний гіпотиреоз,

у тому числі з приводу раку щитовидної залози  
Гіпопаратиреоз  
Вроджена дисфункція кори наднирників

**Постанова КМУ  
№1303 від  
17.08.1998** «Про впорядкування безоплатного та пільгового відпуску лікарських засобів за рецептами лікарів у разі амбулаторного лікування окремих груп населення та за певними категоріями захворювань»

**УВАГА!**

Безоплатний відпуск лікарських засобів провадиться **лише у разі амбулаторного лікування основного захворювання**, за яким хворим надано пільги. Хворі на СНІД та ВІЛ-інфіковані незалежно від основного захворювання мають право на безоплатний відпуск лікарських засобів за наявності в них будь-яких інших захворювань.

**ЯКІ ЛІКИ  
НАДАЮТЬСЯ  
БЕЗКОШТОВНО:**

аптеки можуть закупляти і відповідно, безкоштовно надавати лікарські засоби, які містяться в переліку, передбаченому Постановою КМУ №333 від 25 березня 2009 року «Деякі питання державного регулювання цін на лікарські засоби і вироби медичного призначення»



**БЕЗКОШТОВНЕ ЗУБОПРОТЕЗУВАННЯ\***

\*Крім протезування дорогоцінних металів



Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»  
**п.2, ст. 12,13,15**



**Учасники бойових дій**



**Інваліди війни**



**Члени сімей загиблих**

мають право на безкоштовне зубопротезування **на підставі ветеранського посвідчення в державних закладах охорони здоров'я.**

**ЗУБОПРОТЕЗУВАННЯ ФІНАНСУЄТЬСЯ З МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ**

В разі відмови у наданні пільги слід звертатися до територіальних структурних підрозділів з питань охорони здоров'я за місцем проживання (обласних, міських)

**ІНШІ ПІЛЬГИ У СФЕРІ МЕДИЧНОГО ЗАБЕЗПЧЕННЯ**



Щорічне медичне обстеження і диспансеризація



Користування при виході на пенсію поліклініками та госпіталами, в тому числі військовими госпіталами та госпіталами ветеранів війни



Першочергове обслуговування в лікувально-профілактичних закладах, аптеках та першочергова госпіталізація

**Надаються на підставі посвідчень**

- Учасника бойових дій
- Інваліда війни
- Члена сім'ї загиблого



ПОСВІДЧЕННЯ

## Санаторно-курортне лікування

Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»  
**Ст. 12, п.3 ; ст 13, п.3; ст.15, п.3**



**Учасники бойових дій**



**Інваліди війни**



**Члени сімей загиблих**

**мають право на безоплатне забезпечення санаторно-курортним лікуванням або компенсація вартості самостійного санаторно-курортного лікування.**

**Путівки надаються тривалістю 18-21 день та можуть бути продовжені терміном до 10 днів**



Путівки надаються тривалістю 18-21 день, а для інвалідів I та II групи із захворюваннями нервової системи (з наслідками травм і захворюваннями хребта та спинного мозку) — відповідно до медичних рекомендацій — 35 днів у санаторіях спінального профілю”.

**Законодавством передбачено можливість учасника АТО самостійно обрати санаторій для оздоровлення. Для цього необхідно:**

Вибрати бажаний санаторій

Повідомити управління соцзахисту про обраний санаторій

Управління соцзахисту перевіряє заклад на відповідність встановленим вимогам.

Між органом соцзахисту, особою та адміністрацією санаторію укладається тристоронній договір про отримання путівки та надання лікування

### УВАГА!

Оплата путівки проводиться лише після проходження курсу лікування. Якщо обраним санаторієм надаються неякісні послуги, то особа має право відмовитись від укладання договору з цим санаторієм та обрати собі інший санаторій.

## Порядок забезпечення санаторно-курортним лікуванням Для одержання санаторно-курортного лікування потрібно:

Стати на облік в структурному підрозділі з питань соціального захисту населення районних, районних в м. Києві державних адміністрацій, виконавчих органах міських рад для санаторно-курортного лікування.

Подати документи (особисто або через уповноважену особу) до органу соц. захисту населення за зареєстрованим місцем проживання або за місцем обліку в структурних підрозділах з питань соціального захисту.

Працівники органів соц. захисту населення:

- нададуть ґрунтовну консультацію щодо забезпечення санаторно-курортним лікуванням;
- ознайомлять із відповідним переліком санаторно-курортних закладів, які здійснюють лікування;
- видають санаторно-курортну путівку.

### Перелік документів

- паспорт (копія та оригінал);
- заява на видачу путівки;
- медична довідка лікувальної установи за формою № 070/о (зразок на стр ...);
- копія посвідчення учасника бойових дій або інваліда війни та документ, що підтверджує безпосереднє залучення особи до виконання завдань антитерористичної операції в районах її проведення (оригінал подається для перевірки);
- копія військового квитка (за наявності).

## Державна програма психологічної реабілітації

Закон України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» Постанова КМУ №221 від 31.03.2015 Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті на психологічну реабілітацію учасників АТО



**Учасники бойових дій**



**Інваліди війни**

**мають право пройти психологічну реабілітацію  
у відповідних реабілітаційних центрах**

**Послуги з психологічної реабілітації надаються безкоштовно**  
реабілітаційними установами на підставі направлення місцевого органу соцзахисту

Психологічна реабілітація триває **14 календарних днів**  
Послуги надаються на підставі індивідуального плану реабілітації

**Порядок отримання психологічної реабілітації**  
**Для проходження психологічної реабілітації потрібно:**

Подати заяву на проходження психологічної реабілітації до місцевого органу соцзахисту за місцем реєстрації або фактичного проживання

До заяви додати копію ветеранського посвідчення та копію одного з документів, що підтверджують безпосередню участь в АТО

### **УВАГА!**

В межах місцевих бюджетів можуть виділятися додаткові кошти на психологічну реабілітацію. Психологічні послуги надаються також лікувальними закладами, організаціями не державного сектору (громадськими організаціями, приватними психологами волонтерами).



## ПІЛЬГИ НА ПРОЇЗД

Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»



### БЕЗКОШТОВНИЙ ПРОЇЗД

**УБД**  
п.7, 17 ст.12

**ІНВАЛІД ВІЙНИ**  
п.7, 21 ст.13

**СУПРОВОДЖУЮЧИЙ  
ІНВАЛІДА І ГР**

Всіма видами міського  
пасажирського  
транспорту

+

+

+

Автомобільним  
транспортом  
загального  
користування в  
сільській місцевості

+

+

-

Міжміським  
залізничним,  
водним, повітряним  
або автомобільним  
транспортом

Туди і назад 1 раз  
на 2 роки або  
Туди і назад  
1 раз/рік з 50%  
знижкою

I і II гр - туди  
і назад 1 раз /рік  
III гр - туди  
і назад 1 раз/2роки  
або Туди і назад  
1 раз/рік з 50%  
знижкою

Туди і назад 50%  
знижка 1 раз/рік  
3 1.10 по 15.05 - 50%  
знижки на необмежену  
кількість поїздок

Автобусами приміських  
і міжміських  
маршрутів, у тому  
числі внутрірайонних,  
внутрі- та міжобласних  
незалежно від відстані  
та місця проживання

+

+

-

7 травня 2017 року набув чинності ЗУ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впровадження автоматизованої системи обліку оплати проїзду в міському пасажирському транспорті», прийнятий 17 січня 2017 року №1812-VIII. Закон передбачає введення єдиного електронного квитка для оплати проїзду в міському пасажирському транспорті.

На даний момент над впровадженням електронного квитка працюють такі міста як Київ, Львів, Дніпро, Вінниця, Миколаїв та Ужгород. Порядок отримання електронного квитка визначається органами місцевого самоврядування.

### УВАГА!

Зазначені пільгові категорії громадян можуть отримати електронний квиток безкоштовно. Право на безкоштовний проїзд за ними зберігається.

Для отримання детальної інформації звертайтеся в органи місцевого самоврядування.



## Пільги на проїзд членів сімей загиблих



Закон України «Про соціальний та правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» **ст. 14, п.4**

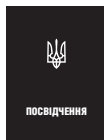


Лише батьки військовослужбовців, які загинули мають право на безкоштовний проїзд всіма видами транспорту та на 50% відсотків знижки при користуванні міжміськими видами транспорту



Дружина, діти та інші члени сім'ї права на пільговий проїзд НЕ мають, якщо інше не встановлено за рішенням органу місцевого самоврядування

## ПІДСТАВИ ДЛЯ ОТРИМАННЯ ПРАВА НА БЕЗКОШТОВНИЙ ПРОЇЗД



Посвідчення УБД  
Інваліда війни



Талони на проїзд  
(видаються разом з посвідченням)

### УВАГА!

Згідно рішень органів місцевого самоврядування в деяких місцях безкоштовний проїзд може надаватися на підставі довідки про участь в АТО. Інформацію можна отримати в місцевих адміністраціях.

## КОРИСНО ЗНАТИ!

Перевізник надає право безкоштовного проїзду на підставі договору, укладеного з органами місцевої влади про компенсацію в разі надання пільгового проїзду. Це означає:

Перевізник отримає компенсацію за те, що провезе пільговика



Відсутність договору не може бути причиною відмови у наданні пільгового проїзду, хоча саме на це часто посилаються перевізники, відмовляючи у проїзді



### Міський пасажи́рський транспорт

**Безкоштовний** проїзд надається на підставі посвідчення або електронного квитка. При вході в транспорт пред'являти водію/контролеру посвідчення УБД/інваліда війни



### Транспортний збір

Особи, що користуються пільгами звертаються у квиткову касу автостанції для внесення відповідної позначки до касової відомості та отримання квитка на пільговий проїзд



### Міжміський та/або приміський транспорт

Особи, що користуються пільгами звертаються у квиткову касу автостанції для внесення відповідної позначки до касової відомості та отримання квитка на пільговий проїзд



### Залізничний, водний, повітряний або міжміський автомобільний транспорт

Квитки видаються в обмін на проїзні талони, які видаються разом з посвідченням УБД/інваліда війни відповідними органами

## УВАГА!

Квиток, не посвідчення УБД, дає право на проїзд міжміським та приміським транспортом



Проїзд  
у маршрутних  
таксі

Маршрутки надають право безкоштовного проїзду в разі наявності договору з органами місцевого самоврядування. В більшості випадків такі договори та домовленості є.

**Обмежень** щодо кількості пільгових місць в транспорті чи протягом одного маршруту законодавством НЕ передбачено

## Якщо Вам відмовляють у пільговому проїзді:

1. Уточніть назву та контактні дані перевізника, ПІБ водія. Запишіть номер транспортного засобу, дату, час та маршрут, на якому була отримана відмова. Увага! Інформація про перевізника, як правило, розміщена коло водія.
2. Якщо бажаєте продовжити проїзд, оплатіть його вартість.
3. Зателефонуйте перевізнику і спокійно поясніть ситуацію, яка виникла з водієм. Корисна порада: в розмові зазначте, що плануєте звертатись до прокуратури та Укртрансінспекцію.
4. Якщо в телефонному порядку ситуація не вирішиться, напишіть заяву у трьох примірниках: прокуратура, Укртрансбезпека, орган місцевого самоврядування, де здійснюється маршрут. До заяви обов'язково додайте копію посвідчення УБД і копію проїзного квитка, якщо довелось його купити



### ЗА КОДЕКСОМ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ (СТ. 133-1)



Відповідають:

- водії транспортних засобів;
- громадяни - суб'єкти підприємницької діяльності (пасажирські перевізники)

Сума штрафу:

вісім неоподатковуваних мінімумів доходів громадян



### ЗА ЗАКОНОМ «ПРО АВТОМОБІЛЬНИЙ ТРАНСПОРТ» (СТ. 60)



Відповідають:

- автомобільні перевізники.

Сума штрафу:

десять неоподатковуваних мінімумів доходів громадян

Розглядають справи про накладення штрафів



### ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З БЕЗПЕКИ НА ТРАНСПОРТІ (УКРТРАНСБЕЗПЕКА)



**ДІЙ У РАЗІ БЕЗПІДСТАВНОЇ ВІДМОВИ У БЕЗКОШТОВНОМУ ПРОЇЗДІ**

Написати скаргу до територіального органу УКРТРАНСБЕЗПЕКИ, органів місцевого самоврядування

## ЗРАЗОК СКАРГИ

Державна інспекція України з безпеки на наземному транспорті  
 \_\_\_\_\_ обласна державна адміністрація  
 Підрозділ інфраструктури і туризму

Від \_\_\_\_\_  
 Адреса \_\_\_\_\_  
 Тел. \_\_\_\_\_

Я, \_\_\_\_\_, захищав незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України під час проведення антитерористичної операції та отримав статус учасника бойових дій/інваліда війни (посвідчення № \_\_\_\_\_ від \_\_\_\_\_).

\_\_\_\_\_ 2015 року я мав намір здійснити поїздки до \_\_\_\_\_. З метою переїзду я намагався скористатися автобусом, що здійснює постійні перевезення за маршрутом \_\_\_\_\_ номер маршруту \_\_\_\_\_, державний номер автобусу, \_\_\_\_\_, перевізник \_\_\_\_\_ (код ЄДРПОУ \_\_\_\_\_). Зайшовши до автобусу, я пред'явив документ, що підтверджує наявність пільги на безкоштовний проїзд – посвідчення учасника бойових дій/інваліда війни, однак водій \_\_\_\_\_ (кондуктор \_\_\_\_\_) відмовили мені у наданні послуги з перевезення та у грубій формі наказавши залишити автобус. Таким чином, мені було відмовлено у наданні послуг з перевезення.

За вимогами Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» учасники бойових дій/інваліди війни мають право на безплатний проїзд усіма видами міського пасажирського транспорту, автомобільним транспортом загального користування в сільській місцевості, а також залізничним і водним транспортом приміського сполучення та автобусами приміських і міжміських маршрутів, у тому числі внутрірайонних, внутрі- та міжобласних незалежно від відстані та місця проживання.

За вимогами ст.37 Закону України «Про автомобільний транспорт» автомобільному перевізнику, який здійснює перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування, забороняється відмовлятися від пільгового перевезення, крім випадків, передбачених законом. Безпідставна відмова від пільгового перевезення тягне за собою відповідальність згідно із законом.

Щодо підстав для відмови у перевезенні автобусами, статтю 40 Закону передбачено: водій автобуса має право не допускати до поїздки пасажирів, який не має квитка, порушує громадський порядок у салоні автобуса, забруднює його, пасажирів або їх речі. Будь-яких дій, передбачених статтю 40 Закону я не вчиняв.

Пунктом 145 розділу VI Правил надання послуг пасажирського автомобільного транспорту, затверджених Постановою КМУ від 18 лютого 1997р. №176 (зі змінами і доповненнями) передбачено, що перевізник зобов'язаний, крім іншого, забезпечити дотримання персоналом вимог законодавства про автомобільний транспорт та захист прав споживачів та здійснювати перевезення пасажирів, яким згідно із законодавством надано пільги щодо плати за проїзд. За вимогами пункту 149 зазначених Правил водію автобуса забороняється відмовляти пасажирів в обслуговуванні, крім передбачених законодавством та цими Правилами випадків.

Таким чином, підстав для відмови від пільгового перевезення не було.

Враховуючи викладене, прошу розглянути ситуацію, щодо порушення моїх законних прав та вжити заходів визначених чинним законодавством.

Відповідь за результатом розгляду мого звернення прошу направити на адресу:

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_






(дата) (ПІП)

\_\_\_\_\_

(підпис)

## Забезпечення земельними ділянками

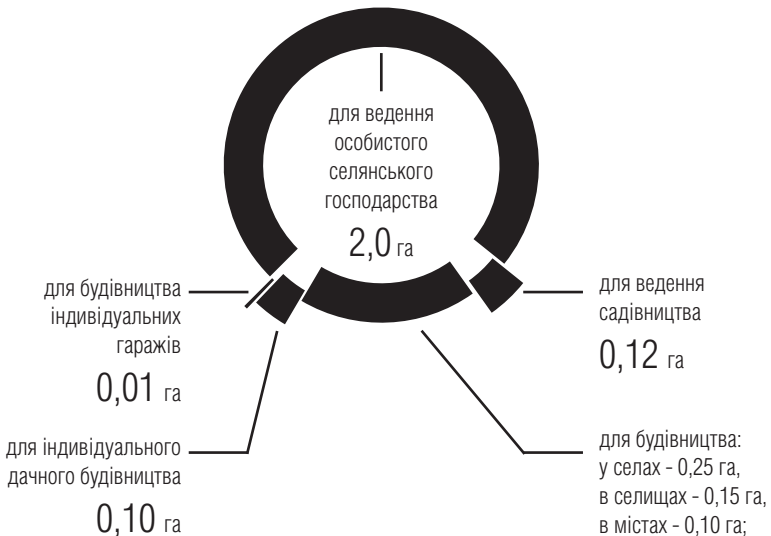
Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»  
ст. 12 (п.14), ст.13 (п.18), ст.15 (п.15)

 <b>Учасники бойових дій</b>	} <b>мають право на першочергове відведення земельних ділянок для:</b>	 індивідуального житлового будівництва
 <b>Інваліди війни</b>		 садівництва і городництва
 <b>Члени сімей загиблих</b>		

### УВАГА!

Земельні ділянки виділяються лише, якщо особа раніше не скористалася правом на приватизацію землі відповідного цільового призначення

Кожен громадянин України може один раз скористатися правом на виділення по одній земельній ділянці з таких видів цільового призначення:



Де знайти земельну ділянку:



Вибрати з ділянок, позначених білим кольором на сторінці <http://map.land.gov.ua/kadastrova-karta>



Звернутися до територіальних управлінь Держгеокадастру



Звернутись до сільської, селищної, міської ради за місцезрозрашуванням ділянки

**УВАГА!**

Розташування земельної ділянки не залежить від місця реєстрації особи, яка має право на виділення земельної ділянки. Проживаючи у Києві, можна просити виділити земельну ділянку у Львові

Порядок виділення земельної ділянки



Етап приватизації	Куди звертатися	Документи, які треба подати	Строк виконання	Документ, який отримусте	Корисні поради
Дозвіл на розроблення проекту землеустрою	Міська, селищна, сільська рада, головне управління Держгеокадастру у відповідній області, районна, обласна державна адміністрація	1) клопотання із зазначенням цільового призначення земельної ділянки та її орієнтовні розміри (зразок клопотання є в органі, до якого його подасте) 2) графічні матеріали, на яких зазначено бажане місце розташування земельної ділянки 3) документи, які підтверджують статус учасника АТО	1 місяць	Дозвіл щодо відведення земельної ділянки	Дозвіл на розроблення проекту землеустрою надається безоплатно та має необмежений строк дії. Якщо протягом 1 місяця з дня реєстрації клопотання не надано дозволу на розроблення проекту земельної ділянки або мотивовану відмову у його наданні, то Ви, у місячний строк з дня закінчення зазначеного строку, маєте право замовити розроблення проекту землеустрою без надання такого дозволу. Для цього необхідно письмово повідомити відповідний орган виконавчої влади або орган місцевого самоврядування, до якого подавали клопотання, та додати договір на виконання робіт із землеустрою щодо відведення земельної ділянки.
Розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки	Суб'єкти господарювання, що є виконавцями робіт із землеустрою згідно з законом (перелік є на сайті Держгеокадастру в рубриці «Напрями діяльності», розділ «Сертифікація»	Дозвіл на розроблення проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки	Згідно з угодою сторін, але не більше 6 міс. з моменту укладення договору	Проект землеустрою щодо відведення земельної ділянки	Проект землеустрою подається на погодження розробником. Кожен орган розглядає та погоджує проект землеустрою самостійно та незалежно від погодження проекту іншими органами. Висновок про погодження проекту землеустрою надається безоплатно та строк його дії необмежений
Погодження проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки	Територіальний орган Держгеокадастру в районах (містах); структурний підрозділ райдержадміністрації у сфері містобудування та архітектури або виконавчий орган міської ради у сфері містобудування та архітектури (якщо ділянка в межах населеного пункту або на ній планується будівництво); інші органи виконавчої влади згідно зі статтею 186-1 Земельного кодексу України в залежності від місця розташування земельної ділянки (об'єкт природно-заповідного фонду, прибережна захисна смуга пам'ятка культурної спадщини, землі історико-культурного, лісогосподарського призначення, водного фонду)	Оригінал проекту землеустрою (територіальному органу Держгеокадастру) та копія проекту землеустрою (іншим органам)	10 робочих днів	Висновок про погодження проекту землеустрою	Проект землеустрою подається на погодження розробником. Кожен орган розглядає та погоджує проект землеустрою самостійно та незалежно від погодження проекту іншими органами. Висновок про погодження проекту землеустрою надається безоплатно та строк його дії необмежений.
Реєстрація земельної ділянки	Державний кадастровий реєстратор	1) заява про державну реєстрацію земельної ділянки (за формою згідно з додатком 22 постанови КМУ від 17.10.2012 №1051); 2) оригінал документації із землеустрою, яка є підставою для формування земельної ділянки; 3) документація із землеустрою, яка є підставою для формування земельної ділянки у формі електронного документа.	14 календарних днів	Витяг з Державного земельного кадастру про земельну ділянку	Заява з доданими документами надається заявником особисто чи уповноваженою ним особою або надсилається поштою цінним листом з описом вкладення та повідомленням про вручення. Витяг з Державного земельного кадастру про земельну ділянку надається безоплатно та містить всі відомості про земельну ділянку, внесені до Поземельної книги. Складовою частиною витягу є кадастровий план земельної ділянки.



Етап приватизації	Куди звертатися	Документи, які треба подати	Строк виконання	Документ, який отримувати	Корисні поради
Затвердження проекту землеустрою	Міська, селищна, сільська рада, головне управління Держгеокадастру у відповідній області, районна, обласна державна адміністрація	Погоджений проект землеустрою; позитивний висновок державної експертизи землепорядної документації (у разі необхідності згідно із законом)	Двоцикловий строк	Рішення про затвердження проекту землеустрою та надання земельної ділянки у власність	
Реєстрація права власності на землю	Міністерство юстиції			Інформаційна довідка Державного реєстру речових прав на нерухоме майно	

**УВАГА!**

Відповідно до статті 281 Податкового кодексу України учасники бойових дій, інваліди війни, учасники війни, в тому числі із числа учасників АТО, члени сімей загиблих звільняються від сплати земельного податку.

## Забезпечення ЖИТЛОМ

### Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» ст. 12 (п.14), ст.13 (п.18), ст.15 (п.15)



**право на поліпшення  
житлових умов мають**



**Учасники  
бойових дій**



**Інваліди  
війни**



**Члени сімей  
загиблих**

Жилі приміщення надаються, враховуючи кількість членів сім'ї особи, яка має право на пільгу



Надається  
**13,65 кв.м.**  
на одну особу

але

не менше  
**9 кв.м.**



На квартирний облік беруться особи, які постійно проживають або зареєстровані у даному населеному пункті. Житло може бути надане, якщо віділено фінансування з бюджету на окремі програми для окремих категорій населення. Про наявність програм можна дізнатися з Закону України «Про Державний бюджет».

### Підстави для поліпшення житлових умов:



Приміщення не відповідає встановленим санітарним і технічним вимогам

#### Встановлюється:

інженерно-технічними працівниками ЖЕО  
за участю представників громадськості

#### Підтверджується:

- актом обстеження стану жилого будинку з відповідним висновком;
- технічним паспортом жилого будинку з даними про його фізичну зношеність;
- висновком проектної або науково-дослідної організації (при необхідності) щодо технічного стану будинку (приміщення) та про неможливість/недоцільність проведення капремонту;
- висновком органу або закладу санітарно-епідеміологічної служби щодо відповідності жилого будинку (жилого приміщення) санітарним вимогам.



### Площа житла нижча за встановлений рівень

**Визначається**  
виконавчими комітетами обласних, Київської і Севастопольської міських Рад, разом з радами профспілок



### Проживання у гуртожитку



### Тяжка форма хронічного захворювання, що не дозволяє

проживати в комунальній квартирі або в одній кімнаті з членами своєї сім'ї

### Перелік захворювань

у Додатку 1 до Наказу МЗ УССР від 08.02.85 № 52



### Проживання за договором піднайму

жилого приміщення в будинках державного або громадського житлового фонду чи за договором найму жилого приміщення в будинках



### Проживання в одній кімнаті по дві і більше сім'ї,

незалежно від родинних відносин, або осіб різної статі старші за 9 років, крім подружжя



### Проживання

понад 5 років за договором найму (оренди) в будинках (квартирах), що належать громадянам на праві приватної власності

## Документи



### Для постановки на квартирний облік потрібно зібрати наступні документи

- заява про взяття на квартирний облік (підписується членами сім'ї, які разом проживають)
- довідка з місця проживання про склад сім'ї та прописку (форма 3, видає ЖЕО);
- довідки про те, чи перебувають члени сім'ї на квартирному обліку за місцем роботи (у виконавчому комітеті місцевої Ради);
- копія посвідчення УБД/інваліда війни/члена сім'ї загиблого.
- копії паспорту (свідчення про народження) та ідентифікаційного коду всіх членів сім'ї;



### Документи, залежно від підстави постановки на облік:

- акт обстеження житлових умов;
- довідка/виписка з рішення виконавчого комітету місцевої Ради про невідповідність жилого приміщення встановленим санітарним та технічним нормам
- копія договору піднайму/найму жилого приміщення
- оригінал висновку лікарсько-консультативної комісії про наявність тяжкої форми хронічного захворювання
- інші документи при необхідності запитуються виконавчим комітетом місцевої Ради або адміністрацією підприємства, установи, організації
- копію технічного паспорту квартири або копії сторінок технічного паспорту будинку, свідоцтво про право власності;

## Порядок постановки на квартирний облік

п. 13 Постанови Ради Міністрів Української РСР і Української республіканської ради професійних спілок від 11 грудня 1984р. №470 "Про затвердження Правил обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов, і надання їм жилих приміщень в Українській РСР

**1**

Звернутись за консультацією та отримати форму заяви

За місцем проживання до виконавчого комітету районної, міської, районної в місті, селищної, сільської Ради депутатів

За місцем роботи до підприємств, установ, організацій, що мають житловий фонд і ведуть житлове будівництво

**2**

Зібрати необхідні документи та подати до відділу, що здійснює зарахування на квартирний облік.

**3**

Рішення щодо взяття на квартирний облік повинно бути винесене у місячний строк з дня подання всіх документів.

**УВАГА!**

Громадяни, які перебувають на квартирному обліку проходять щорічну перереєстрацію, в ході якої перевіряються їх облікові дані.

**4**

Отримати письмову відповідь з повідомленням дати взяття на облік, виду і номера черги або підстави відмови у задоволенні заяви.

**5**

Дочекатися своєї черги серед осіб, що мають право на першочергове отримання житла.

**6**

Отримати ордер на жиле приміщення.

**УВАГА!**

Члени сімей загиблих та інваліди війни I та II групи мають право на грошову компенсацію в разі неотримання житла



## ГРОШОВА КОМПЕНСАЦІЯ ЗА НЕОТРИМАНЕ ЖИТЛО

**Постанова КМУ від 19 жовтня 2016 р. № 719  
(із змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ №119 від 21.02.2017)**

«Питання забезпечення житлом сімей загиблих військовослужбовців, які брали безпосередню участь в антитерористичній операції, а також інвалідів I—II групи з числа військовослужбовців, які брали участь у зазначеній операції, та потребують поліпшення житлових умов»



**інваліди війни  
I та II групи**

**МАЮТЬ ПРАВО ОТРИМАТИ  
ГРОШОВУ ВИПЛАТУ  
НА ПРИДБАННЯ ЖИТЛ**



**члени сім'ї  
загиблого**

### УВАГА!

Для оформлення грошової компенсації необхідно **ПЕРЕБУВАТИ НА КВАРТИРНОМУ ОБЛІКУ!**

**Грошова компенсація надається у порядку черговості постановки на квартирний облік**

### УВАГА!

Членам сім'ї компенсація виплачується одній із категорій родичів — спочатку дружині (чоловікові) і неповнолітнім дітям, які проживають разом; якщо таких немає, то батькам; якщо батьків немає, то повнолітнім дітям і так далі.

## Порядок отримання грошової компенсації:

1

Подати заяву про призначення грошової компенсації до органу соціального захисту населення за місцем перебування на квартирному обліку.

2

З дня прийняття заяви орган соцзахисту населення має 5 робочих днів, щоб для обстеження матеріально-побутові умов заявника та скласти акт за формою, встановлену Мінсоцполітики.

3

Після складення акта обстеження матеріально-побутових умов заявника орган соцзахисту населення має 3 робочі дні для внесення подання на виплату грошової компенсації до спеціальної комісії при місцевій або районній/обласній раді.

4

Комісія має 5 робочих днів для прийняття рішення щодо призначення або відмови в призначенні грошової компенсації.

5

З рішенням про призначення грошової компенсації відкрити спеціальний рахунок в «Ощадбанку»

7

Орган соцзахисту перераховує на спец рахунок грошову компенсацію, про що повідомляє заявнику протягом трьох робочих днів з дня переказу коштів.

### УВАГА!

Гроші на спеціальному рахунку можна витратити тільки на придбання житла. За використання коштів з рахунку слідкує банк. Кошти не можна використати без дозволу органу соціального захисту населення (див. Крок 10).

6

Подати копію договору про відкриття спеціального рахунку в «Ощадбанку» до органу соцзахисту.

До заяви потрібно додати:

- копія паспорту (сторінки 1, 2, 10, 11)
- посвідчення інваліда війни або члена сім'ї загиблого
- довідка про безпосередню участь загиблого військовослужбовця або інваліда в АТО рішення про взяття заявника на квартирний облік із зазначенням складу сім'ї — осіб,
- які разом із заявником перебувають на такому обліку
- довідка про склад сім'ї та прописку (видає ЖЕК)
- рішення про взяття члена сім'ї інваліда на квартирний облік - у разі окремого перебуванні на квартирному обліку особи з інвалідністю та членів її сім'ї
- Письмова згода (у довільній формі) членів сім'ї інваліда (крім малолітніх (до 14 років) та неповнолітніх (до 18 років) дітей), на яких нараховується грошова компенсація, щодо включення їх у розрахунок грошової компенсації
- Документ, що посвідчує родинні стосунки між заявником і загиблим, між малолітніми чи неповнолітніми дітьми і загиблим, між інвалідом і членами його сім'ї, на яких нараховується грошова компенсація, які разом з ним перебувають на квартирному обліку

8

Вибрати житло,  
яке ви бажаєте придбати.

**УВАГА!**

Ви зобов'язані самостійно вибрати житло і укласти договір із продавцем. Ви можете купити житло у будь-якого продавця. Житло може знаходитись у будь-якому населеному пункті України. Якщо житло коштує дорожче ніж надана грошова компенсація, Ви повинні докласти суму, якої не вистачає, на Ваш спеціальний рахунок.

9

Укласти договір купівлі-продажу житла і подати до органу соціального захисту примірник договору купівлі-продажу житла.



В договорі повинно бути зазначено, що житло набувається у власність заявника. Строк виконання договору купівлі-продажу житла не повинен перевищувати двох місяців

10

Орган соціального захисту населення має 5 робочих днів, щоб надати заявникові письмову згоду на перерахування коштів із спеціального рахунка продавцю.

11

Подати до «Ощадбанку» заяву про переказ коштів на придбання житла. Банк перераховує кошти на рахунок будівельника/ продавця житла.

12

Протягом 30 днів оформити право власності на житло і подати витяг з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно про зареєстроване житло до органу соціального захисту.

**УВАГА!**

Якщо ви не подасте витяг, то орган соціального захисту населення вправі вимагати від Вас повернення коштів грошової компенсації.

Гроші потрібно витратити протягом року, інакше гроші будуть повернуті державі! Якщо житло коштувало менше ніж надана Вам компенсація, то решту грошей повертається державі.

## Розмір грошової компенсації визначається за формулою:

$$ГК = (13,65 \times Nc + 35,22 + (10 \times Nn)) \times Vg \times Km + ПЗ$$

де **Nc** — кількість членів сім'ї загиблого військовослужбовця за однією категорією або кількість членів сім'ї інваліда, на яких розраховується грошова компенсація;

**Nn** — кількість членів сім'ї заявника, які є інвалідами I чи II групи або дитино-інвалідом і на яких розраховується грошова компенсація з урахуванням додаткових 10 м<sup>2</sup> жиллої площі на кожного (у тому числі на заявника);

**Vg** — гранична вартість (гривень) 1 кв. метра загальної площі житла для населеного пункту, в якому заявник перебуває на обліку як особа, що потребує поліпшення житлових умов на день звернення за грошовою компенсацією — встановлюється наказом Мінрегіонбуд;

**Km** — коефіцієнт збільшення граничної вартості 1 кв. метра загальної площі житла:

- 1) для м. Києва, Дніпра, Львова, Одеси та Харкова коефіцієнт становить 1,75;
- 2) для міст обласних центрів, а також міст обласного значення з населенням понад 300 тис. чоловік — 1,5;
- 3) для міст обласного значення з населенням від 100 тис. до 300 тис. — 1,25;
- 4) для інших міст — 1;

**ПЗ** — витрати на реєстрацію права власності і сплату потрібних податків.

### УВАГА!

Показники граничної вартості змінюються кожного кварталу. Наразі, середній по Україні становить **8568 грн/м<sup>2</sup>**.

Точний показник дізнавайтесь за телефоном Мінрегіонбуду — **(044) 284-05-54, 284-05-51**



## Державна програма забезпечення доступним житлом

(Постанова КМУ від 11 лютого 2009 р. № 140 «Про затвердження Порядку забезпечення громадян доступним житлом»)

### Державна програма полягає у:

сплаті 50% відсотків вартості придбаного житла за рахунок коштів державного бюджету

**або**

надання іпотечного кредиту за ставкою 7% (за кошти Держмолодьбуду) або 14,5% (за кошти банку)

### Державна підтримка надається



**Учасники бойових дій**



**Інваліди війни**



**Члени сімей загиблих**



**Внутрішньо переміщеним особам**

### Умови для участі у програмі забезпечення доступним житлом:



**Середньомісячний грошовий дохід** (зарплата, грошове забезпечення, пенсія тощо) Ваша + членів Вашої сім'ї у сумі, що не перевищує п'ятикратний розмір середньомісячної заробітної плати у відповідному регіоні

### УВАГА!

Середньомісячна заробітна плата у відповідному регіоні визначається кожного місяця для кожної окремої області Державною службою статистики і публікується на веб-сайті служби – [ukrstat.gov.ua](http://ukrstat.gov.ua)

### ТА відповідати одній з таких вимог

перебувати на квартирному обліку

**або**

не мати у власності житло (ні Ви, ні члени Вашої сім'ї не можете бути власниками житла)

**або**

Вам і членам Вашої сім'ї мати у праві власності житло, площею не більше 13,65 кв. метри на одну особу

**або**

бути внутрішньо переміщеною особою, яка не має житла на не окупованій території

## Перелік документів для участі у програмі

- заява про надання державної підтримки (заповнюється у регіональному управлінні);
- інформація з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно про відсутність у власності житла;
- довідка про реєстрацію місця проживання особи на кожного члена сім'ї, що видана виконавчим органом сільської, селищної, міської ради, сільським головою;
- копія свідоцтва про шлюб;
- копія паспорту;
- копія реєстраційного номера облікової картки платника податків;
- документи, які показують дохід та дохід членів сім'ї (наприклад, довідка з місця роботи щодо розміру зарплати за останні 6 місяців, довідка територіального органу Пенсійного фонду України про розмір пенсійних виплат за останні 6 місяців);
- копія довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи та копії відповідних довідок членів сім'ї громадянина – тільки для внутрішньо переміщених осіб;
- довідка про перебування на квартирному обліку – тільки якщо ви перебуваєте на квартирному обліку (внутрішньо переміщеним особам не потрібно подавати цей документ навіть, якщо вони перебувають на квартирному обліку);
- акт технічного стану житла – тільки для внутрішньо переміщених осіб, житло яких (що розташоване на не окупованій території) зруйноване та не придатне для проживання;

### Вимоги до житла

Площа житла не перевищує 21 кв.м. на одну особу та додатково 10,5 кв.м. на сім'ю (наприклад, для сім'ї з трьох осіб максимальна площа житла – 73,5 кв.м. (21 кв.м. + 21 кв.м. + 21 кв.м. + 10,5 кв.м.).

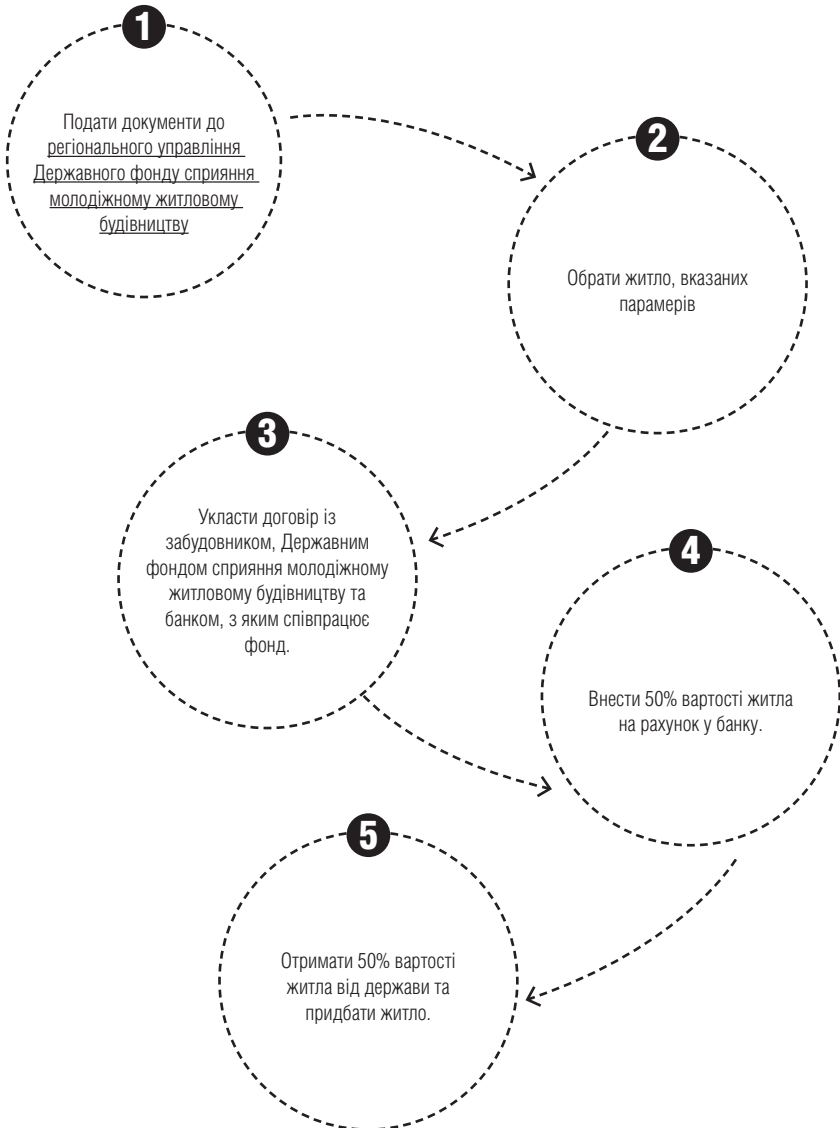
Вартість 1 кв.м. не перевищує опосередковану вартість, яка визначається щоквартально Міністерством регіонального розвитку. При цьому для м.м. Києва, Дніпра, Львова, Одеси та Харкова ця вартість збільшується в 1,75 раза, для міст - обласних центрів, а також міст обласного значення з населенням понад 300 тис. осіб - 1,5 раза, для міст обласного значення з населенням від 100 тис. до 300 тис. - 1,25 раза.

Ви можете придбати житло тільки в об'єктах житлового будівництва, перелік яких затверджує міжвідомча комісія, склад якої визначає Мінрегіонбуд. Перелік таких об'єктів дізнавайтесь при подачі документів.

### УВАГА!

Ви можете обрати житло, яке перевищує максимальну площу і вартість 1 м<sup>2</sup>, але у такому разі ви будете змушені доплатити за різницю вартості житла самостійно.

## Порядок участі у програмі:



## **Корисні посилання**

Адресу регіонального управління Державного фонду сприяння молодіжному житловому будівництву ви можете дізнатися на веб-сайті фонду [molod-kredit.gov.ua](http://molod-kredit.gov.ua) або за телефоном 044 275 14 37 чи 044 275 01 39

Інформацію з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно можна отримати через веб-сайт Кабінету електронних послуг Мін'юсту – [kap.minjust.gov.ua](http://kap.minjust.gov.ua)

## Позики на будівництво

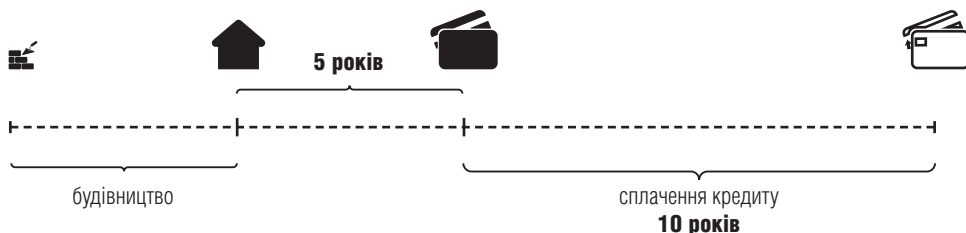
**До прийняття відповідної постанови КМУ про порядок надання позики - норма не діє**

Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»  
**п.15 ст. 12, п.19 ст. 13, п.16 ст. 15**



## Погашення кредиту

Кредит погашається після 5 років з моменту завершення будівництва і може виплачуватись протягом 10 років



## Пільги на житлово-комунальні послуги

Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»  
п.4-5, ст. 12,13,15



### УВАГА!

Пільги надаються незалежно від форми власності та виду житла

Норми споживання, в межах яких надається пільга

Пільга надається на **21 кв.м. площі** на кожну особу, яка має право на знижку та постійно проживає у житловому приміщенні

**При наявності сім'ї** знижка поширюється на **додаткові 10,5 кв.м.**

**Тобто загальна площа, на яку розповсюджується знижка - 31,5 кв.м.**



**Для сімей, що складаються лише з непрацездатних осіб пільга надається на 42 кв.м.** площі на кожну особу, яка має право на знижку та постійно проживає у житловому приміщенні  
Плюс додаткові **21 кв.м.** на членів сім'ї

**Тобто загальна площа, на яку розповсюджується знижка 63 кв.м.**

### УВАГА!

За рішеннями органів місцевого самоврядування учасникам АТО та членам їх сімей можуть надаватися додаткові знижки на оплату комунальних платежів. За додатковою інформацією звертайтеся до сільських, міських, районних, обласних рад за місцем проживання.



## Документи

- Заява про оформлення пільги (зразок надається в управлінні соцзахисту).
- Оригінал та копія ветеранського посвідчення

### УВАГА!

Деякі органи місцевого самоврядування надають пільгу на основі довідки та інших документів, які за-свідчують участь в АТО

- Оригінал та копія паспорту (стор. 1, 2 та сторінка, де зазначена остання реєстрація або зняття з реєстрації).
- Оригінал та копія ідентифікаційного номера
- Оригінал та копія довідки про склад сім'ї з ЖЕО
- Оригінал та копії свідоцтв про народження неповнолітніх дітей пільговика.
- Квитанції про сплату рахунків за комунальні послуги (усі, що є).



Для сімей, що складаються з непрацездатних осіб

### На кожного члена сім'ї, зазначеного у довідці про склад сім'ї, і зокрема с:

неодруженою  
повнолітньою дитиною  
пільговика, яка визнана  
інвалідом з дитинства I  
чи II групи або інвалідом  
I групи

особою, яка проживає  
разом з інвалідом війни  
I групи (при оформленні  
пільги таким інвалідом  
війни) та доглядає за ним  
за умови, що інвалід війни  
не перебуває у шлюбі

непрацездатним  
батьком або матір'ю  
пільговика

особою, яка  
знаходиться під опікою  
або піклуванням  
пільговика (з наданням  
копій документів,  
що підтверджують  
встановлення опіки  
чи піклування)

### Додатково подаються

- Копія та оригінал документу пільговика;
- Копія та оригінал паспорту
- Копія та оригінал ідентифікаційного номера

### УВАГА!

При оформленні пільги за фактичним місцем проживання потрібно надати документальне підтвердження того, що таку пільгу за місцем реєстрації особа не реалізувала. Відповідну довідку можна отримати в управлінні соціального захисту населення за місцем реєстрації, в тому числі надіславши їм письмове звернення рекомендованим листом з повідомленням



**УВАГА!**



Коли декілька членів сім'ї, які проживають разом, мають право на пільги на комунальні платежі, пільги надаються тільки одному з членів сім'ї



Споживач, який має декілька пільг, може обрати одну, більшу за розміром пільгу.

**Як скористатися пільгою членам сім'ї**



Особа, яка має право на пільгу, може скласти довіреність на дружину чи іншого уповноваженого члена сім'ї



Для оформлення пільг нотаріально посвідчувати довіреність не вимагається. Проте, якщо маєте можливість оформити нотаріальну довіреність – це допоможе уникнути зайвих питань



Зверніть увагу, що довіреність вважається належним чином завершеною, якщо на ній стоїть підпис командира військової частини, де Ви служите



В разі, якщо Ви не можете оформити пільгу через те, що перебуваєте на лікуванні в госпіталі, довіреність має право посвідчити начальник лікувального закладу

У випадку оформлення довіреності заяву та всі інші документи на оформлення пільги подає уповноважена особа, пред'явивши довіреність та оригінал паспорту



## Знижки на паливо для осіб, що проживають у будинках без центрального опалення

Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»  
п. 6, Ст. 12, 13, 15.

**Особам, які проживають у будинках без центрального опалення та мають відповідні статуси, надаються відповідні знижки на придбання таких видів палива:**



Норми виділення палива

**Постанова КМУ № 356 від 23.04.2014** «Про встановлення мінімальних норм забезпечення населення твердим паливом і скрапленим газом та граничних показників їх вартості для надання пільг і житлових субсидій за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам».

На одне домогосподарство

1 тонна  
твердого  
палива/рік

1 балон  
скрапленого  
газу/рік

**УВАГА!**

Вартість палива змінюється щороку згідно рішення КМУ

Пільги надються незалежно від виду житла та форми власності на нього.

**КОРИСНО  
ЗНАТИ!**

Місцеві органи влади мають право встановлювати збільшені норми на придбання твердого та рідкого палива для осіб, які мають право на пільги.

### Порядок отримання знижок на паливо:

1 раз на рік особа може звернутися до **органів соціального захисту населення або до сільської ради** за місцем своєї реєстрації для отримання пільги на паливо



#### Перелік документів

- заява у довільній формі. (Може подаватись як від особи, яка має безпосереднє право на пільги, так і від особи, яка нею уповноважена)
- копія і оригінал паспорту заявника;
- копія і оригінал ідентифікаційного номера заявника;
- копія ветеранського посвідчення

**УВАГА!** Деякі органи місцевого самоврядування надають пільгу на основі довідки та інших документів, які за-свідчують участь в АТО)

- довідки від підприємств – надавачів послуг про те, що житлове приміщення не забезпечене електро-, тепло- або газопостачанням.
- довідка про склад сім'ї (зареєстрованих), із зазначенням виду опалення за місцем реєстрації (наприклад, пічне опалення)



Паливо виділяється на домогосподарство за місцем реєстрації особи, яка має право на пільгу



**Розповсюджуються пільги на всіх членів сім'ї, які проживають разом з особою, яка має право на пільги**

### КОРИСНО ЗНАТИ!

Особа може реалізувати своє право на пільгу за фактичним місцем проживання, надавши документальне підтвердження того, що таку пільгу за місцем своєї реєстрації особа не реалізувала.

Відповідну довідку можна отримати в управлінні соціального захисту населення за місцем реєстрації, в тому числі надіславши їм письмове звернення рекомендованим листом з повідомленням

### Як скористатися пільгою членам сім'ї



Особа, яка має право на пільгу може скласти довіреність на дружину чи іншого уповноваженого члена сім'ї.



Для оформлення пільг нотаріально посвідчувати довіреність не вимагається. Проте, якщо маєте можливість оформити нотаріальну довіреність – це допоможе уникнути зайвих питань.



Зверніть увагу, що довіреність вважається належним чином завереною, якщо на ній стоїть підпис командира військової частини, де Ви служите.



В разі, якщо Ви не можете оформити пільгу, через те, що перебуваєте на лікуванні в госпіталі, довіреність має право посвідчити начальник лікувального закладу.

## Пільги на встановлення стаціонарних телефонів

Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»  
ст.12(п.19), ст.13(п.10), ст.15(п.20)



### Учасники бойових дій

знижка на основні роботи -20%;  
знижка на додаткові роботи-50%  
+ -50% від затверджених тарифів  
на користування



### Інваліди війни

100% знижки на встановлення  
стаціонарних телефонів + -50%  
від затверджених тарифів на  
користування



### Члени сімей загиблих

знижка на основні роботи -20%;  
знижка на додаткові роботи-50%  
+ -50% від затверджених тарифів  
на користування



### Документи для оформлення пільги:

### УВАГА!

Пакет документів потрібно  
підготувати у двох екземплярах:  
1. Для управління соцзахисту населення  
2. Для постачальника послуг

- Оригінал та копія ветеранського посвідчення
- Оригінал та копія паспорта
- Оригінал та копія ідентифікаційного номера
- Оригінал і копії квитанцій про сплату рахунків (всі що є)

### УВАГА!

При оформленні пільги за фактичним місцем проживання, потрібно надати документальне підтвердження того, що таку пільгу за місцем реєстрації особа не реалізувала. Відповідну довідку можна отримати в управлінні соціального захисту населення за місцем реєстрації, в тому числі надіславши їм письмове звернення рекомендованим листом з повідомленням

- |  |  |  |
|--|--|--|
| В разі оформлення пільги за фактичним місцем проживання, подається довідка про ненадання пільги за місцем реєстрації | Надавач послуг робить відмітку в договорі про надання послуг | Оплата послуг зв'язку за пільговими тарифами здійснюється з моменту перейменування абонента на особу, яка має право на пільги та перукладання договору |
|--|--|--|

## Як скористатися пільгою членам сім'ї



Особа, яка має право на пільгу може скласти довіреність на дружину чи іншого уповноваженого члена сім'ї.



Для оформлення пільг нотаріально посвідчувати довіреність не вимагається. Проте, якщо маєте можливість оформити нотаріальну довіреність – це допоможе уникнути зайвих питань.










Зверніть увагу, що довіреність вважається належним чином завереною, якщо на ній стоїть підпис командира військової частини, де Ви служите.

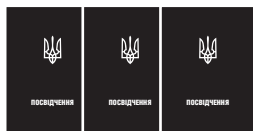


В разі, якщо Ви не можете оформити пільгу, через те, що перебуваєте на лікуванні в госпіталі, довіреність має право посвідчити начальник лікувального закладу.

## Трудові права та гарантії

Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»  
пп.11-13, ст.12,13,15

 <b>Учасники бойових дій</b>	 <b>Інваліди війни</b>	 <b>Члени сімей загиблих</b>	
<b>мають право на:</b>			
 використання чергової щорічної відпустки у зручний час	 <b>+14 днів</b> отримання до 14 додаткових днів відпустки зі збереженням заробітної плати (без збереження з/п для сімей загиблих)	 переважне право на залишення на роботі при скороченні чи реорганізації підприємства	 переважне право на працевлаштування в разі ліквідації підприємства, установи, організації



Пільги надаються на підставі подання копії відповідного ветеранського посвідчення до відділу кадрів та листка



виплата допомоги при тимчасовій непрацездатності в розмірі 100% середньої з/п, незалежно від стажу роботи  
Здійснюється на підставі подання до бухгалтерії роботодавця листка непрацездатності та копії ветеранського посвідчення

### УВАГА!

Сума виплати по непрацездатності в розрахунку на місяць не може перевищувати розмір максимальної величини бази нарахування єдиного внеску, з якої сплачувалися внески в Фонд соцстраху.

## Навчання

Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»  
ст.12, ст.15



### Учасники бойових дій

#### Діти учасників бойових дій

**Діти, один із батьків яких помер в наслідок захворювання, одержаного в період участі в АТО**

#### Діти, зареєстровані як внутрішньо переміщені особи

мають право на державну цільову підтримку для здобуття професійно-технічної та вищої освіти у державних та комунальних навчальних закладах, а саме забезпечується:



повна або часткова оплата навчання у разі зарахування на місце державного (регіонального) замовлення відповідно до умов та правил прийому



пільгові довгострокові кредити для здобуття освіти



соціальні стипендії



безоплатне забезпечення підручниками



безоплатний доступ до мережі Інтернет, систем баз даних у державних та комунальних навчальних закладах



безоплатне проживання в гуртожитку

### УВАГА!

Порядок надання такої підтримки затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2016 р. № 975

### Наказ Міністерства освіти та науки № 1236 від 13.10.2016

**Право на першочергове зарахування** до ВНЗ мають діти, один із батьків із яких загинув/пропав безвісті у р-ні АТО, внаслідок поранення, отриманого в АТО. **Право на вступ за результатами співбесіди** мають особи, які визнані інвалідами війни внаслідок участі в АТО.



### Члени сімей загиблих

Мають право на вступ поза конкурсом до державних та комунальних вищих навчальних закладів на спеціальності, підготовка за якими здійснюється за рахунок коштів відповідно державного та місцевих бюджетів.

### УВАГА!

В межах місцевих бюджетів можуть виділятися додаткові кошти на навчання, в тому числі і для дітей учасників АТО

Для отримання зазначеної пільги необхідно особисто подати до навчально закладу:

1

заяву, в котрій вказати конкретний вид державної цільової допомоги, на яку ви претендуєте

2

оригінали та завірені копії документів, що підтверджують право на отримання пільги



Документи, які підтверджують право на одержання державної цільової підтримки:

**учасники бойових дій** подають посвідчення учасника бойових дій

**діти учасників бойових дій** подають свідоцтво про народження особи (здобувача освіти) та посвідчення учасника бойових дій (батька або матері здобувача освіти)

**члени сімей загиблих** подають посвідчення члена сім'ї загиблого

## УВАГА!

У разі відмови в отриманні пільги необхідно:

1. Звернутися безпосередньо до ректора(директора) навчального закладу;
2. Звернутися до Міністерства освіти та науки України зі скаргою.

## Державні програми професійної адаптації

УБД та інваліди війни, учасники війни можуть скористатися курсами підвищення кваліфікації або пройти професійне навчання.



Професійне навчання здійснюється за денною, вечірньою, очно-заочною, дистанційною, екстернатною формами навчання, з відривом і без відриву від виробництва та за індивідуальними навчальними планами



Професійне навчання триває до 12 міс



Підвищення кваліфікації на курсах цільового призначення триває макс. 500 год.



Групи макс 30 осіб з числа учасників АТО, або включення до груп сформованих навчальним закладом.



Після успішного завершення повного курсу навчання учасники АТО отримують документи державного зразка:



свідоцтво про присвоєння (підвищення) робітничої кваліфікації – за результатами первинної професійної підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації учасників АТО за робітничими професіями



свідоцтво про підвищення кваліфікації – за результатами підвищення кваліфікації учасників АТО з вищою освітою

**Заява на навчання подається до районного управління соціального захисту населення за місцем реєстрації або місцем фактичного проживання.**

**До заяви необхідно додати такі документи:**

- копія посвідчення учасника бойових дій або інваліда війни;
- копія 1 із документів, що підтверджує безпосереднє залучення до виконання завдань антитерористичної операції в районах її проведення. (довідка, витяг з наказу, запис у військовому квитку тощо)

**ЗУ «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» від 02.03.2000 року № 1533-III наказ Міністерства соціальної політики України «Про затвердження Порядку надання допомоги по безробіттю, у тому числі одноразової її виплати для організації безробітнім підприємницької діяльності» від 15.06.2015 року №613**

## Допомога по безробіттю

Особи, які втратили роботу, мають право отримати грошову допомогу за рахунок держави. Для отримання допомоги по безробіттю потрібно зареєструватись у службі зайнятості незалежно від зареєстрованого місця проживання чи перебування.

### Щоб отримати допомогу по безробіттю потрібно подати такі документи



особиста заява  
безробітного



паспорт або інший документ,  
що посвідчує особу



індивідуальний  
податковий номер



трудова книжка (цивільно-правовий договір чи документ, який підтверджує період зайнятості)



військовий квиток

Допомога по безробіттю виплачується **з восьмого дня після реєстрації** в державній службі зайнятості як безробітної особи.

**Розмір допомоги** визначається кожній особі індивідуально залежно від:

Страхового стажу

Підстав звільнення

Розміру заробітної плати, отримуваної вами перед звільненням

### Одноразова грошова допомога для організації власної справи

Безробітним, яким виповнилося 18 років та які не можуть бути працевлаштовані за сприяння служби зайнятості протягом одного місяця у зв'язку з відсутністю на ринку праці підходящої роботи, за **їх бажанням допомога по безробіттю може виплачуватися одноразово для організації підприємницької діяльності.**

Для розгляду питання щодо отримання допомоги по безробіттю одноразово необхідно подати до центру зайнятості, в якому особа зареєстрована як безробітна, такі документи:

- заяву про надання допомоги;
- бізнес-план.

### УВАГА!

Право на одноразову виплату такої допомоги ви втрачаєте, якщо протягом місяця з дня реєстрації як безробітного вам було запропоновано підходящу роботу, але ви відмовились від неї або у разі, якщо протягом 30 календарних днів після прийняття рішення про надання такої допомоги ви не пройшли державну реєстрацію юридичної особи чи фізичної особи - підприємця без поважних причин.



## Право на першочергове обслуговування



**Учасники бойових дій**



**Інваліди війни**



**Члени сімей загиблих**

**мають право на:**

**підприємствами, установами та організаціями служби побуту, громадського харчування, житлово-комунального господарства, міжміського транспорту**

**службами соціального захисту населення вдома**

### УВАГА!

У разі неможливості здійснення службами соціального захисту населення обслуговування вдома - відшкодовуються витрати, пов'язані з доглядом.

У разі відмови особи у влаштуванні до закладів соціального захисту населення чи обслуговуванні службами соціального захисту населення вдома відшкодування витрат, пов'язаних з доглядом, не провадиться.

**1** Неможливість здійснення службами соціального захисту населення обслуговування вдома

**2** Подання до відділу соціального захисту населення за місцем проживання такого пакету документів:

- заява;
- довідка, видана житлово-комунальною організацією, якщо її немає - відповідними Радами народних депутатів, про склад сім'ї та умови проживання заявника;
- висновок медичного закладу за місцем проживання про наявність медичних показань чи протипоказань (їх характер і тривалість) для влаштування до стаціонарного закладу відповідного профілю та взяття на обслуговування службами соціального захисту населення вдома.

**3** Прийняття рішення про відшкодування витрат у 15-денний термін з дня подання заінтересованою особою необхідного пакету документів.

### Податкові пільги

Відповідно до податкового законодавства **не включаться до оподаткованого доходу благодійна допомога**, надана (виплачена) благодійниками, які внесені до Реєстру волонтерів антитерористичної операції, на користь УБД або на користь членів сімей таких УБД, які під час участі в АТО зазнали поранення, контузії чи іншого ушкодження здоров'я, загинули, померли внаслідок поранення чи визнані безвісно відсутніми.

Виплата призначається на термін **від 1 до 6 місяців** і провадиться щомісячно органами соціального захисту населення за місцем проживання особи, яка потребує догляду. Розмір відшкодування становить до **25 %** посадового окладу соціального працівника. Конкретні розміри відшкодування витрат встановлюються з урахуванням стану здоров'я особи, яка потребує догляду, обсягу соціального обслуговування та умов проживання (міська або сільська місцевість, наявність або відсутність комунально-побутових зручностей, транспортної мережі).

## Виплати

### ЩОРІЧНА РАЗОВА ГРОШОВА ДОПОМОГА

Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», ст. 13., Постанова КМУ від 5 квітня 2017 р. N223 «Деякі питання виплати у 2017 році разової грошової допомоги, передбаченої Законами України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» і «Про жертви нацистських переслідувань»



Щорічно до 5 травня інвалідам війни виплачується разова грошова допомога. У 2017 році виплату щорічної разової грошової допомоги передбачено у таких розмірах:



#### Учасники бойових дій

1 200 грн.



#### Інваліди війни

I групи - 3 500 грн.  
II групи - 3 100 грн.  
III групи - 2 700 грн.



#### членам сімей загиблих та дружинам (чоловікам) померлих інвалідів війни, які не одружилися вдруге

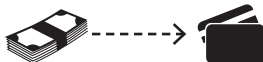
600 грн.

### УВАГА!

Органами праці та соціального захисту населення спільно з установами, в яких ветерани перебувають на обліку, формуються списки ветеранів війни у розрізі відповідних категорій, тому відсутня необхідність звертатися до управлінь праці та соціального захисту населення та подавати будь-які документи.



Виплату разової грошової допомоги здійснює Міністерство соціальної політики України через структурні підрозділи з питань соціального захисту населення



Кошти нараховуються:

- через відділення зв'язку;
- через установи банків, які перераховують допомогу на особові рахунки громадян за місцем отримання пенсії.

### УВАГА!

Особи, які не отримали грошової допомоги, мають право звернутися за нею до районного органу соціального захисту населення за місцем реєстрації та отримати її до 30 вересня 2017 року

### ЩОМІСЯЧНА РАЗОВА ГРОШОВА ДОПОМОГА

Закон України «Про поліпшення матеріального становища учасників бойових дій та інвалідів»

#### Розміри щомісячної цільової грошової допомоги на прожиття



#### Учасники бойових дій

40 грн.



#### Інваліди війни

I групи - 70 грн.  
II та III груп - 50 грн.

## Додаткові пільги інвалідам війни

Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» **ст.13, п.22**

Постанова КМУ від 14 лютого 2007 року №228 «Про порядок виплати та розміри грошових компенсацій на бензин, ремонт і технічне обслуговування автомобілів та на транспортне обслуговування» визначає розміри щомісячної грошової компенсації на бензин, ремонт і технічне обслуговування:

**22%**  
для автомобілів  
302,06 грн

**16%**  
для мотоцикла  
219,68 грн

Розмір компенсації на транспортне обслуговування становить 29 відсотків прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність.



**Інваліди війни** мають право на **позачергове безоплатне** забезпечення легковими автомобілями



наявність медичних показань для забезпечення автомобілем



відсутність автомобіля (вантажного/легкового), автобусу, причепу, напівпричепу, якому менше 10 років



автомобіль надається на 10 років



**10**  
РОКІВ



через 10 років можна замінити на новий

## Порядок взяття на облік

- 1** До **районного управління соціального захисту за місцем реєстрації** подати заяву
- 2** До заяви додаються:
  - копія довідки МСЕК;
  - паспорт (оригінал);
  - довідка про присвоєння ідентифікаційного номера інваліду та члену сім'ї, якому передається право користування автомобілем, законному представнику недеєздатного інваліда;
  - документ про реєстрацію місця проживання члена сім'ї, іншої особи, яким передається право користування автомобілем;
  - посвідчення інваліда війни;
  - для недеєздатних інвалідів - копія рішення суду про визнання інваліда недеєздатним та копія рішення (розпорядження) про встановлення над ним опіки.
  - копію посвідчення водія інваліда/особи, якій передається право керувати автомобілем.
- 3** Після реєстрації заяви районним управлінням соціального захисту в день звернення видається, а у разі надходження заяви поштою у триденний строк інваліду надсилається направлення до лікувально-профілактичного закладу для проходження медичного огляду та направлення на МСЕК.
- 4** Після проходження інвалідом медичного огляду лікувально-профілактичний заклад у **п'ятиденний строк** надсилає до обл. МСЕК (ЦМСЕК, КрМСЕК) направлення (форма N 088/0) і витяг з медичної картки амбулаторного (стаціонарного) хворого та в обов'язковому порядку повідомляє про це районне управління соціального захисту або відділення виконавчої дирекції, яке видало таке направлення.
- 5** Повідомлення про забезпечення інваліда автомобілем надсилається головним управлінням соціального захисту районному управлінню, а копія додається до особової справи.

## Безоплатне паркування та безоплатне зберігання транспортних засобів на стоянках

Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»  
**ст. 13 п.24**

Постанова від 25 травня 2011 р. N 585, Правила зберігання транспортних засобів на автостоянках, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 22 січня 1996 р.



**Інваліди війни звільняються від орендної плати за** нежилі приміщення, що орендуються інвалідами війни під **гаражі** для спеціальних засобів пересування (автомобілів, мотоциколясок, велоколясок тощо) та безплатне надання для цих засобів гаражів-стоянок незалежно від їх форми власності.

### Документи:

- заява (із зазначенням місця розташування бажаної автостоянки);
- копія паспорта інваліда;
- копія пенсійного посвідчення;
- копія свідоцтва про реєстрацію транспортного засобу;
- оригінал та копія довіреності на керування транспортним засобом (за наявності);
- оригінал та копія свідоцтва про шлюб, народження, усиновлення, документів про опіку або піклування, рішень суду та інших документів, що підтверджують взаємні права та обов'язки (для членів сім'ї та законних представників інваліда).



### Хто виділяє кошти?

**Органи місцевого самоврядування** щороку виділяють кошти на облаштування гаражів та компенсацію виплат власникам автостоянок, на яких виділено пільгові місця.

## 3.5 Додаткові пільги інвалідам війни

Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»

### ст. 13 п.23

Податковий Кодекс України ст. 174.2.1 п. б, ст. 281.1.4, ст. 268.2.2 п. г., ст. 166.



Інвалід I групи, що успадковує об'єкти нерухомого або рухомого майна, готівку або кошти, що зберігаються на рахунках спадкодавця, відкритих у банківських і небанківських фінансових установах, не сплачує податок на доходи фізичних осіб з такої спадщини (застосовується 0% ставка оподаткування)



Інваліди I та II груп звільняються від сплати земельного податку



Інваліди, а також особи, що супроводжують інвалідів I групи (не більше одного супроводжувача), не є платниками туристичного збору

4

У разі, якщо розмір доходу не перевищує 1930 грн. грн на місяць (для 2016 року), інвалід I або II групи має право на зменшення суми загального місячного податку з заробітної плати на 1031 грн.



суму коштів, сплачених на користь закладів охорони здоров'я для компенсації вартості платних послуг з лікування себе або члена своєї сім'ї першого ступеня споріднення



суму коштів, сплачених на користь протезно-ортопедичних підприємств, реабілітаційних установ

5

Платник податку – інвалід війни має право включити до податкової знижки у зменшення свого оподаткованого доходу за наслідками звітного податкового року такі здійснені ним витрати

### УВАГА!

Не включається до оподаткованого доходу інваліда війни цільова благодійна допомога, що надається резидентами – юридичними чи фізичними особами у будь-якій сумі (вартості) (картинки на кожний пункт)

- закладу охорони здоров'я для компенсації вартості платних послуг з лікування інваліда;
- ортопедичним підприємствам, реабілітаційним установам для компенсації вартості платних реабілітаційних послуг;
- навчальному закладу у вигляді плати за навчання або за надання додаткових послуг з навчання дитини, в якій хоча б один із батьків є інвалідом;
- інші види допомоги, визначені Податковим кодексом України.

## Позачергове забезпечення продовольчими товарами поліпшеного асортименту та промисловими товарами підвищеного попиту

Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»  
**ст. 13 п.27**

Постанова від 16 лютого 1994 р. № 94 «Про порядок надання пільг, передбачених Законом України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»



Інвалідам війни надається право на позачергове забезпечення продовольчими товарами поліпшеного асортименту та промисловими товарами підвищеного попиту



Запитуйте в магазинах про можливі знижки, секції чи відділи товарів за спеціальними цінами для інвалідів війни

Інваліди війни обслуговуються **позачергово** підприємствами, установами й організаціями



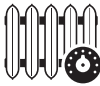
служби побуту



громадського харчування



торгівлі



житлово-комунального господарства



міжміського транспорту



лікувально-профілактичних закладах, аптеках

### Документи:

- Посвідчення інваліда війни
- Довідка про безпосередню участь в АТО.

### Хто виділяє кошти?

Витрати державних органів, органів місцевого і регіонального самоврядування, підприємств, установ і організацій, пов'язані з наданням пільг, покриваються місцевими фінансовими органами на підставі розрахунків, поданих організаціями, шляхом перерахування коштів на їх рахунки в установах банків.

## Протезування та забезпечення технічними засобами реабілітації

Закон України «Про реабілітацію інвалідів в Україні» **ст. 25**

Постанова КМУ від 05.04.2012 р. №321 «Про затвердження Порядку забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації осіб з інвалідністю, дітей з інвалідність та інших окремих категорій населення, переліку таких засобів»



### ПРОТЕЗУВАННЯ В УКРАЇНІ



Право на першочергове безоплатне забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації мають:



### Види технічних засобів реабілітації:



- протезно-ортопедичні вироби (системи ортезів на хребет, системи ортезів на верхні та нижні кінцівки, системи протезів верхніх та нижніх кінцівок, ортопедичне взуття);



- спеціальні засоби для самообслуговування та догляду (наколінники, налокітники, рукавиці, подушки протипролежневі, крісла-стілечі туалетні, сидіння на унітаз, сидіння для ванни та душу, підставки для ванни);



- засоби для пересування (крісла колісні);



- допоміжні засоби для особистої рухомості, переміщення та підйому (палиці, милиці, ходунки);



- меблі та оснащення (столи, меблі для сидіння, ліжка, матраци протипролежневі, перила та поручні, брусся, опори, поручні).

## ПОРЯДОК НАДАННЯ ПОСЛУГИ

1

Подати документи до органу соціального захисту населення за зареєстрованим місцем проживання

Перелік необхідних документів:

- паспорт (копія та оригінал);
- ідентифікаційний код (копія та оригінал);
- рішення ВЛК про потребу у забезпеченні необхідним виробом;
- витяг з наказу командира в/ч (начальника територіального підрозділу) або довідка про обставини травми, видана командиром в/ч, з відомостями про участь в антитерористичній операції (для учасників АТО, яким не встановлено інвалідність).

2

Працівники органів соціального захисту надають консультацію, що до забезпечення технічними засобами реабілітації, ознайомлюють з переліком підприємств, які виконують індивідуальні заявки на безкоштовне виготовлення технічних засобів реабілітації та видають направлення на забезпечення необхідними технічним засобом реабілітації

3

Особа обирає протезно-ортопедичне підприємство, на якому буде проведено протезування (ортезування) або забезпечено необхідним технічним засобом реабілітації. На обраному підприємстві також проводиться огляд та подальший супровід із надання протезно-ортопедичної допомоги.

**УВАГА!**

Учасник АТО користується правом вибору протезно-ортопедичного підприємства та протезу

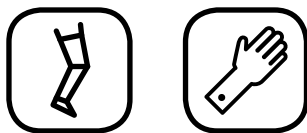
**УВАГА!**

Пам'ятайте, що у вашій індивідуальній програмі реабілітації повинні бути визначені всі необхідні Вам технічні засоби реабілітації



Постанова КМУ від 1 жовтня 2014 року №518 «Деякі питання протезування та ортезування виробами підвищеної функціональності за новітніми технологіями та технологіями, які відсутні в Україні, окремих категорій громадян, які брали участь в антитерористичній операції та/або забезпеченні її проведення і втратили функціональні можливості кінцівки або кінцівок»

Учасники АТО користуються першочерговим правом на забезпечення протезами за рахунок державних коштів. Достатньо мати рішення ВЛК, незалежно від встановлення інвалідності



### **УЧАСНИКИ АТО МАЮТЬ ПРАВО НА:**

- безоплатне забезпечення протезуванням (ортезуванням) виробами підвищеної функціональності за технологіями виготовлення, які відсутні в Україні, включаючи витрати на проїзд, проживання, харчування учаснику АТО та супроводжуючої особи;
- оплату витрат на заміну кукоприймача та оплату післягарантійного ремонту протезного виробу;
- безоплатне забезпечення лікувально-тренувальним протезом у разі необхідності, виготовленим вітчизняним виробником, на строк, необхідний для формування кукси (1-12 міс.).

### **Протезування (ортезування) виробами підвищеної функціональності за новітніми технологіями в Україні**

Для отримання послуги необхідно звернутись до вітчизняного протезно-ортопедичного підприємства з такими документами:

- заява про необхідність забезпечення виробом підвищеної функціональності за новітніми технологіями;
- копія паспорта;
- ідентифікаційний код;
- направлення на забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації;
- рішення ВЛК про потребу у протезуванні (ортезуванні).

### ПРОТЕЗУВАННЯ ЗА КОРДОНОМ

Вартість протезування (ортезування) однієї кінцівки не може перевищувати 900 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, установленого на момент укладення договору протезування. Розмір може бути збільшений до 1800 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб.

Вартість заміни приймальної гільзи (куксо-приймача) та післягарантійний ремонт протезу не може перевищувати 150 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, який може бути до 300 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб.

Розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб:

- з 01.12.2017 по 01.07.2018 - **1762,0 грн;**
- з 01.07.2018 по 01.12.2018 - **1841,0 грн;**
- з 01.12.2018 по 31.12.2018 - **1921,0 грн**

#### УВАГА!

У разі перевищення вказаної вартості – доплата здійснюється за власний рахунок

### ПОРЯДОК НАДАННЯ ПОСЛУГИ

Учасник АТО або його законний представник подає особисто або надсилає поштою на адресу Фонду соціального захисту інвалідів:

вул. Глибочицька, 72, м. Київ, 04050 такі документи:

- заява довільної форми з проханням розгляду питання щодо протезування (ортезування) за кордоном;
- копія паспорта;
- копія ідентифікаційного коду;
- направлення на забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації;
- рішення ВЛК про потребу у протезуванні (ортезуванні);
- витяг з історії хвороби;
- фото- та відеоматеріали кукси та наявного об'єму рухів.

Експертна група, утворена при Фонді соціального захисту інвалідів протягом 25 робочих днів розглядає отримані документи

Експертна група Фонду приймає рішення щодо доцільності протезування (ортезування) за кордоном, вибору закордонного надавача послуг і розміру витрат



Фонд укладає із закордонним надавачем послуг і особою (або її законним представником) тристоронній письмовий договір

**УВАГА!** Протезування за кордоном здійснюється у разі відсутності в Україні спеціалістів, які мають відповідну кваліфікаційну підготовку і позитивний практичний досвід виготовлення протезів.

**УВАГА!** Протез, виготовлений за кордоном видається на 4,5 року

Для оплати проїзду, проживання та харчування учасника АТО, який втратив функціональні можливості кінцівок, його супроводжуючої особи (у разі потреби) за кордоном Фонд перераховує кошти на рахунок такого учасника або закордонного надавача допомоги відповідно до умов договору.

Для остаточного розрахунку учасник АТО або його законний представник подає протягом 10 робочих днів після повернення із-за кордону Фонду відповідні підтверджуючі документи

### КОРИСНІ КОНТАКТИ

Начальник Управління організації забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації Фонду соціального захисту інвалідів  
тел. **(044) 425 32 80**

Начальник відділу забезпечення санаторно-курортним лікуванням та засобами реабілітації Державної служби України у справах ветеранів війни та учасників АТО  
тел. **(044) 281 08 49**

Телефон гарячої лінії ГО «Юридична Сотня»  
**0 800 308 100**

## Професійна адаптація

**З моменту набуття статусу ветерана війни особа набуває право на отримання послуги з безоплатної соціальної та професійної адаптації у формі:**



### курси цільового призначення

підвищення кваліфікації з метою вивчення нового обладнання, виробів, товарів, матеріалів, послуг, сучасних технологічних процесів, засобів механізації й автоматизації, що використовуються на виробництві, правил і вимог їх безпечної експлуатації, технічної документації, ефективних методів організації праці, питань економіки та фінансів, законодавчих та інших нормативно-правових актів тощо. Максимальна тривалість – 20-500 годин



### професійне навчання

первинна професійна підготовка, перегідготовка, отримання іншої спеціальності на основі здобутого раніше освітнього рівня, підвищення кваліфікації та спеціалізації, спрямовані на здобуття або удосконалення професійних знань, умінь та навичок. Максимальна тривалість 12 міс.

## УВАГА!

Інвалід війни має можливість пройти професійне навчання у навчальному закладі, який ним обрано самостійно.

### Порядок:

1

2

До відділення Фонду соціального захисту інвалідів за місцем реєстрації проживання подати **документи:**

- Заява;
- копія паспорта;
- ідентифікаційний код;
- посвідчення інваліда війни
- копію довідки МСЕК про встановлення інвалідності
- копію індивідуальної програми реабілітації інваліда;
- копію документа державного зразка про освіту
- повідомлення навчального закладу, що підтверджує його готовність надати освітні послуги інваліду;
- документ, що підтверджує вартість надання освітніх послуг за навчальний рік посеместрово.

Між надавачем освітніх послуг, відділенням Фонду та інвалідом війни укладається договір про відшкодування витрат на навчання та перекваліфікацію.

### Хто виділяє кошти?

Територіальне відділення Фонду відшкодовує навчальному закладу витрати за навчання інвалідів в межах бюджетних асигнувань шляхом посеместрового переказу коштів на рахунок навчального закладу за умови відсутності в інваліда незадовільних оцінок за результатами екзаменаційної сесії за попередній семестр.

## Працевлаштування

Закон України «Про зайнятість населення» **ст. 24, п. 5, ст. 30, п. 3**  
 Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» **ст. 7**

### Державна служба зайнятості допомагає

- |  |  |  |  |
|--|--|--|--|
| ○                                      | ○  | ○  | ○  |
| знайти роботу – тимчасову або постійну | отримати матеріальну підтримку шляхом участі у громадських або інших роботах тимчасового характеру | пройти професійну підготовку, перепідготовку або підвищити свою кваліфікацію | отримати статус безробітного та матеріальну допомогу на випадок безробіття |

#### Документи:

- паспорт громадянина України;
- ідентифікаційний код;
- трудова книжка (за наявності), цивільно-правовий договір чи документ, який підтверджує період зайнятості;
- документи про освіту (за наявності);
- витяг з історії хвороби;
- військовий квиток із зазначенням дати взяття на облік у військкоматі відповідно до законодавства.

За наявності додати:

- витяг з наказу про звільнення з військової служби під час мобілізації;
- довідку про середнє грошове забезпечення за останні 12 місяців, видану військовим комісаріатом або військовою частиною.

### УВАГА!

Облік та реєстрація в центрі зайнятості проводиться незалежно від зареєстрованого місця проживання чи перебування.

У центрах зайнятості існує єдина база вакансій по всій Україні. Усі вакансії – у вільному доступі. Оберіть підходящу роботу у будь-якому регіоні України.

Державна служба зайнятості всі послуги надає безкоштовно.

## Додаткові трудові гарантії інвалідів війни



відсутність випробувального строку при прийнятті на роботу інвалідів, які направлені відповідно до рекомендації МСЕК (ст. 26 КЗпП);



робота у нічний час та надурочні години допускаються лише за згоди інваліда і якщо це не суперечить медичним показанням (ст. 55, 63, 172 КЗпП);



право на не повний робочий тиждень та пільгові умови праці згідно програми реабілітації (ст. 172 КЗпП)



Додаткові відпустки:

право на повну тривалість щорічної основної відпустки у перший рік роботи до спливу шестимісячного терміну безперервної роботи (ст. 10 Закону України «Про відпустки»);

інвалідам I і II груп - 30 календарних днів щорічної основної відпустки (оплачувані) та додаткові 60 днів неоплачуваної відпустки

інвалідам III групи – 26 календарних днів щорічної основної відпустки та додаткові 30 днів неоплачуваної відпустки (ст. 6, 25 Закону України «Про відпустки»);



можливість дострокового розірвання строкового трудового договору в разі хвороби або інвалідності, які перешкоджають виконанню роботи за договором (ст. 39 КЗпП);

Всі пільги надаються на підставі пред'явлення посвідчення інваліда війни та домовленості з роботодавцем.

### УВАГА!

Роботодавці несуть відповідальність за порушення прав інвалідів згідно чинного законодавства. Якщо Ваші права порушують, звертайтеся до прокуратури.

## 3.6 Пенсійне забезпечення

Пенсійне забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ та членів їх сімей здійснюється за одним з двох наступних законів:

Закон України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб», від 9.04.1992, No 2262-XII

Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», від 9.10.2003, No 1058-IV

### УВАГА!

Якщо особа має право на призначення пенсії за обома законами, призначається лише одна пенсія на вибір особи.

### Мінімальні пенсійні виплати ветеранам війни

(з урахуванням надбавок, підвищень, додаткових пенсій, цільової грошової допомоги, сум індексації та інших доплат до пенсій, крім пенсій за особливі заслуги перед Україною):



#### Учасники бойових дій

165% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність



#### Інваліди війни

I групи - 285% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність  
II групи - 255% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність  
III групи - 225% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність

## КОРИСНО ЗНАТИ!

Пенсії військовослужбовцям призначаються і виплачуються після звільнення їх зі служби.

Виплата пенсії не припиняється у випадку призову на військову службу під час часткової чи загальної мобілізації, на особливий період до Збройних Сил України, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, органів та підрозділів цивільного захисту.

При наступному звільненні зі служби цих осіб здійснюється перерахунок пенсії з урахуванням загальної вислуги років на день останнього звільнення.

За бажанням осіб, звільнених з військової служби, інших осіб, які мають право на пенсію за Законом, та членів їх сімей їм може призначатися пенсія на умовах, передбачених Законом України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» (дostroкова пенсія за віком при досягненні чоловіками 55 років та наявності страхового стажу не менше 25 років і при досягненні жінками 50 років та наявності у них не менше 20 років страхового стажу) (ст.3 - Преамбула). При цьому для обчислення пенсій враховуються всі види грошового забезпечення, що отримували зазначені особи перед звільненням зі служби.

## УВАГА!

Розмір грошового забезпечення, який враховується при обрахунку пенсії складається з нарахувань залежно від посади, звання, вислуги років

## Види пенсій:

**ЗА ВИСЛУГУ  
РОКІВ**

**ПО ІНВАЛІДНОСТІ**

**У РАЗІ ВТРАТИ  
ГОДУВАЛЬНИКА**

## Закон України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб, ст.13

**1**

Кадровим військовослужбовцям та військовослужбовцям за контрактом, які мають вислугу років 20 і більше років **ВСТАНОВЛЮЄТЬСЯ ПЕНСІЯ У РОЗМІРІ 50% СУМ ГРОШОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.**

Військовослужбовцям, звільненим у відставку за віком або за станом здоров'я **ВСТАНОВЛЮЄТЬСЯ ПЕНСІЯ У РОЗМІРІ 55% СУМ ГРОШОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ + 3% ГРОШОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗА КОЖНИЙ РІК ПОНАД 20 РОКІВ ВИСЛУГИ**

**2**

військовослужбовцям надстрокової служби та військової служби за контрактом, які мають страховий стаж 25 років та більше, з яких не менше 12 років 6 місяців становить військова служба, служба в органах внутрішніх справ, державній пожежній охороні, Державній службі спеціального зв'язку та захисту інформації України, органах і підрозділах цивільного захисту, податковій міліції чи Державній кримінально-виконавчій службі, **ВСТАНОВЛЮЄТЬСЯ ПЕНСІЯ У РОЗМІРІ 50% СУМ ГРОШОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗА СТРАХОВИЙ СТАЖ 25 РОКІВ ТА ДОДАТКОВО 1% ЗА КОЖНИЙ РІК СТРАХОВОГО СТАЖУ ПОНАД 25 РОКІВ**

**3**

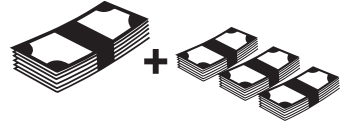
військовослужбовцям надстрокової служби та військової служби за контрактом, які звільняються з військової служби у зв'язку з реформуванням Збройних Сил України відповідно до законодавства, **ВСТАНОВЛЮЄТЬСЯ ПЕНСІЯ У РОЗМІРІ 50% СУМ ГРОШОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗА 20 РОКІВ ВИСЛУГИ ТА ДОДАТКОВО 3% СУМ ГРОШОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗА КОЖНИЙ ПОВНИЙ РІК ПОНАД 20 РОКІВ, АЛЕ НЕ БІЛЬШЕ НІЖ 65 % СУМ ГРОШОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ**

## УВАГА!





Максимальний розмір пенсії за вислугу років не повинен перевищувати 70% сум грошового забезпечення, а особам, які під час проходження служби брали участь у ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС і віднесені до категорії 1, – 100% сум грошового забезпечення, до категорії 2, – 95% сум грошового забезпечення.



## Надбавки



Пенсії за вислугу років підвищуються відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»:

	<p><b>Учасники бойових дій</b> на 25% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність</p>
	<p><b>Інваліди війни</b> I групи – на 50% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність II групи – на 40% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність III групи – на 30% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність</p>
	<p><b>Учасникам війни</b> на 10% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність</p>
	<p><b>Членам сімей загиблих військовослужбовців</b> - на 25 % прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, – членам сімей військовослужбовців, які загинули або померли внаслідок поранення, контузії чи каліцтва під час захисту Батьківщини або внаслідок захворювання, пов'язаного з перебуванням на фронті або одержаного в період проходження військової служби; - на 10 % прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, – дружинам (чоловікам) померлих учасників війни і бойових дій, визнаних за життя інвалідами від загального захворювання, трудового каліцтва та з інших причин, які не одружилися вдруге.</p>



### ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ ДЛЯ ПРИЗНАЧЕННЯ ПЕНСІЇ ЗА ВИСЛУГУ РОКІВ



- заява про призначення пенсії;
- паспорт та його копія;
- грошовий атестат або довідка про розмір грошового забезпечення і довідка про додаткові види грошового забезпечення, які заявник отримував протягом останніх 24 місяців підряд перед місяцем звільнення з військової служби, якщо період служби становить менше 24 місяців, то рахується фактично прослужений період;
- документи про необхідний страховий стаж (при призначенні пенсії згідно з п. «б» ст. 12 Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби»;
- копія ідентифікаційного номера платника податків;
- довідка ВАТ «Ощадбанк» або інший документ, що підтверджує відкриття рахунку, назву та номер відділення ВАТ «Ощадбанк».



## Пенсія по інвалідності

### ПРИЗНАЧАЄТЬСЯ, ЯКЩО:

- інвалідність настала в період проходження служби або не пізніше трьох місяців після звільнення зі служби;
- інвалідність настала пізніше тримісячного терміну після звільнення зі служби, але внаслідок захворювання (травми, поранення, контузії, каліцтва тощо), яке виникло в період проходження військової служби чи під час перебування в полоні або заручником

Залежно від причини інвалідності інваліди, які мають право на пенсію поділяються на такі категорії:

**інваліди війни** - при настанні інвалідності внаслідок поранення, контузії, каліцтва, захворювання, одержаних під час захисту Батьківщини, виконання обов'язків військової служби (службових обов'язків)

**інші інваліди** з числа військовослужбовців, осіб, які мають право на пенсію за цим Законом - при настанні інвалідності внаслідок каліцтва, одержаного в результаті нещасного випадку, не пов'язаного з виконанням обов'язків військової служби (службових обов'язків), або внаслідок захворювання, пов'язаного з проходженням служби

### розмір пенсії:

I група – 100% грошового забезпечення  
II група – 80% грошового забезпечення  
III група – 60% грошового забезпечення

### розмір пенсії:

I група – 70% грошового забезпечення  
II група – 60% грошового забезпечення  
III група – 40% грошового забезпечення

### Мінімальний розмір пенсії по інвалідності

Інвалідам війни з числа солдатів і матросів строкової служби:

I групи – 120 %,  
II групи – 110 %,

III групи – 105 % прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність;

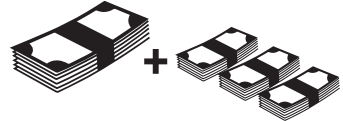
Іншим інвалідам з числа солдатів і матросів строкової служби:

I групи – 110 %,  
II групи – 105 %,

III групи – 100 % прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність;

інвалідам з числа ефрейторів (старших солдатів) і сержантів, старших матросів і старшин строкової служби 110 %, з числа прапорщиків і мічманів, військовослужбовців надстрокової служби та військової служби за контрактом, осіб молодшого начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ, Державної кримінально-виконавчої служби України і державної пожежної охорони – 120 %, з числа осіб офіцерського складу та осіб начальницького складу (крім молодшого) органів внутрішніх справ, Державної кримінально- виконавчої служби України і державної пожежної охорони – 130 % відповідних мінімальних розмірів пенсій, передбачених для інвалідів з числа солдатів і матросів строкової служби.

## Надбавки



Державна соціальна допомога на догляд інвалідам I групи внаслідок каліцтва, одержаного в результаті нещасного випадку, не пов'язаного з виконанням обов'язків військової служби, або внаслідок трудового каліцтва, професійного чи загального захворювання або самотнім пенсіонерам, які за висновком лікарсько-консультативної комісії потребують догляду, у порядку й на умовах, передбачених Законом України «Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам».

**УВАГА!**

Надбавки та державна соціальна допомога на догляд інвалідам I групи можуть нараховуватися од-ночасно.



### Умови поновлення виплати пенсії в разі переривання інвалідності

Закон України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» (ст.28)

В разі порушення інвалідом строку повторного огляду МСЕК виплата пенсії зупиняється, а при визнанні його знову інвалідом - поновлюється з дня зупинення, але не більш як за один місяць до дня повторного огляду.

В разі порушення інвалідом строку повторного огляду з поважної причини виплата йому пенсії поновлюється з дня зупинення, але не більш як за 3 роки до дня повторного огляду, якщо МСЕК визнає його за цей період інвалідом.

Якщо за цих умов при повторному огляді встановлено іншу групу інвалідності (вищу або нижчу), пенсія за зазначений час виплачується за попередньою групою інвалідності.



### Документи для призначення пенсії по інвалідності

- заява про призначення пенсії;
- паспорт та його копія;
- грошовий атестат або довідка про розмір грошового забезпечення і довідка про додаткові види грошового забезпечення, які заявник отримував протягом останніх 24 місяців підряд перед місяцем звільнення з військової служби;
- військово-медичні документи про стан здоров'я звільненої особи (за винятком осіб, які не проходили військово-лікарську комісію);
- довідка МСЕК про визнання особи інвалідом;
- копія ідентифікаційного номеру платника податків;
- довідка ВАТ «Ощадбанк» або інший документ, що підтверджує відкриття рахунку, назву та номер відділення ВАТ «Ощадбанк».

---

## ✝ Пенсія по втраті годувальника ✝

Пенсії в разі втрати годувальника сім'ям військовослужбовців, осіб, які мають право на пенсію призначаються, якщо годувальник помер у період проходження служби або не пізніше 3 місяців після звільнення зі служби чи пізніше цього строку, але внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних у період проходження служби, а сім'ям пенсіонерів з числа цих військовослужбовців, осіб, які мають право на пенсію - якщо годувальник помер у період одержання пенсії або не пізніше 5 років після припинення її виплати. При цьому сім'ї військовослужбовців, які пропали безвісти в період бойових дій, прирівнюються до сімей загиблих на фронті.



на одного непрацездатного члена сім'ї – 70% грошового забезпечення годувальника



на двох і більше – 90% грошового забезпечення годувальника, але не менше 40% на кожного

**МІНІМАЛЬНИЙ РОЗМІР ПЕНСІЇ ПО ВТРАТІ ГОДУВАЛЬНИКА – 2 ПРОЖИТКОВИХ МІНІМУМИ ДЛЯ ОСІБ, ЯКІ ВТРАТИЛИ ПРАЦЕЗДАТНІСТЬ**

---

## Члени сім'ї, які мають право на пенсію в разі втрати годувальника

Право на пенсію в разі втрати годувальника мають непрацездатні члени сімей загиблих, померлих або таких, що пропали безвісти військовослужбовців, осіб, які мають право на пенсію, які перебували на їх утриманні. Незалежно від перебування на утриманні годувальника пенсія призначається:

непрацездатним дітям; непрацездатним батькам і дружині (чоловікові), якщо вони після смерті годувальника втратили джерело засобів до існування, та непрацездатним батькам і дружині (чоловікові) військовослужбовців, осіб, які мають право на пенсію, які загинули чи померли або пропали безвісти в період проходження служби або пізніше внаслідок поранення, контузії, каліцтва чи захворювання, що мали місце під час служби.

---

### **УВАГА!**

Батьки військовослужбовців мають право на призначення дострокової пенсії за віком, після досягнення чоловіками 55 років, жінками - 50 років, за наявності страхового стажу не менше 25 років - для чоловіків і не менше 20 років - для жінок.



## Непрацездатними членами сім'ї вважаються:

- діти, брати, сестри та онуки до 18 років або старші цього віку, якщо вони стали інвалідами до досягнення 18 років. При цьому братам, сестрам та онукам право на пенсію надається у тих випадках, якщо у них немає працездатних батьків;
- батьки та дружина (чоловік), якщо вони досягли пенсійного віку встановленого або є інвалідами;
- батьки та дружини (якщо вони не взяли повторний шлюб) військовослужбовців, осіб, які мають право на пенсію, які загинули, померли чи пропали безвісти в період проходження служби або померли після звільнення зі служби, але внаслідок поранення, контузії, каліцтва, одержаних при виконанні обов'язків військової служби (службових обов'язків), захворювання, пов'язаного з перебуванням на фронті, ліквідацією наслідків Чорнобильської катастрофи чи виконанням інтернаціонального обов'язку, мають право на пенсію не раніше як за 5 років до досягнення пенсійного віку, встановленого статтею 26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», або якщо вони є інвалідами.
- дід і бабуся - при відсутності осіб, які за законом зобов'язані їх утримувати;
- дружина (чоловік) або один з батьків чи дід, бабуся, брат або сестра, незалежно від віку і працездатності, якщо вона (він) зайнята доглядом за дітьми, братами, сестрами чи онуками померлого годувальника, які не досягли 18-річного віку, і не працює.

## Документи для призначення пенсії по втраті годувальника

- заява;
- паспорт та його копія;
- копія свідоцтва про смерть годувальника;
- витяг з наказу про виключення годувальника зі списків особового складу в/ч у зв'язку зі смертю;
- висновок про обставини загибелі чи смерті внаслідок поранення, контузії, каліцтва, одержаних під час проходження служби при виконанні службових обов'язків (обов'язків військової служби);
- довідка уповноважених органів з місця проживання про перебування членів сім'ї на утриманні померлого (загиблого) годувальника або рішення суду про перебування на утриманні;
- довідка МСЕК про визнання особи інвалідом;
- копія ідентифікаційного коду платника податків;
- довідка ВАТ «Ощадбанк» або інший документ, що підтверджує відкриття рахунку, назву та номер відділення ВАТ «Ощадбанк».

---

## Додатково можуть подаватись (вимагатись) такі документи

Особам (діти, брати, сестри та онуки, які не досягли 18 років, або старші цього віку, якщо вони стали інвалідами до досягнення 18 років) потрібно подати такі документи:

- копія свідоцтва про народження;
- довідка з навчального закладу про навчання із зазначенням дати його закінчення, а також про перебування на повному державному утриманні;
- довідка лікарсько-консультативної комісії про визнання дитини інвалідом або довідка МСЕК про визнання особи інвалідом з дитинства;
- копії свідоцтв про смерть батьків або інші документи, які підтверджують відсутність батьків (у разі призначення пенсії братам, сестрам, онукам);
- рішення суду про всиновлення;
- копія рішення про опіку чи піклування (у разі призначення пенсії дітям, які втратили обох батьків).

Батькам, дружині (чоловіку), зазначеним у п.п. «б» (батьки та дружина (чоловік), якщо вони досягли пенсійного віку), «в» (батьки та дружини (якщо вони не взяли повторний шлюб)), «д» (дружина (чоловік) або один з батьків чи дід, бабуся, брат або сестра, незалежно від віку і працездатності, якщо вона (він) зайнята доглядом за дітьми, братами, сестрами чи онуками померлого годувальника, які не досягли 8-річного віку, і не працює) ст. 30 Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби та деяких інших осіб», потрібно подати такі документи:

- копія свідоцтва про шлюб;
- довідка МСЕК про визнання особи інвалідом;
- копія трудової книжки або довідка органів ДФС про облік платника податків – СПД (для осіб, зазначених у п. «д» ст. 30 Закону).

Батькам, дружині (чоловіку), діду та бабусі, зазначеним у п.п. «б», «в», «г» (дід, бабуся – за відсутності осіб, які зобов'язані їх утримувати) ст. 30 Закону, додатково потрібно подати такі документи:

- довідка МСЕК (за наявності групи інвалідності);
- копія свідоцтва про народження померлого годувальника або рішення суду про встановлення родинних стосунків;
- довідка уповноваженого органу з місця проживання або рішення суду про перебування на утриманні померлого годувальника (для призначення пенсії вітчиму або мачусі).



## Документи для встановлення надбавок до пенсії



Згідно з законами України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», «Про реабілітацію жертв політичних репресій на Україні», «Про донорство крові та її компонентів», «Про статус гірських населених пунктів в Україні» подаються:



документи про визнання заявника ветераном війни, особою, на яку поширюється дія Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», або особою, яка має особливі заслуги перед Батьківщиною (для підвищення пенсії згідно зі ст.ст. 12–16 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»);



документи про визнання особи такою, що має особливі заслуги перед Батьківщиною (для підвищення пенсії відповідно до ст. 9 Закону України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні»);



документи про визнання заявника реабілітованим або членом сім'ї реабілітованого (для підвищення пенсії відповідно до ст. 47 Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб»);



документи про надання статусу особи, яка проживає, працює (навчається) на території населеного пункту, якому надано статус гірського (для збільшення пенсії згідно зі ст. 6 Закону України «Про статус гірських населених пунктів в Україні»);



документи про надання статусу учасника ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС чи потерпілого від Чорнобильської катастрофи (для призначення щомісячної додаткової пенсії відповідно до ст.ст. 50–51 та щомісячної компенсації сім'ям за втрату годувальника відповідно до ст. 52 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи»);



документи про нагородження знаками «Почесний донор України», «Почесний донор СРСР» (для встановлення надбавки до пенсії відповідно до ст. 13 Закону України «Про донорство крові та її компонентів»).

### УВАГА!

Максимальний розмір пенсії (з урахуванням надбавок, підвищень, до-даткової пенсії, цільової грошової допомоги, пенсії за особливі заслуги перед Україною, індексації та інших доплат до пенсії, встановлених за-конодавством, крім доплати до надбавок окремим категоріям осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною) не може перевищувати десяти прожиткових мінімумів, установлених для осіб, які втратили працездатність. (ч. 5 ст.43 ЗУ Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб)



## Порядок призначення пенсій

- 1** Звернутись із заявою про призначення пенсії по інвалідності особам, звільненим з військової служби, та про призначення пенсії в разі втрати годувальника членам сім'ї померлого годувальника – до уповноваженого структурного підрозділу (УСП) свого відомства, що відповідає за підготовку та подання документів для призначення пенсії.
- 2** Зазначений УСП у 10-денний термін з дня одержання заяви про призначення пенсії оформлює всі необхідні документи і своє подання про призначення пенсії, ознайомлює з ним особу, якій оформлюється пенсія, і направляє всі документи до головного управління Пенсійного фонду України в області чи місті Києві за місцем проживання (реєстрації) особи.
- 3** Орган, що призначає пенсію, не пізніше 10 днів після надходження заяви з необхідними документами приймає рішення щодо призначення пенсії.
- 4** Орган Пенсійного Фонду України видає пенсійне посвідчення або повідомляє рішення про відмову не пізніше 5 днів з моменту прийняття відповідного рішення.

### **УВАГА!**

УСП має надати допомогу особі в одержанні відсутніх на момент подання заяви документів для призначення пенсії. У разі, якщо підготовлені не всі необхідні для призначення пенсії документи, подаються наявні документи, а документи, яких не вистачає, подаються пізніше. При поданні документів до закінчення тримісячного терміну з дня отримання роз'яснення, днем звернення за призначенням пенсії вважається день подання заяви або дата відправлення документів поштою.

## Інші надбавки та допомога до пенсії

- надбавка непрацюючим пенсіонерам, що мають на утриманні непрацездатних членів сім'ї – 50% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, на кожного непрацездатного члена сім'ї;
- державна соціальна допомога на догляд інвалідам I групи внаслідок каліцтва, одержаного в результаті нещасного випадку, не пов'язаного з виконанням обов'язків військової служби, або внаслідок трудового каліцтва, професійного чи загального захворювання або самотнім пенсіонерам, які за висновком лікарсько-консультативної комісії потребують догляду, у порядку й на умовах, передбачених Законом України «Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам». Надбавки та державна соціальна допомога на догляд інвалідам I групи можуть нараховуватися одночасно;
- надбавка особам, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, у порядку й на умовах, передбачених ст. 16 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» - 70% прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, а особам, які мають особливі трудові заслуги перед Батьківщиною, – у порядку й на умовах, передбачених ст. 9 Закону України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні», – 200 % мінімальної пенсії за віком.

## Цільова допомога

Відповідно до Закону України «Про поліпшення матеріального становища учасників бойових дій та інвалідів війни» інвалідам війни та учасникам бойових дій виплачується щомісячна цільова грошова допомога:

інвалідам війни I групи – 70 грн,

інвалідам війни II і III груп – 50 грн,

учасникам бойових дій – 40 грн.

Увага! Зазначена допомога надається незалежно від розміру пенсій та надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги та пенсій за особливі заслуги перед Батьківщиною.



**Інваліди війни I групи**

70 грн.



**Інваліди війни II і III груп**

50 грн.



**Учасники бойових дій**

40 грн.

**УВАГА!**

Зазначена допомога надається незалежно від розміру пенсій та надбавок, підвищень, додаткової пенсії, цільової грошової допомоги та пенсій за особливі заслуги перед Батьківщиною.



- I. Військовозобов'язаним
- II. Військовослужбовцям
- III. Ветеранам
- IV. Корисні контакти**

## IV. Корисні контакти

### Гарячі лінії Міністерства оборони України

«Гаряча лінія» для звернень громадян до начальника Генерального штабу – Головнокомандувача Збройних Сил України	<b>(044) 454-45-73</b>
«Гаряча лінія» з питань проходження військової служби за контрактом, в тому числі для охочих вступити до українського війська	<b>0 800 500 051</b>
«Гаряча лінія» Тилу Збройних Сил України з питань речового, продовольчого забезпечення, координації та взаємодії з волонтерськими, благодійними організаціями, фізичними і юридичними особами щодо надання допомоги Збройним Силам України	<b>(044) 483-35-72</b> <b>(044) 483-10-13</b>
Центру розвитку та супроводження матеріального забезпечення Збройних Сил України (з питань речового забезпечення)	<b>(095) 911-05-69</b>
«Гаряча лінія» Відділу по роботі з громадянами та доступу до публічної інформації	<b>(044) 253-04-71</b>
«Гаряча лінія» з питань запобігання та виявлення корупції у Збройних Силах України	<b>(044) 454-73-07</b>
Гаряча лінія з питань військово-соціального забезпечення, соціального захисту військовослужбовців та членів їх сімей, Головного управління морально-психологічного забезпечення	<b>(044) 454-44-51</b>
«Гаряча лінія» Головного управління Військової служби правопорядку Збройних Сил України щодо організації визволення військовослужбовців Збройних Сил України, які незаконно утримуються незаконними формуваннями, реагування на факти порушення законності у Збройних Силах України	<b>(044) 454-73-03</b> <b>(044) 545-73-15</b>
«Гаряча лінія» озброєння Збройних Сил України з питань забезпечення майном та технікою	<b>(044) 483-10-29</b> <b>(044) 481-54-24</b>
«Гаряча лінія» Департаменту фінансів Міноборони з питань грошового забезпечення та соціальних виплат	<b>(044) 271-12-57</b>
«Гаряча лінія» Військово-медичного департаменту Міноборони щодо обміну інформацією про поранених та військовослужбовців ЗС України, які знаходяться на реабілітації.	<b>(044) 454-41-55</b>
«Гаряча лінія» Департаменту кадрової політики Міноборони – щодо координації та установлення статусу учасника бойових дій	<b>(044) 271-36-58</b>
«Гаряча лінія» Департаменту соціальної та гуманітарної політики Міноборони	<b>(044) 454-43-37</b>
Міністерство оборони	<b>(044) 454-41-36</b>
З питань нагород/переведення/звільнення	<b>(044) 223 23 61</b>
З питань ракетно-технічного та артилерійсько-технічного забезпечення	<b>(044) 483-10-29</b>
З питань бронетанкового забезпечення	<b>(044) 481-59-78</b>
З питань автомобільного забезпечення	<b>(044) 481-59-56</b>
Зловживання службовими особами	<b>(044) 243-44-74</b> <b>(095) 470-62-28</b> <b>(044) 454-73-07</b>
Військова прокуратура	<b>(044) 285-44-61</b> <b>(044) 285-65-36</b>
Військова служба правопорядку	<b>(044) 454-73-08</b> <b>(044) 456-41-28</b>

## IV. Корисні контакти

### Комісії УБД

Комісія Міністерства оборони України	<b>(044) 271-36-58</b>
Комісія Генерального Штабу ЗСУ	<b>(044) 454-42-69</b>
Комісія Сухопутних військ ЗСУ	<b>(044) 271-11-73</b>
Оперативне командування «Схід»	<b>(056) 692-23-65</b>
Оперативне командування «Захід»	<b>(0362) 67-88-47</b>
Оперативне командування «Північ»	<b>(0462) 629-236</b>
Оперативне командування «Південь»	<b>(048) 779-81-03</b>
Комісія Повітряних Сил ЗСУ	<b>(0432) 596-889</b>
Повітряне командування «Центр»	<b>(04571) 622-51-32</b>
Повітряне командування «Південь»	<b>(048) 64-24-310</b>
Повітряне командування «Захід»	<b>(0322) 355-589</b>
Комісія Військово-Морський Сил ЗСУ	<b>(048) 779-81-23</b>
Центральна комісія МВС з розгляду питань пов'язаних з установленням статусу учасника бойових дій	<b>(044) 254-78-51</b>
Комісія з питань розгляду матеріалів про визначення учасників бойових дій при Службі зовнішньої розвідки України	<b>(044) 481-62-09</b> <b>(044) 481-62-10</b>
Комісія з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій при Державній пенітенціарній службі України	<b>(044) 207-34-58</b>
Комісія з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій при Адміністрації державної спеціальної служби транспорту	<b>(044) 292-55-75</b>
Комісія з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій при Управлінні державної охорони України	<b>(044) 254-04-56</b>
Комісія з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій при Адміністрації державної прикордонної служби України	<b>(044) 527-62-74</b>
Комісія з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій при СБУ	<b>(044) 255-50-57</b>
Комісія з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій при Державній службі спеціального зв'язку та захисту інформації України	<b>(044) 281-92-08</b>
Комісія з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій при Національній гвардії України	<b>(044) 249-27-53</b>
Комісія з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій при Державній службі України з надзвичайних ситуацій	<b>(044) 247-30-29</b> <b>(044) 247-31-72</b>
Комісія з питань розгляду матеріалів про визнання учасниками бойових дій при Головному управлінню розвідки Міноборони, ВЧ А0515	<b>(044) 428-62-08</b>
Комісія з питань розгляду матеріалів про визначення учасників бойових дій при Міністерстві інфраструктури України	<b>(044) 351-41-56</b>

## IV. Корисні контакти

---

### Військові прокуратури

Військова прокуратура центрального регіону України	01014, м. Київ, вул. Петра Болбочана, 8	<b>(044) 285-44-61</b> <b>(044) 285-65-36</b>
Військова прокуратура Київського гарнізону	01133, м. Київ, вул. Петра Болбочана, 8-а	<b>(044) 286-37-97</b>
Військова прокуратура Дарницького гарнізону	02093, м. Київ, вул. Поліська, 28	<b>(044) 576-97-00</b>
Військова прокуратура Харківського гарнізону	61050, м. Харків, вул. Клочківська, 228-ж	<b>(057) 340-07-83</b>
Військова прокуратура Вінницького гарнізону	21007, м. Вінниця, вул. Стрілецька, 105	<b>(043-2) 59-60-30</b>
Військова прокуратура Білоцерківського гарнізону	09117, м. Біла Церква, Київська область, вул. Шолом-Алейхема, 21-а	<b>(045-63) 5-96-91</b>
Військова прокуратура Житомирського гарнізону	10014, м. Житомир, вул. Дмитра Донцова, 20	<b>(0412) 47-03-66</b>
Військова прокуратура Полтавського гарнізону	36003, м. Полтава, Майдан Незалежності, 1-б	<b>(053-22) 2 98 84</b>
Військова прокуратура Черкаського гарнізону	18000, м. Черкаси, вул. Надпільна, 224/2	<b>(048) 54-06-09</b>
Військова прокуратура Чернігівського гарнізону	14030, м. Чернігів, вул. Шевченка, 57	<b>(046-22) 3-31-13</b>
Військова прокуратура Сумського гарнізону	40001, м. Суми, вул. Г. Кондратьєва, 165	<b>(054-2) 61-73-93</b>
Військова прокуратура Деснянського гарнізону	17024, смт. Десна, Козелецький район, Чернігівська область	<b>(046 46) 46-741</b>

## IV. Корисні контакти

### Обласні військкомати

Вінницький ОВК	21036, м. Вінниця, вул. Данила Галицького, 31	<b>(0432) 66-11-25</b>
Волинський ОВК	43008, м. Луцьк, вул. Теремнівська, 85	<b>(0332) 25-21-52</b>
Дніпропетровський ОВК	49006, м. Дніпро, вул. Шмідта, 16	<b>(056) 770-80-94</b>
Житомирський ОВК	10001, м. Житомир, вул. Параджанова, 4	<b>(0412) 47-37-15</b>
Закарпатський ОВК	88015, м. Ужгород, вул. Бородіна, 22	<b>(03122) 2-06-73</b>
Запорізький ОВК	69063, м. Запоріжжя, пров. Тихий, 7	<b>(061) 764-12-18</b>
Івано-Франківський ОВК	76000, м. Івано-Франківськ, вул. Довженко, 21	<b>(067) 340-68-51</b> <b>(0342) 55-55-73</b>
Кіровоградський ОВК	25006, м. Кропивницький, вул. Кавалерійська, 17/19	<b>(0522) 24-94-28</b>
Київський МВК	04112, м. Київ, вул. Шамрила, 19	<b>(044) 456-53-29</b>
Київський ОВК	04053, м. Київ, вул. Січових Стрільців, 59	<b>(044) 484-62-59</b>
Львівський ОВК	79000, м. Львів, вул. І. Франка, 25	<b>(032) 260-26-44</b>
Миколаївський ОВК	54030, м. Миколаїв, вул. Спаська, 33	<b>(0512) 37-54-54</b>
Одеський ОВК	65014, м. Одеса, вул. Канатна, 35	<b>(048) 783-38-10</b>
Полтавський ОВК	36000 м. Полтава, вул. Шевченка, 78а,	<b>(05322) 2-29-96</b>
Рівненський ОВК	33023, м. Рівне, вул. Грабник, 4	<b>(0362) 62-08-57</b>
Сумський ОВК	40030, м. Суми, вул. Г. Кондратьєва, 30	<b>(0542) 63-28-24</b>
Тернопільський ОВК	46000, м. Тернопіль, вул. Січових Стрільців, 2	<b>(0352) 25-09-83</b>
Харківський ОВК	61000, м. Харків, вул. Коцарська, 56	<b>(067) 415-90-23</b>
Херсонський ОВК	73000, м. Херсон, вул. Ярослава Мудрого, 21	<b>(0552) 22-96-88</b> <b>(0552) 22-43-73</b>
Хмельницький ОВК	29000, м. Хмельницький, вул. Театральна, 64	<b>(0382) 72-05-13</b> <b>(067) 768-95-54</b>
Черкаський ОВК	18000, м. Черкаси, вул. Хоменка, 19	<b>(0472) 36-01-21</b>
Чернігівський ОВК	14000, м. Чернігів, вул. Гетьмана Полуботка, 68	<b>(04622) 3-10-07</b>
Чернівецький ОВК	58000, м. Чернівці, вул. О. Кобилянської, 32	<b>(0372) 55-28-32</b>



## IV. Корисні контакти

# Державна служба у справах ветеранів війни та учасників АТО

Державна служба у справах ветеранів війни та учасників АТО	01001, м. Київ, провулок Музейний, 12	<b>(044) 281-08-50</b> <b>(044) 281-08-48</b>
Відділ організаційно-методичного забезпечення з питань надання пільг та житлового забезпечення	м. Київ, провулок Музейний, 12, 4 поверх, кабінет 415	<b>(044) 281-08-56</b> <b>(044) 281-08-54</b>
Відділ забезпечення санаторно-курортним лікуванням та засобами реабілітації	м. Київ, провулок Музейний, 12, 6 поверх, кабінет 626	<b>(044) 281-08-39</b> <b>(044) 281-08-49</b>
Відділ персоналізованих баз учасників антитерористичної операції, програмно-технічного супроводження та моніторингу соціальних програм	м. Київ, провулок Музейний, 12, 2 поверх, кабінет 204	<b>(044) 281-08-33</b>
Планово-фінансовий відділ	м. Київ, провулок Музейний, 12, 6 поверх, кабінет 623	<b>(044) 281-08-29</b>
Відділ соціальної, професійної адаптації та психологічної реабілітації ветеранів війни та учасників антитерористичної операції	м. Київ, провулок Музейний, 12, 6 поверх, кабінет 607	<b>(044) 281-08-31</b>
Відділ зв'язків з громадськими об'єднаннями	м. Київ, провулок Музейний, 12, 2 поверх, кабінет 209	<b>(044) 281-08-44</b>
Відділ меморіальної роботи та з міжнародних питань	м. Київ, провулок Музейний, 12, 2 поверх, кабінет 207	<b>(044) 281-08-46</b> <b>(044) 281-08-34</b>
Відділ організаційної роботи, документального забезпечення та контролю	м. Київ, провулок Музейний, 12, 6 поверх, кабінет 610	<b>(044) 281-08-57</b> <b>(044) 253-49-60</b>
Департамент соціального захисту та фінансового забезпечення	м. Київ, провулок Музейний, 12, 6 поверх, кабінет 622	<b>(044) 281-08-36</b>
Департамент по роботі з ветеранами війни та учасниками АТО	м. Київ, провулок Музейний, 12, 2 поверх, кабінет 208	<b>(044) 281-08-45</b>
Відділ бухгалтерського обліку і звітності	м. Київ, провулок Музейний, 12, 6 поверх, кабінет 609	<b>(044) 281-08-53</b>
Сектор інформаційно-аналітичної роботи	м. Київ, провулок Музейний, 12, 2 поверх, кабінет 206	<b>(044) 281-08-38</b>
Сектор правової роботи	м. Київ, провулок Музейний, 12, 6 поверх, кабінет 606	<b>(044) 281-08-43</b>
Голова Служби	м. Київ, провулок Музейний, 12, 2 поверх, кабінет 201	<b>(044) 281-08-50</b>
Перший заступник Голови Служби	м. Київ, провулок Музейний, 12, 2 поверх, кабінет 203	<b>(044) 218-08-50</b>
Заступник Голови Служби	м. Київ, провулок Музейний, 12, 6 поверх, кабінет 625	<b>(044) 281-08-50</b>

## IV. Корисні контакти

### Обласні органи соціального захисту

Департамент соціального захисту населення	04119, м. Київ, вул. Мельникова, 40	<b>(044) 206-74-86</b>
Департамент соціального захисту населення Львівської облдержадміністрації	79046, м. Львів, вул. Митрополита Андрея, 10	<b>(032) 255-37-70</b>
Департамент соціального захисту населення Запорізької облдержадміністрації	69063, м. Запоріжжя, вул. Олександрівська, 48	<b>(061) 764-42-65</b>
Департамент праці та соціального захисту населення Полтавської облдержадміністрації	36023, м. Полтава, вул. Ціолковського, 47	<b>(0532) 63-28-64</b>
Департамент праці та соціального захисту населення Чернігівської облдержадміністрації	14028, м. Чернігів, просп. Миру, 116-а	<b>(04622) 5-38-69</b>
Департамент праці та соціального захисту населення Черкаської облдержадміністрації	18033, м. Черкаси, вул. М. Залізняка, 10	<b>(0472) 63-37-77</b>
Департамент праці та соціального захисту населення Хмельницької облдержадміністрації	29000, м. Хмельницький, майдан Незалежності, 1	<b>(0382) 72-06-14</b>
Департамент праці та соціального захисту населення Херсонської облдержадміністрації	73000, м. Херсон, вул. Потьомкінська, 13-а	<b>(0552) 22-54-37</b>
Департамент праці та соціального захисту населення Сумської облдержадміністрації	40000, м. Суми, пров. 9 травня, 2	<b>(0542) 60-02-08</b>
Департамент праці та соціального захисту населення Кіровоградської облдержадміністрації	25022, м. Кропивницький, вул. В. Чорновола, 38	<b>(0552) 22-28-37</b>
Департамент праці та соціального захисту населення Харківської облдержадміністрації	61022, м. Харків, пл. Свободи, 5, Держпром, 7 поверх, 3 під'їзд.	<b>(057) 705-26-68</b>
Департамент праці та соціального захисту населення Полтавської облдержадміністрації	36023, м. Полтава, вул. Ціолковського, 47	<b>(0532) 68-12-32</b>
Департамент праці та соціального захисту населення Рівненської облдержадміністрації	33028, м. Рівне, м-н Просвіти, 1	<b>(0362) 264788</b>
Департамент праці та соціального захисту населення Донецької облдержадміністрації	84333, м. Краматорськ, вул. Маяковського, 24	<b>(06264) 6-36-07</b>
Департамент праці та соціального захисту населення Миколаївської облдержадміністрації	54003, м. Миколаїв вул. 1-а Воєнна , 2	<b>(0512) 55-00-85 (0512) 24-90-79</b>
Департамент праці та соціального захисту населення Тернопільської облдержадміністрації	46021, м. Тернопіль, вул. Грушевського, 8	<b>(0352) 522 151</b>
Департамент праці та соціального захисту населення Волинської облдержадміністрації	43027, м. Луцьк, Волинська обл., Київський майдан, 9	<b>(0332) 77 82 17</b>

## IV. Корисні контакти

### Контактні дані центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді

Вінницький ОЦСССДМ	21050, м. Вінниця, вул. Монастирська, 47	(0432) 67-29-66 (0432) 67-12-19 (0432) 59-20-72
Волинський ОЦСССДМ	43024, м. Луцьк, пр. Молоді, 4	(0332) 71-59-60 (0332) 71-12-12 (0332) 28-49-59
Дніпропетровський ОЦСССДМ	49054, м. Дніпро, пр. Олександра Поля, 83/2	(056) 785-87-11 (056) 370-48-18 (056) 370-48-19
Донецький ОЦСССДМ	84100, м. Слов'янськ, пл. Соборна, 2	(0626) 66-49-75
Житомирський ОЦСССДМ	10014, м. Житомир, ул. М. Бердичівська, 25, кім. 623-625	(0412) 47-44-07 (0412) 47-09-91
Закарпатський ОЦСССДМ	88000, м. Ужгород, пл. Народна, 4	(03122) 3-22-77 (03122) 3-40-00 (03122) 3-52-27 (03122) 61-74-76
Запорізький ОЦСССДМ	69037, м. Запоріжжя, вул. Рекордна, 24, аб. скринька 3356	(0612) 34-36-31 (0612) 34-01-81 (0612) 24-70-09
Івано-Франківський ОЦСССДМ	76004, м. Івано-Франківськ, вул. Грушевського, 21	(0342) 23-10-04 (0342) 53-91-07 (0342) 22-35-64
Київський ОЦСССДМ	01032, м. Київ, вул. С. Петлюри, 16	(044) 246-47-97 (044) 235-84-35
Кіровоградський ОЦСССДМ	25006, м. Кропивницький, вул. Преображенська, 2, каб. 304	(0522) 24-67-83 (0522) 32-10-07
Луганський ОЦСССДМ	93400, м. Сєвєродонецьк, вул. Федоренка, 41	(06452) 4-30-97 (06452) 58-44-95 (06452) 58 18-13
Львівський ОЦСССДМ	79000, м. Львів, вул. Чайковського, 17	(032) 261-09-37 (032) 261-09-42
Миколаївський ОЦСССДМ	54001, м. Миколаїв, вул. Спаська, 43/5	(0512) 37-64-88 (0512) 37-64-07 (0512) 37-64-92
Одеський ОЦСССДМ	65107, м. Одеса, вул. Канатна, 83, каб. 821	(048) 725-85-21 (048) 728-33-77 (048) 728-38-60
Полтавський ОЦСССДМ	36029, м. Полтава, вул. Соборності, 54, к. 401	(05322) 2-94-11 (05322) 7-33-29
Рівненський ОЦСССДМ	33001, м. Рівно, вул. Дубенська, 71а	(0362) 63-18-65 (0362) 63-18-64
Сумський ОЦСССДМ	40022, м. Суми, вул. Троїцька, 26	(0542) 25-42-33 (0542) 25-79-79 (0542) 77-53-08
Тернопільський ОЦСССДМ	46008, м. Тернопіль, вул. Шпитальна, 7	(0352) 23 65 78 (0352) 22 03 95
Харківський ОЦСССДМ	61022, м. Харків, м-н Свободи, 5, Держпром, 6 під., 9 пов., к. 47	(057) 757-08-96 (057) 757-08-94
Херсонський ОЦСССДМ	73025, м. Херсон, вул. Воронцовська, 11	(0552) 26-35-51 (0552) 46-05-46
Хмельницький ОЦСССДМ	29000, м. Хмельницький, Львівське шосе 10/1	(0382) 76-55-58 (0382) 65-85-42 (0382) 65-02-38 (0382) 65-04-72
Черкаський ОЦСССДМ	18033, м. Черкаси, вул. М. Залізняка, 10	(0472) 63-05-54 (0472) 63-54-97
Чернівецький ОЦСССДМ	58000, м. Чернівці, вул. Університетська, 20	(0372) 55-28-02 (0372) 55-04-00
Чернігівський ОЦСССДМ	14000, м. Чернігів, вул. Шевченка, 21	(0462) 77-89-84 (0462) 77-89-58 (0462) 77-48-25 (0462) 24-92-34
Київський МЦСССДМ	03057, м. Київ, вул. О. Довженка, 2	(044) 456-49-83 (044) 458-27-68 (044) 458-27-67 (044) 458-20-94

## IV. Корисні контакти

### Центри зайнятості

Київський міський центр зайнятості	01033, м. Київ, вул. Желянська, буд.47-б	<b>(044) 238-26-15</b>
Київський обласний центр зайнятості	01196, м. Київ, площа Лесі Українки, 1	<b>(044) 286-15-10</b>
Чернігівський обласний центр зайнятості	14000, м. Чернігів, вул. Коцюбинського, 40	<b>(04622) 4-23-87</b>
Сумський міський центр зайнятості	40010, м. Суми, вул. С. Бандери, 45	<b>(0542) 60-15-41</b>
Житомирський обласний центр зайнятості	10001, м. Житомир, вул. Київська, 83	<b>(0412) 36-13-16</b> <b>(0412) 22-24-06</b>
Рівненський обласний центр зайнятості	33013, м. Рівне, вул. Кавказька, 9а	<b>(0362) 26-67-19</b> <b>(0362) 22-33-95</b>
Луцький міський центр зайнятості	43025, м. Луцьк, вул. Ярошука, 2	<b>(0332) 24-75-96</b>
Львівський обласний центр зайнятості	79039, м. Львів, вул. Борзнянського, 11а	<b>(032) 297-16-97</b>
Закарпатський обласний центр зайнятості	88018, м. Ужгород, вул. Новака, 45	<b>(0312) 64-98-00</b>
Івано-Франківський обласний центр зайнятості	76002, м. Івано-Франківськ, вул. Деловська, 89а	<b>(0342) 75-56-24</b> <b>(0342) 75-56-49</b> <b>(0342) 75-55-86</b>
Тернопільський міськрайонний центр зайнятості	46010, м. Тернопіль, вул. Текстильна, 1-б	<b>(0352) 52-34-03</b> <b>(0352) 52-24-69</b>
Чернівецький міський центр зайнятості	58000, м. Чернівці, вул. Воробкевича, 37	<b>(0352) 52-49-20</b>
Хмельницький обласний центр зайнятості	29000, м. Хмельницький, пров. Шевченка, 10	<b>(0382) 61-64-06</b> <b>(0382) 61-64-12</b>
Вінницький обласний центр зайнятості	21009, м. Вінниця, вул. Стрілецька, 3а	<b>(0432) 55-17-89</b> <b>(0432) 55-44-52</b> <b>(0432) 27-39-85</b>
Одеський обласний центр зайнятості	65007, м. Одеса, вул. Адм. Лазарєва,10	<b>(048) 711-12-40</b>
Черкаський обласний центр зайнятості	18008, м. Черкаси, вул. В. Ложешнікова, 56	<b>(0472) 63-98-04</b>
Кіровоградський обласний центр зайнятості	25015, м. Кропивницький, вул. Василини, 12	<b>(0522) 32-28-89</b> <b>(0522) 32-28-41</b> <b>(0522) 22-45-01</b>
Миколаївський обласний центр зайнятості	54001, м. Миколаїв, вул. Нікольська, 68	<b>(0512) 37-33-63</b> <b>(0512) 37-32-83</b> <b>(0512) 37-24-75</b> <b>(0512) 37-24-51</b> <b>(0512) 37-24-84</b> <b>(0512) 37-24-86</b>
Херсонський обласний центр зайнятості	73027, м. Херсон, вул. Стрітенська, 7-А	<b>(0552) 46-10-86</b> <b>(0552) 43-54-47</b>
Полтавський обласний центр зайнятості	36039, м. Полтава, вул. Сінна, 45	<b>(0532) 56-95-38</b>
Дніпропетровський обласний центр зайнятості	49038, м. Дніпро-38, вул. Кн. Ольги, 2	<b>(056) 745-44-47</b> <b>(056) 745-53-01</b> <b>(056) 740-32-34</b>
Харківський обласний центр зайнятості	61068, м. Харків, вул. Броненосця «Потьомкін», 1-а	<b>(057) 714-96-31</b>
Запорізький обласний центр зайнятості	69037, м. Запоріжжя, вул. Незалежної України, 56-а	<b>(0612) 34-00-16</b>
Донецький обласний центр зайнятості	84331, м. Краматорськ, Донецька обл., бул. Краматорський, 41	<b>(0626) 48-65-94</b>
Луганський обласний центр зайнятості	93400, м. Сєвєродонецьк, вул. Гагаріна, 20 в	<b>(06452) 2-19-03</b>

## IV. Корисні контакти

### Держгеокадастр та його обласні представництва

Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру	03680, м. Київ, вул. Народного ополчення, 3	<b>(044) 244-82-47</b>
Обласне представництво в Київській області	03115, м. Київ, вул. Серпова, 3/14	<b>(044) 409-23-35</b>
Одеська область	65107, м. Одеса, вул. Канатна, буд. 83, 13 – поверх	<b>(048) 757-86-50</b>
Вінницька область	21027, м. Вінниця, вул. Келецька, буд. 63	<b>(0432) 51-39-60</b>
Тернопільська область	46001, м. Тернопіль, вул. М. Грушевського, 8	<b>(0352) 52-23-49</b>
Волинська область	43021, м. Луцьк, вул. Винниченка, 67, 4-й поверх	<b>(0332) 24-40-47</b>
Хмельницька область	29016, м. Хмельницький, вул. Інститутська, 4/1	<b>(0382) 72-65-06</b>
Чернігівська область	14000, м. Чернігів, просп. Миру, 14	<b>(0462) 67-85-65</b>
Дніпропетровська область	49004, м. Дніпро, просп. Олександра Поля, 2, каб. 327	<b>(056) 742-84-44</b>
Черкаська область	18000, м. Черкаси, вул. Смілянська, 131	<b>(0472) 36-07-32</b>
Житомирська область	10002, м. Житомир, вул. Довженка, 45	<b>(0412) 34-68-31</b>
Кіровоградська область	65114, м. Кропивницький, вул. Академіка Корольова, 26	<b>(522) 34-61-44</b>
Львівська область	79019, м. Львів, проспект В. Чорновола, 4	<b>(032) 235-13-00</b>
Рівненська область	33013, м. Рівне, вул. С. Петлюри, 37	<b>(0362) 63-57-87</b>
Полтавська область	36038, м. Полтава вул. Уютна, 23	<b>(0532) 56-00-36</b>
Сумська область	40021, м. Суми, вул. Петропавлівська, 108	<b>(0542) 70 09 28</b>
Херсонська область	83004, м. Херсон, вул. Університетська, 136А	<b>(0552) 31 31 23</b>
Чернівецька область	58000, м. Чернівці, 3-4 поверх, вул. Героїв Майдану, 194-А	<b>(0372) 58-95-51</b>
Запорізька область	69095, м. Запоріжжя, вул. Українська, 50	<b>(061) 787 45 24</b>
Миколаївська область	54034, м. Миколаїв, просп. Миру, 34	<b>(512) 76-56-84</b>
Закарпатська область	88008, м. Ужгород, пл. Народна, 4, каб.298	<b>(0312) 61-23-12</b>
Харківська область	61002, м. Харків, майдан Свободи, 5, Держпром, під'їзд 3, поверх 3	<b>(057) 760-79-01</b>
Житомирська область	10002, м.Житомир, вул. Довженка, 45	<b>(0412) 42-03-39</b>
Івано-Франківська область	76014, м. Івано-Франківськ, вул. Ак. А. Сахарова,34	<b>(0342) 78-93-90</b>
Донецька область	03680, м. Київ, вул. Народного ополчення, 3	<b>(044) 244-82-47</b>
Луганська область	03680, м. Київ, вул. Народного ополчення, 3	<b>(044) 244-82-47</b>

## IV. Корисні контакти

### Контакти центрів Безоплатної вторинної правової допомоги

Вінницький обласний центр	21036, м. Вінниця, вул. Пирогова, 82	<b>0891-20-00-61</b> <b>0-800-213-103</b>
Волинський обласний центр	43000, м. Луцьк, вул. Винниченка, 67	<b>0891-20-00-62</b> <b>0-800-213-103</b>
Дніпропетровський обласний центр	49020, м. Дніпро, вул. Шевченка, 53-а	<b>0891-20-00-63</b> <b>0-800-213-103</b>
Донецький обласний центр	87510, місто Маріуполь, Донецька область, пр. Луніна, буд. 21, оф. 2	<b>0891-20-00-64</b> <b>0-800-213-103</b>
Житомирський обласний центр	10014, м. Житомир, майдан Соборний, 1	<b>0891-20-00-65</b> <b>0-800-213-103</b>
Закарпатський обласний центр	88017, м. Ужгород, вул. Загорська, 51	<b>0891-20-00-66</b> <b>0-800-213-103</b>
Запорізький обласний центр	69002, м. Запоріжжя, просп. Соборний, 77, 8-й поверх	<b>0891-20-00-67</b> <b>0-800-213-103</b>
Івано-Франківський обласний центр	76018, м. Івано-Франківськ, вул. Грюнвальдська, 8	<b>0891-20-00-68</b> <b>0-800-213-103</b>
Київський обласний центр	09100, м. Біла Церква, Київська область, вул. Гайок, 4-а	<b>0891-20-00-69</b> <b>0-800-213-103</b>
Кіровоградський обласний центр	25006, м. Кропивницький, вул. Преображенська, 2	<b>0891-20-00-70</b> <b>0-800-213-103</b>
Луганський обласний центр	92500, смт Мілове, Міловський район, Луганська обл., вул. Луначарського, 73	<b>0891-20-00-71</b> <b>0-800-213-103</b>
Львівський обласний центр	79008, м. Львів, вул. Валова, 31	<b>0891-20-00-72</b> <b>0-800-213-103</b>
Миколаївський обласний центр	54001, м. Миколаїв, вул. Нікольська, 46	<b>0891-20-00-73</b> <b>0-800-213-103</b>
Одеський обласний центр	65023, м. Одеса, вул. Льва Толстого, 6	<b>0891-20-00-74</b> <b>0-800-213-103</b>
Полтавський обласний центр	36000, м. Полтава, вул. Європейська, 37/40	<b>0891-20-00-75</b> <b>0-800-213-103</b>
Рівненський обласний центр	33028, м. Рівне, вул. Драгоманова, 7	<b>0891-20-00-76</b> <b>0-800-213-103</b>
Сумський обласний центр	40024, м. Суми, вул. Харківська, 41	<b>0891-20-00-78</b> <b>0-800-213-103</b>
Тернопільський обласний центр	46003, м. Тернопіль, вул. За Рудкою, 33	<b>0891-20-00-79</b> <b>0-800-213-103</b>
Харківський обласний центр	61052, м. Харків, вул. Полтавський шлях, 9	<b>0891-20-00-80</b> <b>0-800-213-103</b>
Херсонський обласний центр	73036, м. Херсон, вул. Перекопська, 169	<b>0891-20-00-81</b> <b>0-800-213-103</b>
Хмельницький обласний центр	29000, м. Хмельницький, вул. Свободи, 70, офіс 222	<b>0891-20-00-82</b> <b>0-800-213-103</b>
Черкаський обласний центр	18000, м. Черкаси, вул. Небесної Сотні, 3	<b>0891-20-00-83</b> <b>0-800-213-103</b>
Чернівецький обласний центр	58000, м. Чернівці, вул. Університетська, 1	<b>0891-20-00-84</b> <b>0-800-213-103</b>
Чернігівський обласний центр	14000, м. Чернігів, вул. П'ятницька, 39	<b>0891-20-00-85</b> <b>0-800-213-103</b>
Київський міський центр	04116, м. Київ, вул. Маршала Рибалка, 10/8, оф. 302	<b>0891-20-01-03</b> <b>0-800-213-103</b>

## IV. Корисні контакти

---

### Правозахисні організації

ГО Всеукраїнська правозахисна організація «Юридична Сотня»	01033, м. Київ, вул. Гайдара, 54-а	<b>0 800 308 100</b>
Єдина служба правової допомоги 3222		<b>(063) 336-3222</b> <b>(099) 336-3222</b> <b>(068) 336-3222</b>
ГО Правозахисна Група «СІЧ»	49000, м. Дніпро, вул. Старокозацька, 52, оф. 427, 428	<b>(056) 770-8890</b> <b>(056) 36-0770</b>
Центр правових та політичних досліджень «СІМ»	79000, м. Львів, пр. Крива Липа, 6	<b>(032) 243-2550</b>
Громадська організація «MART»	14000, м. Чернігів, вул. П'ятницька, 39, 700-703 каб.	<b>(0462) 77-4110</b>

## IV. Корисні контакти

### Громадські приймальні Гельсінської спілки

м. Луцьк	вул. Бойка, 1, к 101	<b>(066) 737 5003</b>
м. Дніпро	вул. Святослава Хороброго 31, оф. 30	<b>(095) 90 333 61 (068) 762 000 9 (093) 63 49 884</b>
м. Кривий Ріг	вул. Лермонтова, 60	<b>(097) 368 04 31</b>
м. Бахмут, Донецька область	вул. Незалежності, 83	<b>(050) 932-4497 (099) 053-7276 (050) 888-9525</b>
м. Костянтинівка, Донецька область	вул. Острозького 438,	<b>(050) 932-4497 (099) 053-7276 (050) 888-9525</b>
м. Краматорськ, Донецька область	вул. Катерініча, 18-1Н	<b>(098) 280-2922</b>
м. Покровськ, Донецька область	вул. Мандрика, 6	<b>(095) 672 4575</b>
м. Івано-Франківськ	пл. Міцкевича 8, оф. 9	<b>(0342) 74-39-93</b>
м. Київ	вул. Фролівська, 3/34, 4-й поверх, оф. 70 (метро Конtrakтова пл.)	<b>(044) 383 95 19 (094) 928 65 19</b>
м. Вишгород, Київська обл.	вул. Кургузова, буд.6а, оф.210	
м. Кропивницький	вул. Єгорова, 40, оф 213	<b>(0522) 27-9327</b>
м. Северодонецьк	бульвар Дружби Народів, 34, оф. 26	<b>(06452) 4-22-27 (050) 238-1874 (032) 243-2550</b>
МГО «Центр правових та політичних досліджень «СІМ» м. Львів м. Миколаїв	проїзд Крива Липа, 6 (3 поверх, праворуч від сходів) вул. Наваринська, 16	<b>(063) 651-8063 (050) 870-4494 (0512) 72-23-50</b>
Громадська приймальня (Центр права) Одеської обласної організації Всеукраїнської громадської організації «Комітет виборців України» м. Одеса м. Полтава	вул. Садиковська, буд. 25  вул. Котляревського, 22Б, оф. 309	<b>(048) 716-46-83 (048) 716-40-18</b>  <b>(050) 304 36-05</b>
МГО «Центр правових та політичних досліджень «СІМ» у м. Рівному м. Суми	вул. Чорновола, 13 (Рівнеоблспоживспілка), каб. 119, 1 поверх вул. Белінського, 2, офіс 4	<b>(0362) 400-851 (067) 363-4131 (095) 939-1111</b>
МГО «Центр правових та політичних досліджень «СІМ» та «Гельсінська ініціатива – XXI» м. Тернопіль Харківська правозахисна група м. Харків	вул. Живова, 11, оф. 903  вул. Свободи, 27, кв. 8	<b>(0352) 25-28-60</b>  <b>(057) 700-67-72</b>
Херсонський обласний Фонд милосердя та здоров'я, ХОО Комітет виборців України, м. Херсон ХОГО «Подільська правова ліга» м. Хмельницький	вул. Б. Мозолівського, 2 (1 поверх), офіс 19  пров. Пушкіна, 1	<b>(0552) 49-60-03</b>  <b>(0382) 72-01-95</b>
м. Черкаси	вул. Смілянська 23, оф. 42 (в приміщенні ГО «Волонтер Черкащини»)	<b>(096) 390 16 56 (0472) 38-38-54</b>
м. Чернівці	пл. Соборна, 1/3	<b>(050) 519-48-23 (050) 684-66-69 (068) 590-85-06 (068) 590-84-89</b>
м. Чернігів	вул. П'ятиницька, 39, кімната 703	<b>(0462) 93-83-30 (063) 560-52-00</b>
м. Ужгород	пл. Кирила і Мефодія 1, каб. 52, 5 поверх	<b>(066) 585-14-75</b>



## IV. Корисні контакти

### Психологічна Кризова Служба

Київ	Центр травматерапії «ПОВЕРНЕННЯ» – вул. Костянтинівська 61; Консультаційний центр – вул. В. Гетьмана 27	<b>066 518 00 06</b> <b>097 580 01 39</b> <b>098 613 63 23</b>
Харків	Центр соціально-психологічної адаптації, вул.Гоголя 11; Інформаційно-консультаційний центр, вул. Свободи 5	<b>098 523 37 62</b> <b>057 705 04 69</b>
Дніпро	Комплексна програма «Форпост»; вул. Жуковського, 4ф; вул. Святослава Хороброго, 31, оф.3; Центр соціально-психологічної адаптації, вул. Воскресенська, 23	<b>096 839 76 17</b> <b>098 532 15 55</b>
Суми	Консультаційний центр Психологічної кризової служби, вул.Кузнечна, 2, оф.5, 7	<b>099 341 79 98</b>
Запоріжжя	Консультаційний центр, бульвар Шевченка, 24, оф. 20	<b>097 873 70 17</b>
Луцьк	Центр психологічної адаптації, вул. Потапова, 9 (Корпус №2 ЧНУ ім. Лесі Українки), 2 поверх, каб. 204, 206	<b>066 354 13 85</b> <b>096 974 12 39</b>
Черкаси	Центр реабілітації та адаптації, вул. Благівісна 170, приміщення ЧМНБК, каб 2	<b>067 697 33 56</b> <b>063 798 29 10</b> <b>066 096 93 27</b> <b>097 505 16 99</b>
Івано-Франківськ	Центр психологічної допомоги учасникам АТО	<b>0 500 499 702</b> <b>098 341 00 42</b>
Кривий Ріг	Комплексна реабілітаційна програма «Форпост», вул. Мелешкина, 23, спортивний комплекс Ескоріал	<b>067 170 67 53</b>
Кропивницький	Центр медико-психологічної реабілітації «КОМ-ПАС» на базі обласного госпіталю ветеранів війни, Короленка, 58 А	<b>095 778 05 00</b> <b>063 696 97 77</b>
Хмельницький	Центр психологічної допомоги учасникам АТО та їх сім'ям, на базі Центра розвитку «Простір», вул. Молодіжна, 2/3 А	<b>067 752 76 40</b>
Чернігів	Служба психологічно-соціального відновлення, на базі обласної психоневрологічної лікарні	<b>063 809 01 23</b> <b>063 897 66 91</b>
Вінниця	Центр правової та психологічної допомоги учасникам АТО та членам їх родин, вул Зодчих, 40	<b>093 788 04 59</b>
Львів	Кризова психологічна служба на базі Військово-медичного клінічного центру (шпиталь на Чехова)	<b>067 314 68 95</b>
Миколаїв	Реабілітаційно-консультаційний центр – вул. Набережна, 27	<b>095 124 09 60</b>
Біла Церква	Центр відновлення та адаптації військовослужбовців та членів їх сімей – бульвар Олександрійський, 54	<b>0456 333 172</b> <b>063 913 17 70</b>
Мелітополь	Центр «Побратим» – вул. Ярослава Мудрого, 17	<b>096 314 07 02</b>
Енергодар	Консультаційний центр ПКС – вул. Лісна, 1 корп 3	<b>098 553 25 42</b> <b>066 473 49 06</b>
Маріуполь	Центр соціально-психологічної адаптації – вул. Архітектора Нільсена, 26	<b>068 484 18 18</b>
Краматорськ	Програма «Форпост» – вул. Катеринича, 18-1 н	<b>050 606 50 07</b> <b>050 922 13 56</b>



Для нотаток

This image shows a sheet of white paper with horizontal lines for writing. At the top, there is a dashed line. Below this, there are 22 solid horizontal lines spaced evenly down the page, providing a grid for taking notes.



**БЕЗКОШТОВНІ КОНСУЛТАЦІЇ  
ЮРИСТІВ ГО «ЮРИДИЧНА СОТНЯ»**

**0 800 308 100**



